

Աճ' ՈՂՎ

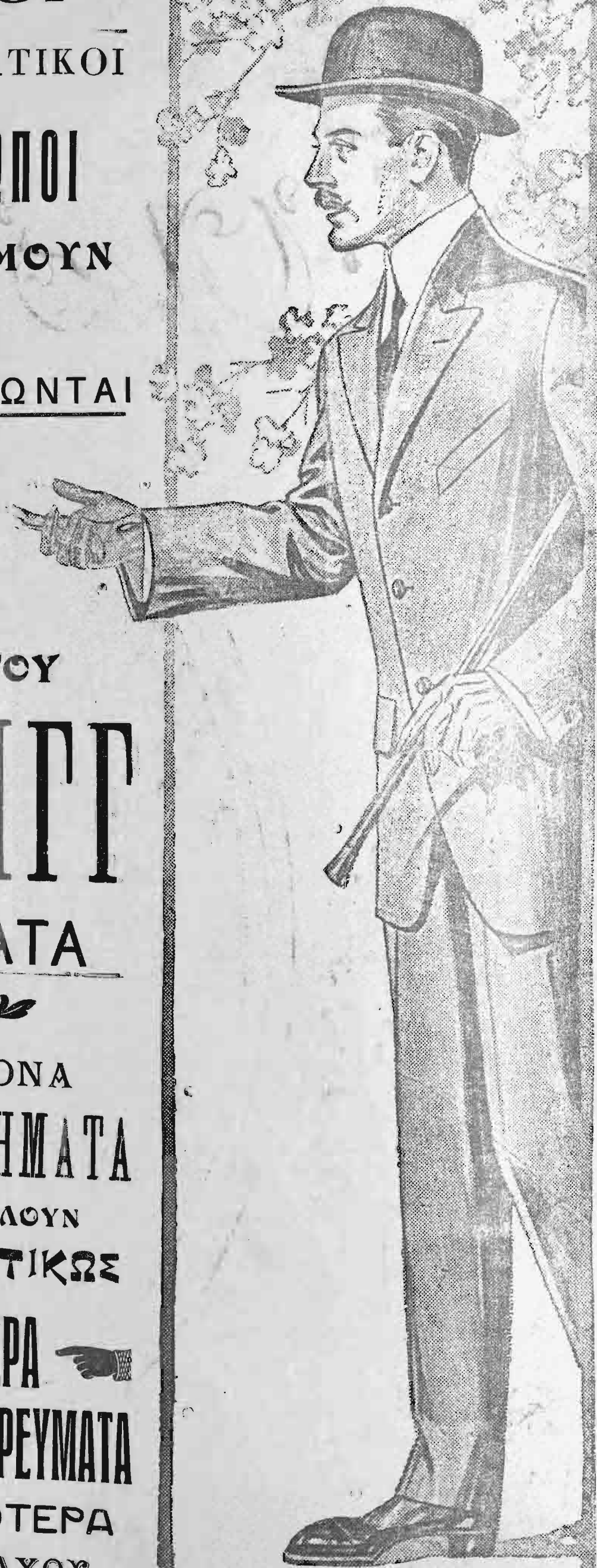
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

1915

ΟΛΟΙ
ΟΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟΙ
ΑΝΘΡΩΠΟΙ
ΠΡΟΤΙΜΟΥΝ
ΝΑ
ΣΥΝΑΝΤΩΝΤΑΙ

ΕΙΣ ΤΟΥ
ΤΙΡΓΓ
ΓΑΛΑΤΑ

ΤΑ ΜΟΝΑ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΠΟΥ ΠΩΛΟΥΝ
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΩΣ
ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ
ΕΥΘΗΝΟΤΕΡΑ
ἢ ἈΛΛΑΧΟΥ

Φθασίματα διαρκή Νεωτερισμῶν
εἰς ἐνδυμασίας πλήρεις

Ἰδρυθέντα τῷ 1848.

δι' ἄνδρας, κυρίας καὶ παιδιά
καὶ παντὸς σχετικοῦ

Ἄσπ' Ὀψα

Τὸ σῶματόν μας: ΔΙ' ΟΛΙΓΩΝ ΠΟΛΛΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

1915

Ἐρασμία ἀναγνώστρια,

Με τὴν ἀνατολὴν τοῦ νέου ἔτους 1915, λαμβάνω τὴν εὐχάριστον εὐκαιρίαν, ὥπως σοῦ προσφέρω τὰς θερμότερας εὐχάς μου καὶ τὰ εὐκρινέστερά μου συγχαρητήρια. Εἴθε τὸ ἔτος αὐτὸ νὰ ἐπιστέψη ὅλους τοὺς ὠραίους σου πόθους καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ ὅλα τὰ εὐγενῆ σου ὄνειρα. Εἴθε καὶ αὐτὸ νὰ γνωρίσῃς ὅλα τὰ ἀγαθὰ, ποῦ ἐπόθησες, καὶ ἂν τὰ μάτια σου δακρῦσουν, εὐχομαι νὰ δακρῦσουν μόνον ἀπὸ τὴν συγκίνησιν, τὴν ὁποίαν προξενεῖ ἡ εὐτυχία.

ΕΙΣ ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΗΣ

1915

Φίλε ἀναγνώστα,

Αἱ ἐγκάρδιοι εὐχαί μου, τὰς ὁποίας ἀπευθύνω ὑπὲρ σοῦ τώρα, ὅτε τὸ 1915 ἀνατέλλει, θὰ χαιρετήσουν τὴν νέαν αὐτὴν περίοδον τῆς ζωῆς σου. Εἴθε τὸ νέον ἔτος νὰ σοι φανῇ εὐμενέστερον τοῦ παρελθόντος καὶ νὰ στέψη με τοὺς στεφάνους τῆς ἐπιτυχίας ὅλας τὰς εὐγενεῖς προσπάθειάς σου. Εὐχομαι ὅπως ἡ καρδιά σου ξεκουρασθῇ ἀπὸ τὰς θλίψεις καὶ ἡ ψυχὴ σου τονωθῇ εἰς τὸ λουτρὸν τῆς διαρκοῦς χαρᾶς καὶ τῆς πλέον ἀकुμάντου εὐτυχίας.

Χαμογελά, πλὴν διατί; Τί ἄρά γε θυμάται;
Ποία χρυσεὴ ἀνάμνησις μυρῶνει τὴν μορφιά της;
Ὡ! νὰ γνωρίζω ἤθελα τὰ μέρη, ποῦ πλανᾶται
αὐτὴ ἡ τόσον ἀπαθὴς καὶ ἡρεμος ματιά της!

Τὸ παρελθὸν ἀναπολεῖ ἄρά γε ἡ ψυχὴ της
τὸν πρῶτό της τὸν Μάιον, τ' ἀηδόνια, τὰ πουλιά του,
τὴν πρώτην της συνάντησιν, τὸν πρῶτον ἐραστήν της,
τοὺς ὄρκους του τοὺς πειστικούς, τὰ φλογερά φιλιὰ του;

Ἄ, ὄχι! Ἐρως ἀτυχής, τόσο γλυκὺ δὲν δίδει,
δὲν δίδουσι χαμόγελο συντρίμματα θυέλλης,
τὴν Ἀφροδίτην ὃ ἀφρὸς οὐδέποτε θὰ ἴδῃ,
ὅστις ἀγρίως θραύεται στοὺς πόδας τῆς Πεντέλης!

Ὡς τὸ παρελθὸν δὲν στρέφεται ἡ ἡρεμος ματιά της,
εἰς ἀναμνήσεις δὲν τρυφᾷ, δὲν σκέπτεται, ρεμβάζει!
Ὡς ὅσες καρδιὲς ἐστάλαξε φαρμάκι τῆς ἀπάτης,
τὸ παρελθὸν δὲν μειδιᾷ, τὸ παρελθὸν στεναίνει.

Ρεμβάζε, κόρη! Ὅπισθεν ὄνειρων χρυσοπτέρων
ἄς τρέχῃ ἀχαλίνωτος ἡ νεαρὰ καρδιά σου
κι' ἄς σημαδεύῃ εἰς ἡμᾶς, ἐν μέσῳ τῶν αἰθέρων,
τὸν δρόμον τῶν ὄνειρων σου ἡ ἀπλανὴς ματιά σου.

Κι' εἰς πάντα, ὅστις νοσταλγεῖ τὰ κράτη τοῦ ὄνειρου
καὶ δὲν τρυφᾷ εἰς τὴν ἰλύν, ὡς βορβορώδης λείμαξ,
θὰ εἶναι, κόρη, πάντοτε ἐν μέσῳ τοῦ ἀπείρου
τὸ βλέμμα σου τὸ ἀπλανὲς ὄνειροβάμων κλίμαξ.

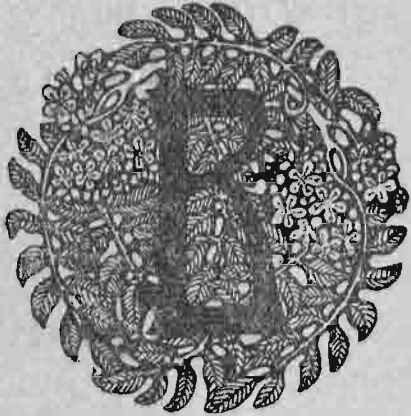
Ν. ΣΑΡΑΔΟΣ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΕΝΟΣ ΕΤΟΥΣ

«La souffrance ennoblit l'humanité».

(Abelle).

ΡΑΔΕΙΑ
ή αμφιλύκη
του δύνοντος
έτους, κατα-
πλήσσει τους
όφθαλμούς
με τὰ πορ-
φυρίζοντα
και έντονα
χρώματά
της.

Έν έτος ά-
κόμη βαίνει προς την άκατασχέτως δύσιν του.

Τό έχαιρέτησαν γεννώμενον αί θερμό-
τεραι εύχαι και τό υπε-
δέχθησαν αί ζωηρότεραι
έλπίδες. Είχεν ως πρωτο-
πορείαν της εισόδου του
τους ζωηρούς πόθους της
νεότητος, και ως άγγέ-
λους της ήους του τους
ποιητικούς όπτασιασμούς
της ανθρωπίνης ψυχής.
Τώρα δέ, δτε δύει, χαι-
ρετώσι την δύσιν του όμο-
βροντία τηλεβόλων, έξερευ-
γομένων τó πυρ και τόν
θάνατον, και συναποκομί-
ζουσι τόν νεκρόν του αί
λαχαί έκατομμυρίων ψυχών.

Έπήρξεν έτος δδύνης,
έτος αίματος, έτος μονα-
δικόν εις σφοδρότητα. Αί
χειρες, αί όποιαι μέχρι
της χθές έκράτουν τό ίνιον
του άρότρου, την μήλην
του έπιστήμονος, τόν χρω-
στήρα τού καλλιτέχνου,
την γραφίδα του λογίου,
την σφύραν του έργάτου,
άπέρριψαν κατά γής όλ'
αυτά, διά νά κρατήσουν
την άκτηρίδα του πυροδό-
λου, τό έλατήριον του
τηλεβόλου, την λαβήν του
ξίφους. Και έθνη, τά όποια
ως χθές άδελφωμένα συνε-
βάδιζον την λεωφόρον της
προόδου, σήμεραν συγ-
κρούονται εκ του συστάδην
και ή πάλη των είναι πάλη
άνηλεής.

Ο ήλιος του δύνοντος
έτους έφώτισε τά μεγαλεί-
τερα γεγονότα. Έξήστρα-
ψεν εις άντανακλάσεις μυ-
ριάδων λογχών, και θα
έσκοτίσθη προς στιγμήν,
δτε οί νέοι κολοσσοί, τους όποιους ό άνθρω-
πος επενόησε διά την καταστροφήν, έξημεν

άπό τά πυρίπνοα στόματά των τους έρυθρούς
των κρουούς.

Έπήρξεν έτος μοναδικόν μεταξύ των άδελ-
φών του. Ό,τι ως βαρύν έφιάλτην, μόνον
πυρέσσουσα διάνοια ήδύνατο νά συλλάβη, τό
δύον έτος παραδίδει εις πραγματικότητα. Η
άνθρωπότης δλη είναι έπi ποδός, άγωνιζομέ-
νη με ό,τι τελειότερον έφευρε τό ανθρωπινον
πνεύμα, ένισχυομένη άπό τόν πυρετόν της
νίκης και της επικρατήσεως, μάχεται διά νά
επιβάλη τά δίκαιά της, τά όποια βάφονται
με τό αίμα και πιαίνονται με τους σωρούς
των πιπτόντων.

Και τό έτος τούτο δύει, αί δέ τελευταίαι
άνταύγειαί του φωτίζουν στρατόπεδα έκα-
τομμυρίων, γυμνάς εισέτι λόγχας, έκτετα-
μένα κοιμητήρια, άγώνα διηνεκή. Η γή, τά
στρώματα του αίθέρος, ή έπιφάνεια της
θαλάσσης και τά βάθη της είναι τά εύρέα
στάδια των συγκρούσεων, όπου ό άνθρωπος
μετέφερε την όργήν του.

Βιβλική Καλλιτεχνία.

Έργον Β. Plöckhort.

Ο Χριστός και η Μάρθα.

Έπήρξεν έτος θλίψεως, έτος δδύνης. Και
δύει. Έπi του χαινόντος την στιγμήν τούτην

τάφου του, όταν και αυτό, ως τόσα άλλα
άδελφά του έτη, κατέλθη, ή ιστορία ως λευκή
επιτύμβιος πλάξ θα τό καλύψη και θ' ανα-
γραφή έπ' αυτής ή μεγάλη, ή άληθής
λέξις της...

Άλλ' αν τό έτος τούτο υπήρξεν έτος δδύ-
νης, εύγνωμονήσωμεν αυτό. Αν υπήρξεν
έτος δακρύων, άς κλίνωμεν τό γόνυ εύχαρι-
στούντες. Εύηργέτησε με ένα ιδιόρρυθμον
όντως τρόπον, άλλ' όμως εύηργέτησεν, ή δέ
εύεργεσία δέν είναι τοιαύτη, ώστε νά παρα-
γνωρισθή.

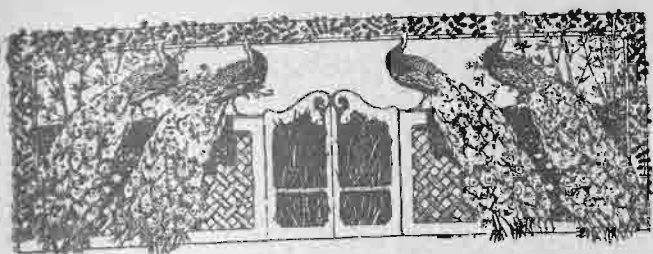
Η ανθρωπότης είχε γηράσει. Όχι τά έτη,
άλλ' αί προστριβαί είχαν περισωρεύσει εις
την ψυχήν της την ίλυν της άγριότητος, του
λανθάνοντος μίσους, των όρμωv.

Και όλ' αυτά, ώστε άποκρυσταλλωθείσα πε-
ριβολή, συνέσφιγγον την ψυχήν της ανθρωπό-
τητος και την έκράτουν βρειάν, παρά τά
τέλματα, παρά τάς έκρας, αντί νά την
άφήσουν έλευθέραν, εύπετη, έλαφράν, διά νά
διασχύση τους εύγενείς και
άγνους αίθέρας.

Έχρειάζετο πυρά ίσχυρά
διά την τήξιν των σκω-
ρειών, αί όποιαι ως κλοιοί
περιέσφιγγον την ψυχήν
της ανθρωπότητος. Και ή
πυρά έδόθη. Είναι ό πόλε-
μος. Πονοδμεν ίσως κατά
την επώδυνον ταύτην έγγεί-
ρισιν, δακρύζομεν άποδει-
λιοντες εις την θλίψιν,
και συσπώμεν τό πρόσω-
πον εις την δδύνην της.
Είναι ή άδυναμία του
πάσχοντος. Έν ταύτοις,
όταν πεισθώμεν, ότι πάν
ό,τι γίνεται περί ήμάς
υπήρξε μία ιστορική, μία
άδήριτος ανάγκη, όταν έν-
νοήσωμεν, ότι ή ανθρωπό-
της αύριον θ' άποδοθή εις
έαυτήν εύτυχέστερα, πλέον
εύγενής, πλέον ώραία, όίότι
άπέδαλε τάς σκωρείας της,
και υπό την φλόγα του
θερμοκαυτήρος άπεκαθάρ-
θη, τότε όλοι, ως ό Ρω-
μαίος εκείνος στρατηγός,
θα άπαντήσωμεν με τό μει-
διάμα της έγκαρτερήσεως
και με άπάθειαν της γεν-
ναίας ψυχής. Η έγκαρτέ-
ρησις πρέπει νά επικρα-
τήση της θλίψεως και ή
ψυχική γαλήνη νά υποδε-
χθή τάς περιπετείας των
γεγονότων. Αί γενναίαι ψυ-
χαι δοκιμάζονται μόνον
κατά τάς θυέλλας, όπότε
και διακρίνονται τά μεγά-
λα πνεύματα.

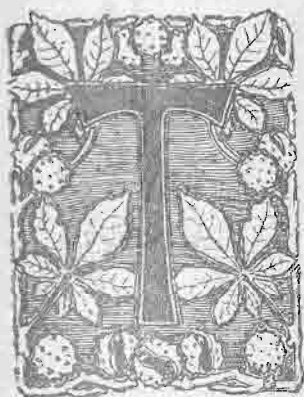

Χαιρετήσωμεν τό δύον
έτος. Η αναγέννησις της
ανθρωπότητος, την όποιαν θα χαιρετήσωμεν
αύριον, είναι έργον του.
Θ. Κ. Μ.

Η ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΙΣ

(Πρωτοχρονιάτικη ανάμνησις).

Ὁ γεῦμα τῆς Πρωτοχρονιάς εἶχε τελειώσει· ὅλοι οἱ συνδαιτημόνες εἶχον ἐμπρός των ἀκόμη τὰ μισογεμάτα ποτήρια τοῦ καμπανίτου καὶ μὲ τὰς σπονδὰς του χιλίας ἀνέπεμπον εὐχάς. Ἡ συνεμιλία εἶχε πλέον γενικευ-

θῆ, ὅτε ἡ οἰκοδέσποινα, στρεφόμενη πρὸς ἓνα ἐκ τῶν παρακαθημένων :

— Φίλε ἰατρί, τοῦ λέγει, θέλομεν κάτι νὰ μᾶς εἰπῇτε, κάτι ἀπὸ τὰς ἀναμνήσεις σας, κάτι ἀπὸ τὰ πολλὰ ἐπεισόδια τῆς ζωῆς σας. Σεῖς, ποῦ ἐταξιδεύσατε τόσο, θὰ ἔχετε κάποιαν πρωτοχρονιάτικην ἀνάμνησιν.

Ὁ συνδαιτημὼν, πρὸς τὸν ὅποιον ἔκαμε τὴν πρόσκλησιν αὐτὴν ἡ οἰκοδέσποινα, ἤναψεν ἓνα τσιγάρο καὶ ἤρχισε νὰ διηγῇται.

— Ἦμην ἰατρός εἰς ἓν ἀπὸ τὰ μεγάλα ἀτμόπλοια, ποῦ ἔκαμνον τὴν γραμμὴν τῆς Μεσογείου. Εὕρισκόμεθα κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Δεκεμβρίου, ἐν τούτοις ὑπελογίζαμεν, ὅτι τὸ ἀτμόπλοιον θὰ ἐφθάνεν εἰς τὴν πόλιν μας πρὸ τῆς Πρωτοχρονιάς.

Ἄν καὶ χειμὼν, ἐν τούτοις εἶχομεν ἀρκετοὺς ἐπιβάτας, οἱ ὅποιοι εἶχον κάποιον λόγον, βέβαια, νὰ ταξιδεύσουν. Μέσα εἰς ἓνα βαπόρι βλέπει κανεὶς πάντοτε τὴν ποικιλωτέραν κοινωνίαν καὶ τὰ πλέον διάφορα πρόσωπα, τοὺς πλέον ἀντιθέτους χαρακτήρας. Τότε, εἰς τὸ ταξίδι μας ἐκεῖνο, ἦσαν ἐπιβάται μερικοὶ περιηγηταί, ποῦ ἤθελον νὰ περάσουν τὰς ἐορτὰς μ' ἓνα θαλάσσιον γύρο, σπουδασταὶ καὶ φοιτηταί, ποῦ ἔσπευδον νὰ συνεορτάσουν εἰς τὰς οἰκογενείας των, ἄλλοι ἔμποροι, ὑπολογίζοντες καθ' ὅλο τὸ ταξίδι μας τοκαρίθμους καὶ προεξοφλήσεις. Ἦσαν καὶ ἄλλοι, ποῦ ἐταξίδευον διὰ αἰσθηματικὸς ἢ δι' ὑγιεινὸς λόγους. Τὰ ταξίδια, βλέπετε, ἐνδείκνυνται εἰς μερικὰ νοσήματα, καὶ μάλιστα εἰς τὰ νοσήματα τῆς καρδίας, τὰ ὅποια καὶ πολλάκις θεραπεύουν ριζικῶς.

Κάτι παρόμοιον συνέβη καὶ εἰς τὸ ταξίδι ἐκεῖνο.

Μέσα εἰς τὸ μωσαϊκὸν τῶν ἐπιβατῶν, εἰς νέος μὲ πολὺ συμπαθὴ φυσιογνωμίαν διεκρίνετο. Προσηγνῆς, εὐγενῆς, ἀλλὰ κατὰ βάθος μελαγχολικὸς καὶ ρεμβώδης, ἐταξίδευε διὰ νὰ λησμονηθῇ, ἐξ ὧν ἡδυνήθη νὰ ἐννοήσω. Ἀποφεύγων πολλάκις τὰς συγχετρώσεις τῶν ἐπιβατῶν, ἀπεσύρετο εἰς κάποιαν ἄκραν τῆς γεφύρας, παραδιδόμενος εἰς

τὰς ἀναμνήσεις του, πλέων εἰς τοὺς κόσμους, τοὺς ὁποίους ἐπλαττεν ἢ φαντασία του. Ἦρχετο εἰς τὴν πόλιν μας. Ἄλλ' ὅσον καὶ ἂν ἐπρωτίμα τὴν μόνωσιν, ἐν ἀτμόπλοιον εἶναι πάντοτε στενὸν καὶ αἱ γνωριμίαι, αἱ σχέσεις, αἱ φιλίαι γεννῶνται εὐκολώτερον ἐκεῖ, παρὰ ὅπουδήποτε ἄλλου. Μετ' ὀλίγον ὅλοι τὸν ἐγνωρίζομεν καὶ εἰς ὅλους μας ἦτο προσφιλὴς συντροφιά.

Ἐξ ἄλλου, μέσα εἰς τὸ ἴδιο βαπόρι, μία νέα, συνοδευομένη ἀπὸ κάποιαν γηραιάν συγγενὴ τῆς, ἦρχετο ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν. Ἄν καὶ ἐπέρασαν ἀρκετὰ χρόνια ἔκτοτε, ἐν τούτοις δὲν θὰ ἤμπορέσω νὰ λησμονήσω τὴν φυσιογνωμίαν τῆς. Τὰ ξανθὰ, τὰ σγουρά τῆς μαλλιά, ἐπλαισίοναν χαριτωμένα ἓνα εὐγενὲς πρόσωπον, τὸ ὅποιον ἐφώτιζον δύο μάτια, ὅλα ἐκφράσεις καὶ ἀγαθότης.

Ἐν τούτοις εἰς τὴν τόσον φωτεινὴν ἐκείνην φυσιογνωμίαν κάποια λύπη ἐπεπόλαζεν. Ἀλλὰ ἡ λύπη αὐτὴ ὅχι μόνον δὲν ὠλιγόστευε τὴν χάριν τῆς νέας, ἀλλὰ τοῦναντίον τὴν ἔκαμνε περισσότερον συμπαθῆ.

Οὐδὲν κοινὸν ἤμποροῦσε νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ τοῦ μελαγχολικοῦ νέου καὶ τῆς νέας ἐκείνης. Πραῖροντο ἀπὸ διαφόρους πόλεις, ἐνθυμοῦμαι μάλιστα, ὅτι ἐγὼ τοὺς ἐτύστησα. Καὶ ὅμως, φαίνεται, ὅτι ἦσαν ψυχαὶ συγγενεῖς. Αὐτός, ὁ ὅποιος ἀπέφευγε τὸν καθένα, ἐπεδίωκε πάντοτε τὴν συντροφίαν τῆς νέας ἐκείνης καὶ πολλάκις τοὺς ἐβλέπαμεν καὶ τοὺς δύο μαζί ἐπάνω εἰς τὴν γέφυραν, μὲ τὰ πρόσωπα ἐστράμμένα εἰς τὸν ὠκεανόν, νὰ συνομιλοῦν ἀδιάκοπα, τρυφερά, ἀφηρημένοι πρὸς ὅ,τι συνέβαινε γύρω μας.

Διὰ κανένα δὲν ἔμενε πλέον μυστικόν, ὅτι οἱ δύο αὐτοὶ νέοι εἶχον αἰσθανθῇ κάποιαν συμπάθειαν ὁ εἰς διὰ τὸν ἄλλον.

Ἀλλὰ καὶ κανεὶς ἀπὸ ἡμᾶς δὲν ἤμποροῦσε νὰ φαντασθῇ τίποτε περισσότερον. Εἰς τὰ βαπόρια μέσα γεννῶνται πολλάκις τόσα εἰδύλλια, ἀλλὰ καὶ θνήσκουν μαζί μὲ τὸ ταξίδι, εὐθὺς ὡς ἀγκυροβολήσῃ ὁ κολοσσὸς καὶ οἱ ἐπιβάται σκορπισθοῦν εἰς τὸν λιμένα· πολλάκις οὕτε ἀναγνωρίζονται. Καὶ τὸ τρυφερόν αὐτὸ εἰδύλλιον θὰ ἦτο ἐξ ἐκείνων.

Δὲν μᾶς ἔμεναν, ἄλλως τε, καὶ πολλὰ ἡμέραι ταξίδεῖν· μετὰ τριάντα ὥρας θὰ ἤγκυροβολοῦσαμεν πρὸ τοῦ Γαλατᾶ.

Αἰφνης κάτι ἀπρόοπτον μᾶς συνέβη. Κάποιον μηχανήμα τοῦ βαποριοῦ μας εἶχε πάθει, οἱ μηχανικοὶ ἀπεφάνθησαν, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀντικατασταθῇ, διότι ὁ περαιτέρω πλοῦς θὰ ἦτο ἐπικίνδυνος. Δὲν θὰ σᾶς περιγράψω τὴν ἀγωνίαν τῶν ἐπιβατῶν. Ὁ πλοίαρχος τοὺς καθησύχασεν ἐγκαίρως καὶ ὠδήγησε τὸ πλοῖον εἰς τὸν πλησιέστερον λιμένα. Ἐκεῖ θὰ ἐμένομεν ὀλίγας ἡμέρας, διὰ νὰ ἀντικαταστήσωμεν τὸ μηχανήμα.

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτας βιαστικοί, πρακτικοὶ ἂν θέλετε, ἐπῆραν τὸ πρῶτον βαπόρι ποῦ ἐπερνοῦσεν ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἐξηκολούθησαν τὸ ταξίδι τους. Οἱ λοιποὶ, ὅσοι ἐμεῖναμεν, συνεδέθημεν περισσότερον καὶ μὲ χιλίας δύο διαχύσεις προσεπαθήσαμεν νὰ περάσωμεν τὰς ἀνιαρὰς ἡμέρας τῆς καθυστέρησεως. Οἱ νέοι μας, περιττὸν νὰ σᾶς τὸ πῶ, ἔμειναν, καὶ ἔμειναν εὐχαριστημένοι. Ὁ ἔρως δίδει πολλὴν στωϊκότητα εἰς ὅλας τὰς περιπετείας τοῦ βίου.

Ἦτο ἡ παραμονὴ τῆς Πρωτοχρονιάς· παρὰ τοὺς ὑπολογισμούς μας, ὅλοι εὕρισκόμεθα μακρὰν ἀπὸ τὰ σπίτια μας, ἐν τούτοις ἀπεφα-

σίσαμεν νὰ ἐορτάσωμεν πανηγυρικῶς τὴν μεγάλην ἡμέραν. Μήπως δὲν ἀπετελούσαμεν ὅλοι μίαν μεγάλην καὶ ὡραίαν οἰκογένειαν;

Μετὰ τὸ γεῦμα, ἐπηκολούθησε χορὸς, καὶ μετὰ τὸν χορόν, εἰς ἓν πρόχειρον σουπέ, ἀνοίξαμεν μερικὰς σαμπάνιες, εὐχόμενοι διὰ τὸ ἔτος, τὸ ὅποιον ἀνέτελλεν. Αἰφνης κάποιοι ἀπὸ μᾶς ἐπρότεινε νὰ δοκιμάσωμεν τὴν τύχην μας. Διάφορα παιγνίδια εἶχον προταθῇ, ἀπεφασίσσαμεν ὅμως νὰ παίξωμεν τὴν μάγισσαν. Μία κυρία, σύζυγος, ἂν δὲν ἀπατώμαι, ἐνὸς τραπεζίτου τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἀνέλαβε νὰ μᾶς εἰπῇ τὴν τύχην μας ἐνώπιον ὅλων τῶν ἄλλων. Ἦτο πολὺ ὡραῖον νὰ τὴν ἀκούῃ κανεὶς. Ὅλοι ἐπηγαίναμεν κοντὰ τῆς μὲ τὴν παλάμην ἀνοικτὴν καὶ εἰς ὅλους εὗρισκε κάτι εὐχάριστον νὰ προεῖπῃ. Ἦλθε καὶ ἡ σειρὰ τοῦ νέου.

— Σεῖς, τοῦ εἶπεν, ἀγαπάτε, καὶ ἀγαπάτε τρυφερά, κάποιαν, τὴν ὁποίαν δὲν ἐγνωρίζατε· θέλετε νὰ σᾶς εἰπῶ τὰ χαρακτηριστικά τῆς;

Προσεποιήθη, ὅτι ρίπτει χαρτιά, καὶ βλέπousa τὴν δάμα καρό, ἤρχισε νὰ περιγράφῃ τὴν νέαν.

Εἰς τὴν περιγραφὴν ἐκείνην ὁ νέος δὲν ἔμεινεν ἀπαθής· ἀπὸ τὰ μάτια του ἐβγαίνουν σπινθήρες, ὁ ἰδρὼς ἐδρεχε τὸ μέτωπόν του. Εὕρισκετο εἰς στενόχωρον θέσιν· ν' ἀρνηθῇ; δὲν θὰ τὸ κατῴρθονε, νὰ ὁμολογήσῃ; θὰ ἦτο πολὺ.

Ὅλοι μας μὲ πολλὴν περιέργειαν παρετηροῦσαμεν τὸν νέον, ἀλλὰ μήπως καὶ ἡ νέα ἦτο ἀπαθής;

Ἐκείνη, ἡ ὁποία, παρ' ὅλην τὴν πρὸς αὐτὴν τρυφερότητα τοῦ νέου, δὲν εἶχεν ἀκούσει καμμίαν ἐξομολόγησιν ἀπ' αὐτόν, τὴν ἤκουε τώρα ἀπὸ τὰ χεῖλη τῆς αὐτοσχεδιασμένης μαγίσσης. Ἐνόησεν, ὅτι ἐπρόκειτο δι' αὐτὴν, καὶ ἡ εὐτυχία τῆς ἐκείνη τῆς εἶχεν ἀφαιρέσει τὸ αἷμα ἀπὸ τὰ χεῖλη. Τὴν εἶδομεν τότε νὰ διευθύνεται εἰς τὸ ὑπαιθρον διὰ ν' ἀναπνεύσῃ...

Ὁ ἰατρός διεκόπη, ἔδρεξε τὰ χεῖλη του μὲ ὀλίγην σαμπάνιαν καὶ ἔμεινε σιωπηλός.

— Καὶ τί ἀπέγεινε; γνωρίζετε, ἰατρί; ἠρώτησεν ἡ οἰκοδέσποινα.

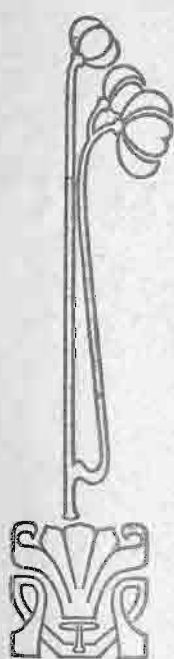
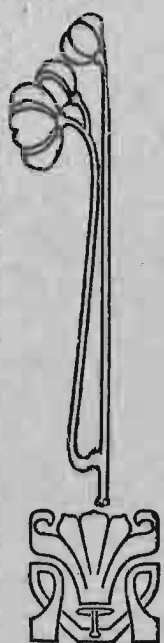
— Δύο ἡμέρας μετὰ ταῦτα, ἀπήντησεν ὁ ἰατρός, ἀφοῦ διωρθώθη ἡ βλάβη τῆς μηχανῆς, ἀπεπλέομεν διὰ τὴν πόλιν μας, ὅπου κ' ἐφθάσαμεν. Ἐκεῖ δι' ὅλους ἐτελείωσε τὸ ταξίδι, ἐκτὸς διὰ τοὺς δύο νέους, οἱ ὅποιοι ἐξακολουθοῦν ἀκόμη νὰ ταξιδεύουν τὸν ὠκεανὸν τῆς ζωῆς, εὐτυχισμένοι σύζυγοι καὶ ἀγαπημένοι ψυχαί, χάρις εἰς μίαν καθυστέρησιν.

X.

ΠΕΖΑ

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΓΥΝΑΙΚΑ

ΑΝΑΤΟΛΗ

Ἀνάμεσα εἰς τὴν δειλὰ-δειλὰ χλοά-
ζουσιν φύσιν, προβάλλει, νήπιον ἀκόμη,
ὡς ἓνας λεπτὸς, εὐθραυστος κάλυξ, ὡσάν
μία ἀσταθὴς ἀκτὶς τῆς ἀνατολῆς.

Εἰς τὸν κάλυκα δὲν ὑπάρχει ἀκόμη τὸ
ἄρωμα, εἰς τὴν ἀκτὶνα δὲν ὑπάρχει τὸ
φῶς. Πλὴν καὶ εἰς τὰ δύο ἐμφωλεύει ἡ
ὑπόσχεσις. Ἐκεῖνος ἔρχεται μὲ τὸ μυ-
στικόν, ἀλλ' ἀρμονικὸ τραγουδάκι του, νὰ
μᾶς ψάλῃ μίαν ἀνθηρὰν ἀνοιξιν, ἓνα κό-
σμον γεμάτον ἀπὸ λουλούδια, ἀρώματα,
χρωματισμοὺς, ἓνα κόσμον μέλλοντα. Καὶ
αὐτῇ, ἐνφ' προβάλλει δειλὰ, ἐπάνω ἀπὸ
τὴν κορυφὴν κάποιου βουνοῦ ἔρχεται νὰ
μᾶς ψάλῃ μίαν ἡμέραν ὅλο φῶς, ὅλο
φαιδρότητα, ὅλο χαράν.

Καὶ σὺ τώρα, ἀπὸ τὰ πρῶτά σου δειλὰ
καὶ ἀσταθῆ βήματα, ἔρχεσαι νὰ τραγου-
δήσεις εἰς τὴν φαντασίαν μας τὸ τραγοῦδι
τοῦ μέλλοντος, τὸ τραγοῦδι τὸ ναρκω-
τικὸ τῆς νεότητος, τῆς ἀνοιξέως, τῆς χαρᾶς.

Εἶσαι ἡ ὑπόσχεσις. Τὰ σγουρά σου, τὰ
χρυσὰ κοντά σου μαλλιά, εἰν' ἐκεῖνα, ποῦ
αὔριον θὰ γίνουν ἓνας θαυμάσιος φωτο-
στέφανος γύρω στὸ πρόσωπό του. Τὰ
μάτια σου, ποῦ ἅπληστα τώρα ζητοῦν
νὰ ἐρευνήσουν τὰ γύρω, εἶναι ἐκεῖνα,
ποῦ θὰ ψάλουν μυστικὰ τὸ ἄσμα
τοῦ ἔρωτος καὶ θὰ ὀδηγήσουν, τα-
πεινοὺς εἰλωτας, τοὺς λάτρας των. Καὶ τὰ
χεῖλη σου, ποῦ τώρα μόλις κατορθώνουν
κάτι νὰ ψελλίσουν, θὰ γίνουν αὔριον ἡ
μαντικὴ Πυθία, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἡ εὐτυχία
θὰ ἐκπορεύεται μὲ ἓνα σου «ναί» καὶ ἡ
θλίψις μὲ μίαν σου ἄρνησιν.

Εἶσαι ἡ βασίλισσα τοῦ μέλλοντος. Τὸ
προαισθάνονται αὐτὸ τὰ λουλούδια, τὰ
πουλιά, τ' ἀρώματα. Καὶ σοῦ προετοιμά-
ζουν τὴν πανηγυρικὴν σου ὑποδοχὴν.

Εἶσαι ἡ ὑπόσχεσις !

ΜΕΣΟΥΡΑΝΗΜΑ

Καὶ τώρα, τόπον εἰς τὴν βασίλισσαν !
Τόπον εἰς τὴν γυναῖκα ! Ἄς χαιρετήσωσι
τὴν ἐμφάνισιν τῆς τὰ ἀνθη, τὰ πουλιά, ὁ
οὐρανός. Κάθε καρδιὰ ἄς γίνῃ ἀρμονικὴ
λύρα, διὰ νὰ τραγουδήσῃ τὸν γλυκὺν
παιᾶνα εἰς τὴν συμπαθῆ βασίλισσαν.

Παιᾶνα ἐνθουσιασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύ-
νης ! Ἡ χάρις τῆς συμπληρώνει ὑπερόχως
τὴν καλλονὴν τῆς ἀνοιξέως, δίδει μίαν
γλυκύτητα νέαν εἰς τὴν ἀναγεννωμένην
φύσιν καὶ ἓνα σκοπὸν εἰς τὴν ζωὴν. Εἶναι
τὸ ἀνθος τῶν καρδιῶν, εἶναι διὰ τὴν ψυ-
χὴν ὅ,τι τὸ τριαντάφυλλον εἰς τοὺς κήπους,
εἶναι ὅ,τι ἡ ἀηδὼν εἰς τὰ δάση. Κάτι τι
πλεότερον ἀκόμη : εἶναι ὁ ἄγγελος, ποῦ
φέρει τὴν ἀνοιξιν καὶ ὅταν εἶναι χειμῶν,
εἶναι ὁ ἀγνὸς ἐνθουσιασμός τῆς ψυχῆς,
εἶναι ὁ πῆγασος τῆς φαντασίας.

Χωρὶς τὴν γυναῖκα ! Ἐφ' ἀντάσθητέ ποτε
μίαν τοιαύτην ζωὴν ; Ἡ Κόλασις, ποῦ
περιέγραφεν ὁ Δάντης, ἀπέναντι τῆς θᾶ
ἦτο Παράδεισος. Ἐφ' ἀντάσθητέ ποτε ἡμέ-
ραν χωρὶς φῶς, ζωὴν χωρὶς κίνησιν, ἀρ-
μονίαν χωρὶς ἤχους ; Ζωὴ χωρὶς τὴν γυ-
ναῖκα θὰ ἦτο χειροτέρα ἀπὸ ὅλα αὐτά.

Τὸ βλέμμα τῆς, τὸ ἱλαρὸν καὶ γλυκὺ
βλέμμα, ποῦ μόνον ἀπὸ τὰ μάτια μιᾶς
γυναίκος εἴμπορεῖ νὰ πηγᾷ, χαρίζει
τὴν ἀνάπαυσιν εἰς τὴν κουρασμένην ψυ-
χὴν καὶ τὸ μειδίαιμά τῆς φέρει τὴν γαλή-
νην εἰς τὰς θυέλλας. Εἰς τὴν λατρείαν τῆς
δὲν ὑπάρχουν αἱρέσεις. Ὅλοι οἱ αἰῶνες
ἐτήρησαν πιστῶς τὴν θρησκείαν τῆς γυναι-
κός καὶ οἱ αἰῶνες, ποῦ τὴν ἐλάτρευσαν
περισσότερον, ὑπῆρξαν οἱ εὐτυχέστεροι.

Τόπον εἰς τὴν βασίλισσαν ! Τόπον εἰς
τὴν γυναῖκα ! Κάθε καρδιὰ ἄς γίνῃ ἀρμο-
νικὴ λύρα, διὰ νὰ τραγουδήσῃ τὸν γλυκὺν
παιᾶνα εἰς τὴν συμπαθῆ βασίλισσαν.
Παιᾶνα ἐνθουσιασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης.

ΔΥΣΙΣ

Ἡ δύσις μιᾶς ὥραιας ἡμέρας δὲν εἴμ-
πορεῖ, παρὰ νὰ εἶναι μαγευτικὴ. Ἡ δύσις
τῆς ὥραιας γυναικὸς διατηρεῖ ὅλα τὰ
θέλγητρά τῆς. Καὶ κάτι περισσότερο
ἀκόμη : τὰ ἐκθειώνει.

Ἐβασίλευσεν, ἀπεφύλλισεν ὅλα τὰ ἀνθη
εἰς τὸ πέραςμά τῆς καὶ μὲ τὰ θέλγητρά
τῆς ἐστόλισε τὸν Παράδεισον. Τώρα οὐδὲν
ἀπέμεινεν ἐξ ὅλων αὐτῶν. Ἄλλ' ὅχι·
ἡ ἀνάμνησις τὴν παρακολουθεῖ ἐκεῖνοι,
τοὺς ὁποῖους ἔσυραν ταπεινοὺς λάτρας
τὰ θέλγητρά τῆς, ἀναγνωρίζουν τὴν ἀρ-
χαίαν βασίλισσαν.

Τὸν χρυσοῦν φωτοστέφανον ἀντικατέ-
στησε τώρα κύμα ἀργυροχρύσων ἀκτίνων.
Καὶ ὑπὸ τὸ μελιχρὸν αὐτῶν φῶς ἡ ἀνάμνη-
σις πλανᾶται εἰς περασμένους γλυκεῖς
κόσμους. Εἰς τὰ ροδοπέταλα τῆς ἀνοι-
ξέως ὑπάρχει ἀκόμη τὸ χρῶμά των καὶ
κάτι ἀπομένει ἀπὸ τὴν ναρκωτικὴν μυ-
ρωδιάν των. Ἐχουν ἐν θέλγητρον ἀκόμη !
Δὲν εἶναι πλέον τὰ κοινὰ ροδοπέταλα
ἐνὸς τυχαίου ἀνθους· εἰς καθὲν ἀπ' αὐτὰ
εἶναι χαραγμένη βαθειὰ ἡ κάθε ἡμέρα τοῦ
βίου μας μὲ τὰ αἰσθήματά τῆς, τοὺς πό-
θους τῆς, τὰς συγκινήσεις, τοὺς ρεμβα-
σμούς. Τρυφερὰ λουλούδια μιᾶς περα-
σμένης ἀνοιξέως, σεῖς τώρα μᾶς δίδετε
τὴν ἀληθινὴν ἀξίαν τῆς ζωῆς.

Κλίνωμεν τὰ γόνατα εἰς τὴν γυναῖκα,
ποῦ περνᾷ συναποφέρει τοὺς πόθους,
τοὺς ρεμβασμούς μας, καὶ μᾶς σύρει μαζὶ
τῆς εἰς ἓνα ἄλλον κόσμον, περισσότερο
ιδανικόν, περισσότερο γαλήνιον. Προσ-
ευχηθῆτε πρὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δύσεως
τῆς γυναικός. Καὶ ἂν ὑστερήσατε εἰς
τὴν λατρείαν τῆς, μὴ λείψετε, καὶ τώρα
ἀκόμη ποῦ δύει, νὰ καύσετε πρὸ αὐτῆς τὸν
λιθανωτόν, ποῦ ἐναπέμεινεν εἰς τὴν καρ-
δίαν σας.

* ΠΤΩΧΕΙΑ *

ίαν φοράν εις έν γυμνάσιον ή άνωτέρω λέξις έγινεν άφορμή σφοδράς συζητήσεως μεταξύ του γυμνασιάρχου και ένός εκ των καθηγητών της σχολής ταύτης.

— Τό χι πρέπει μέ ε να γραφή, έλεγεν ο πρώτος.

— Όχι, είναι λάθος, μέ ει, επέμενεν ο δεύτερος.

Η συζήτης εξηπλώθη και μεταξύ των κατωτέρων διδασκάλων, οί όποιοι έσχολίαζον τό ζήτημα κατά τό διάλειμμα.

— Δουλειά δέν έχετε, δασκάλοι μου, και δουλειά γυρεύετε, ειπεν, ένω εκλάδευε τά δένδρα, ο γηραιός και άγράφματος κηπουρός της σχολής. Άδικο, καυμένα παιδιά, χαλνάτε της καρδιάς σας. τί θα πη ε και τί ει; όπως κι αν γράψετε τη διαβολεμένη, βαρειά κι αναθεματισμένη είναι. Δέν την άφίνετε στο χάλι της;

— Σύ, πως την γράφεις; έρωτά εις διδάσκαλος γελών.

— Όπως τη καταλαβαίνω. ο κύριος διανυντής και σεις οί γραμματισμένοι τη μάθατε φαίνεται μόνο μέ τη φυλλάδα και τη μπέννα, μα για ρωτάτε κι έμās, ποϋ τη μάθαμε μέ τη σακκοϋλα την άδεια! Νά, μπήτε κει πέρα στα φτωχόσπητα, να δήτε τη φτώχεια πως γράφεται.

Όσας φορές αντικρύσω πτώχεια, οί λόγοι του άγράφματος κηπουροϋ έρχονται εις τον νουν μου: «μπήτε μέσα στα φτωχόσπητα να δήτε τη φτώχεια πως γράφεται». Και πράγματι, έγνώρισα την πτώχεια καλά, άφ' ότου έμβήκα εις φτωχόσπητα, και παρηκολούθησα τον βίον πολλών πτωχών. την είδα μέσα εις αυτά να γράφεται μέ τά μελανότερα χρώματα του πόνου.

— Κάμετέ μου, μοϋ ειπεν εις πατήρ μαθητριάς μου, κατάλογον τό τί χρειάζονται δια γραφικήν ύλην και εργόχειρα μερικά πτωχά. δέν ξέρετε τί παθαίνει σήμερα ένας πατέρας, όταν τό παιδί του του ζητήση μιá δεκάρα και αυτός δέν έχει να τω δώση.

Τόν ηνχαρίστησα.

— Μη μ' ευχαριστείτε, ειπεν, έγνώρισα την πτώχεια.

Πρό τινων ημερών πάλιν νεαρός κύριος μοι λέγει:

— Ηκουσα, ότι μερικά μαθήτριάι παραμελοϋσι τά καθήκοντά των, διότι δέν έχουν τα άπαιτούμενα μέσα.

— Μάλιστα, ειπον.

— Διαδέσαιτε υπέρ αυτών αυτά τά χρήματα. Φυσικά ηνχαρίστησα και αυτόν.

— Συνέζησα μέ πτωχούς, άπλήντησε, γνωρίζω τί τραβούν.

Καυμένη κηπουρέ, ήσο άγράφματος, αλλά πρακτικώτερος άπό ήμάς τους σχολαστικούς. «μπήτε μέσα στα φτωχόσπητα να δήτε τη φτώχεια πως γράφεται». Πολλάκις, μόλιστα σήμερα, παραπονούμεθα και ήμεις, διότι τάχα υποφέρουμεν εκ των άναλόγων άπαιτήσεων της κοινωνικής μας θέσεως. ίσως έν μέρει έχομεν δίκαιον, μέ την διαφοράν όμως, ότι ήμεις οικονομούμεν, ένω οί πτωχοί στεροϋνται των άναγκαιοτέρων. Περί τούτου θα πεισθώμεν καλλίτερον, όταν εισέλθωμεν εις τά φτωχόσπητα και συζηήσωμεν μέ τους πτωχούς.

Δέν άρνούμεθα, ότι ή έλεημοσύνη καλλιεργείται άπό όλους μας. άλλ' ειτε εκ της άπειρίας μας προς την άληθή πτωχείαν, ειτε διότι μάς επιβάλλεται ή έλεημοσύνη συνήθως υπό του φίλου ή γνωστοϋ μας, έλαβε τον χαρακτήρα τυπικής συνηθείας. έλεοϋμεν άνευ πόνου και μέ ψυχράν άδιαφορίαν τον πτωχόν, θεωροϋντες αυτήν την υποχρέωσίν μας βαρειά και όχληράν. ως εκ τούτου πολλάκις έλεοϋμεν χωρίς και να παρέχωμεν την άνακούφισιν εις τον πραγματικόν πτωχόν.

Μās έξοργίζει, φυσικά, ο τείνων άναιδώς την χείρα και ο καλυπτόμενος επιδεικτικώς

ΑΣΤΕΓΟΣ

μέ ράκη. τον έλεοϋμεν εξ άνάγκης ή και τον άποδιώκομεν μέ θυμόν, αυτός δέ, μη έχων πλέον φιλοτιμίαν, προχωρεί άσυστόλως εις τό υποχρεωτικόν του αυτό έπάγγελμα.

Πταίεις σύ, δυστυχισμένη πτωχέ. κατήντησες οϋτω εκ της όκηρίας, της άπερισκεψιάς και της άμαθείας σου! Άλλά. . . φέρεις σϋ όλόκληρον την ευθύνην της καταδίκης σου; Άρά γε σ' έδιδάξαμεν, σε ήναγκάσαμεν, επί τέλους, ν' αγαπήσης μέ πόθον την εργασίαν σου, να τελειοποιήσης αυτήν και να άτενίξης περιφρονητικώς προς την έπαιτείαν;

Περισσότερον μάς συγκινεί ή φιλότιμος και δειλή πτωχεία. άλλ' αυτή είναι άφανής. κάτωθεν του πέπλου της αιδούς, όπου κρύπτεται, παλαίει διαρκώς μέ υπερηφάνους στε-

ρήσεις και μυστικούς πόνους. είναι αδύνατον ν' ανακαλύψη τις την πτωχείαν αυτήν και να μη άφίση την καρδίαν του εκεί. άλλ' αγαπή αυτή τόσον να κρύπτεται!

Θά ύψώσω μερικάς πτυχάς του πέπλου της αιδούς, δια να παρουσιάσω ό,τι βλέπω ιδίως κατά την εποχήν ταύτην πέριξ μου.

Εις τό σπήτι μιās μαθητριάς μου δύο έσπέρας έκοιμήθησαν χωρίς ψωμί. ή τύχη τό έφερε να μη έχουν στρώμα και να κοιμῶνται επάνω εις ροκανίδια.

Άλλη, χήρα μέ όρφανά, έμεινεν επίσης δίχως ψωμί, έχει δέ παιδι φθισικό!

Έρωτώ μιαν μαθήτριάν την μεσημβρίαν:

— Πότε έφαγες;

— Δέν πεινώ, κυρία.

— Γιατί; είσαι άρρωστη;

— Όχι, δέν θέλω.

— Ποϋ είναι τό καλάθι σου;

Προσεπάθει να τό κρύψη άπό έντροπήν, διότι είχε ψωμί μονάχο.

— Ευλογημένο παιδί, πήγαινε να πλυθής καλά μέ σαποϋνι και ν' αλλάξης, λέγω εις άλλο.

Τί μανθάνω κατόπιν;

— Πως να πλύνω; άπαντά ή μητέρα. ό,τι βγάξω άπό της ξένες πλύσες, παίρνω ψωμί. μέ τί να ζεστάνω νερό και μέ τί ν' αγοράσω σαποϋνι;

Επί τέλους, τότε μόνον έννοεί κανείς την πτώχειαν, όταν την συναναστραφή.

Δένω τās χείρας και σκέπτομαι. Τί να κάμω; προς ποίον να τρέξω; ποίον να επιβαρύνη κανείς σήμερα μέ τās γενικάς άντιξόους περιστάσεις; Άλλ' είναι καταδίκη να βλέπη κανείς πνιγομένους και να μη τους σώζη. Γιατί ή μοίρα να είναι τόσον γενναϊόδωρος εις μερικούς και εις άλλους τόσον φειδωλή; Μη δέν ύπάρχουσιν άκόμη πολλὰι τράπεζαι, αί όποιαι στενάζουσιν υπό τό βάρος των φαγητών; Πόσαι πάλιν νεάνιδες κατ' αυτός θα πετάξωσι χρήμα εις μυρωδίτσες, καρφισίτσες, στολιδάκια, μανδηλάκια, ένω άλλαι όμοιαί των δέν δύνανται να προμηθευθώσιν οϋτε αυτήν την βελόνην, δια της όποιας θα κερδίσωσι τό ψωμί των;

Πόσα άλλα παιδάκια θα χωθώσι μέσα εις παιγνίδια, όπωρικά, ζαχαρωτά, ένω άλλα μόλις θα έχωσιν ένα κομμάτι ψωμί ή και αυτό ίσως δέν θα εύρεθί! Άλλ' ως περιορίσω την πένναν μου. όσάκις φουσκόσω, ξεθυμαίνω εις αυτήν, σήμερα δέ δέν είναι καιρός δια πολλά ξεθυμάσματα. Θα την κρατήσω μόνον ένα λεπτό άκόμη, δια να κρούσω μ' αυτήν την θύραν της καρδιάς των προσφιλών μας άναγνωστών, εμπρός εις την όποιαν μέ τους πτωχούς ψάλλω, άντι κάλανδα, τους λόγους του γεροκηπουροϋ:

— Μπήτε, τās ήμέρας προ πάντων αυτές, μέσα στα φτωχόσπητα να δήτε την φτώχεια πως γράφεται

Και του χρόνου καλλίτερα.

ΖΩΗ ΜΕΛΑΝΔΙΝΟΥ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

κηδεύω - κηδεία.

I

Η γέννησις και ο θάνατος είνε δύο όψεις του αυτού πράγματος, δηλ. της ζωής.

Το αξίωμα αυτό μās φαίνεται εκ πρώτης όψεως απaráδεκτον, διότι περιέχει φανεράν αποτίαν.

Πώς είνε δυνατόν ο θάνατος, όστις είνε ή άρνησις της ζωής, να έκλαμβάνεται ως μία των όψεων αυτής; Μήπως δέν βλέπομεν κατά πάσαν στιγμήν το φαινόμενον της γεννήσεως και του θανάτου παντός ένοργάνου όντος, του φυτικού ή του ζωϊκού βασιλείου, φαινόμενον σταθερόν και αναλλοίωτον, βεβαιούν την άρχήν και το τέλος της ζωής του;

Τούτο είνε άληθές, όσον άφορά τα πεπερασμένα όντα· αλλά δέν έπεται, ότι ή έπ' αυτών βασιζομένη άλήθεια είνε άπόλυτος. Διότι, έάν ανατρέξωμεν εκ των μερικών φαινομένων εις τα γενικώτερα, και βαθύτερον παρατηρούντες σκεφθώμεν έπ' αυτών, εύρίσκομεν, ότι ούτε ή γέννησις άποτελεϊ την άρχήν, ούτε ο θάνατος το τέλος της ζωής.

Πράγματι, είνε αναντίρρητον, ότι ή ζωική ένέργεια ύπάρχει πρό της γεννήσεως, ήτις μάλιστα άνευ εκείνης τυγχάνει άδύνατος· ουδέ διακόπτεται το παράπαν ύπό του θανάτου ένός ζώντος όργανισμού, άφοϋ άντ' αυτού, ένακεν άκριδώς τοϋ έπελθόντος θανάτου, αναφαίνονται μυριάδες άλλων ζωικών μορφών. Ο θάνατος ούτως έλέγχεται, ότι είνε άπλή μεταμόρφωσις της ζωής, ήτις έξακολουθεϊ ένδελεχής, άδιατάρακτος και ακάματος, μη έχουσα ούτε άρχήν, ούτε τέλος.

Κατ' ακολουθίαν όφείλομεν να δεχθώμεν, ότι άνευ της ζωής ή γέννησις και ο θάνατος ούτε ύπάρχουν, ούτε είνε κών νοητά. Όρθως άρα έχει το αξίωμα, ότι τα δύο ταϋτα άποτελοϋν δύο σταθμούς, δύο μορφάς ή δύο όψεις της ζωής, ήτις άνελίσσεται διαρκώς και με αυτά κυκλοφορεϊ, όπως κυκλοφορεϊ και το νόμισμα με τās δύο του όψεις.

Έπειδή όμως ή ζωή των πεπερασμένων όντων έχει άρχήν και τέλος, κατ' ανάγκην ή αντίθεσις γεννήσεως και θανάτου κυριαρχεϊ εις την πρόσκαιρον ύπαρξιν του ανθρώπου, και θέτει επ' αυτής την άνεξίτηλον σφραγίδα της. Δι' αυτό ο βίος ήμων συνυφαίνεται με άντιθέσεις εις όλας τās εκδηλώσεις του, με την ήδονήν και τον πόνον, με την χαράν και την λύπην.

Αλλά τα δύο ταϋτα θεμελιώδη συναισθήματα άπορρέουν εκ της αυτής πηγής. Το αυτό δέ αίτιον, ένϋ δύναται συγχρόνως να παραγάγη την λύπην εις έν άτομον και την χαράν εις άλλο, πολλάκις παράγει άμφοτέρα διαδοχικώς εις το αυτό πρόσωπον. Και σχεδόν πάντοτε, άμα παύει το έν, έμφανίζεται άμέσως το αντίθετον.

Έκ τοιούτων άντιθέσεων προβάλλει εις το μέσον ή *είρωνεία* με το πικρόν της μειδίαμα,

ότε μέν φανερά εις όλους, ότε δέ μετημφισμένη και φέρουσα προσωπίδα, άλλ' εύκόλως άποκαλυπτομένη εις τούς γνωρίζοντας, ότι άδύνατον να λείψη ή είρωνεία εις πάσαν έμφάνισιν σύγχρονον ή διαδοχικήν των άντιθέσεων. Διότι ύπαισέρχεται εις πάντα συνδυασμόν των, και είνε τόσοσν άπαραίτητος, όσον ο στήμων εις πών ύφασμα.

II

Τήν βεβαίωσιν της άληθείας των άνωτέρω δυνάμεθα να εύρωμεν, έξετάζοντες τί συμβαίνει έν τη *κηδεία*.

Η κηδεία, *κοινωνικώς* μέν, είνε ή πρώτη έμφανής δράσις του θανάτου, πλήρης άντι-

Ο χημικός κ. Π. Απέρης.

θέσεων και είρωνείας· *λεκτικώς* δέ, μās δίδει την άπόδειξιν, ότι ο ήμέτερος λαός έν τη δημιουργία της λέξεως ταύτης συνήνωσε τās άντιθέσεις και τās επύκνωσε τόσοσν πολύ, ώστε κατ' ανάγκην θα παρήγγοτο ύπάτη είρωνεία.

Ας ίδωμεν πρώτον τί συμβαίνει, όταν έξέρωμεν τούς νεκρούς μας προς ένταφιασμόν.

Τήν κηδεϊαν έξακολουθοϋν να συνοδεϋουν έκπαλαι και στερεοτύπως άφ' ένός ή λύπη, τα δάκρυα και ο κοπετός των πράγματι πενθούντων διά την άπώλειαν προσφιλοϋς

συγγενοϋς ή φίλου· άφ' έτέρου ή μόλις συγκρατούμενη χαρά των ένδομύχως ψαλλόντων το γλυκό άσμα: «ο γάρ θάνατός σου ζωή μου». Οι όμοτεχνοι του νεκροϋ λέγουσιν: «ένας όλιγώτερος», και άνακουφίζονται. Οι δέ νέοι, όσάκις ο θάνατος δέν σπεϋδει συμφώνως προς την επιθυμίαν των ν' άραιώνη ταχύτερον και περισσότερον τās τάξεις των προπορευομένων, αναφωνοϋν με άνυπομονησίαν: «τόπον εις τούς νέους».

Όταν δέ οι συνοδεϋοντες την έκφοράν—και είνε οι πλείστοι—δέν ένδιαφέρονται ούτε διά τον νεκρόν, ούτε διά το κενόν το εκ του θανάτου κοινωνικώς πηγάζον, ή παρουσία των έχει ως μόνην άληθή δικαιολογίαν τον πόθον να τιμήσωσιν ουχι τον νεκρόν, αλλά τούς άγοντας το πένθος, ειλικρινές ή μή, άδιάφορον.

Και ονομάζομεν τούτο κοινωνικόν καθήκον. Αλλ' ύπό το καθήκον αυτό κρύπτεται, ως είκός, ποικιλία ύπούλων σκέψεων, έκάστης σκέψεως κινουμένης άπό ιδιαίτερον έλατήριον. Η κολακεία, ή επίδειξις συμπαθείας, ο πόθος στενατέρων σχέσεων, και έν γένει το πολύμορφον και πολυώνυμον συμφέρον είνε τα κινούντα τον βραδύν ρημητισμόν των παρακολουθούντων· αυτά δίδου εις την ύπόκρισιν των το άρμόζον εις την περίστασιν ήθος σοβαρότητος και μελαγχολίας.

Αλλοτε ήκούοντο εις τās κηδεϊας και τραγουδιστά μοιρολόγια· και έπηκολούθει ο εύθυμος έπίλογος της μακαριάς, ως μονόπρακτος κωμωδία μετ' άκρόασιν τραγωδίας. Αλλ' αυτά έγκατέλειψαν πλέον όριστικώς τās μεγαλοπόλεις· διότι ο πολυμιγής θόρυθος των πόλεων δέν συμβιδάζεται με τοιαϋτα έλεγεία και τοιούτους κώμους.

Τα άγρια όμως ξεφωνητά άπό των παραθύρων της οικίας κατά την έκφοράν έλατοϋνται όσημέραι, ένϋ τούναντίον οι έπικήδειοι λόγοι άπό του άμβωνος ή άπό του άρχιερατικού θρόνου αυξάνουν και πληθύνουν.

Τα κατά συνθήκην ψεύδη, με τα όποια ζυμώνεται κατ' ανάγκην ή καθημερινή ζωή μας, όπως ο έπιούσιος άρτος με το άλας, είσεπήδησαν και εις τούς επικήδειους λόγους, και όσάκις λαμβάνονται εις μεγάλας δόσεις, τούς κάμνουν ύπερ το δέον άλμυρούς.

Θέλομεν και καλά ν' άποχαιρετώμεν τούς άπερχομένους άπό τον ψεύτικον κόσμον με τα χονδρειδέστερα ψεύτικα λόγια. Και ψευδόμεθα, άντικρύζοντες όχι πλέον τούς ζώντας, πράγμα που είνε τόσοσν σύνθηες, όσον και αναπόδραστον, αλλά τούς νεκρούς. Ψευδόμεθα δηλαδή κατά πρόσωπον προς αυτόν τον θάνατον.

Τότε παραβαίνομεν και το εκκλησιαστικόν ρητόν: «χείλη ιερέως ου ψεύδονται». Διότι όσάκις έγκωμιάζομεν διά χειλέων ιεροκήρυκος έντός της εκκλησίας τούς πονηροτάτους των κηδευσμένων επί διαπράξει άρετών και άγαθοεργιών άνυπάρχτων, αι πονηραι αυτών και φαύλαι ψυχαι, άρπαγείσαι ήδη άμα τη τελευταία πνοή και όδηγηθείσαι κατ' ευθειαν εις το πυρ το εξώτερον, άκούουν άπό τα βάθη του Ταρτάρου, προς μείζονα βέβαια τιμωρίαν των, τα επ' εκκλησίας πομπώδη έγκώμιά των. Παραβάλλουσαι όμως εκείνα προς τα πραγματικά της κολάσεως των δεινά, βλέπουσν όλοφάνερα ποία χωρίζει άδυσσος την άλήθειαν άπό το ψεύδος, και

IV

πόσην πικράν ειρωνείαν αποτελεί ή συμπαράταξις αυτή δύο ταυτοχρόνων εικόνων τόσον αντιθέτων.

Τήν αντίθεσιν αυτήν αντιλαμβάνονται και όσοι εκ των ακροατών εγνώρισαν καλά τον μακαρίτην και τὰ έργα του, οτε, κατ’ ανάγκην, ή μὲν ψυχὴ των περιλούεται ἀπὸ τὸ συναίσθημα τῆς ειρωνείας, ποῦ ὁμοιάζει πολὺ μὲ λούσιμον χλιαροῦ νεροῦ, τὰ δὲ χεῖλη των διαστέλλονται εἰς πικρὸν μειδίαμα. Πολλάκις αὐτὸς ὁ ἱεροκῆρυξ, ἐν πλήρει γνώσει τῆς ἀντιθέσεως διατελὼν, ὑπερεντείνει, μὲ κίνδυνον διαρρήξεως, τὰ ἐγκώμια χάριν κολακείας πρὸς τοὺς κηδεύοντας. Καὶ ἐπειδὴ παρασύρεται ἀπὸ τὴν κεκτημένην ταχύτητα τοῦ ἐπαγγελματικοῦ ψεύδους, τοῦ καταρρέοντος ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ ἄμβωνος, μένει μόνος ἀμειδῆς μεταξὺ τόσων μειδιῶντων.

III

Ἦτο λοιπὸν πεπρωμένον ή ειρωνεία νὰ καταντήσῃ ἀχώριστος ἀπὸ τὴν κηδείαν. Ἀλλὰ ὁ ἡμέτερος λαὸς ἀντελήφθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὅταν ἐπλάττε τὰς λέξεις κηδεῖα καὶ κηδεύω, ὅτι κηδεῖα καὶ ειρωνεία εἶνε σύμφυτα.

Ἐν τῇ δημιουργίᾳ τῶν λέξεων δὲν ἀρκεῖται αὐτὸς εἰς τὰ ἡχητικὰ μόνον σύμβολα, τὰ ὅπως τυχαῖα πρὸς παράστασιν μιᾶς ἐννοίας, ὡς συμβαίνει εἰς τὰς πλείστας τῶν γλωσσῶν, ἀλλὰ πολὺ συχνὰ ἐμφυσᾷ εἰς τὰ σύμβολα ἐκεῖνα πνεῦμα φιλοσοφικόν. Καὶ τὸ πνεῦμα αὐτὸ εἶνε γνήσιον προῖδὸν τῆς λαϊκῆς του ψυχολογίας. Διότι εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν προσκολλᾷ καὶ δευτέραν ἐννοίαν ἢ σημασίαν, συνδυάζει ὅμως ἀμφοτέρως κατὰ τρόπον προδίδοντα βαθειὰν ψυχολογικὴν παρατήρησιν.

Γνωστόν, ὅτι ὅσον βαθύτερα ψυχολογοῦμεν, τόσον βεβαιότερον συναντῶμεν εἰς τὴν ἐσχατιὰν τῶν ψυχολογικῶν μας ἀνασκαφῶν τὴν λανθάνουσαν ειρωνείαν. Αὐτὴ αἰφνιδίως τότε καὶ ἀπροόπτως ἀναθρῶσκει, ὅπως ἀναπηδᾷ εἰς τὰ χεῖλη διορυττομένου ἀρτεσιανοῦ φρέατος ἀπὸ τὰ ἐγκατα τῆς γῆς τὸ λανθάνον ἐκεῖ ὕδωρ.

Πρώτη σημασία τῶν λέξεων κηδεύω καὶ κηδεῖα εἶνε τέλεισις γάμου, συμπεθεριάξω. Ἡ ἐξ αὐτῶν παράγωγος κηδεστία σημαίνει ἄχρι σήμερον καὶ παρ’ ἡμῖν τὴν ἐξ ἐπιγαμίας συγγένειαν. Δευτέρα σημασία, προστεθεῖσα κατόπιν, εἶνε ἡ ἐκφορὰ νεκροῦ πρὸς ἐνταφιασμόν καὶ αὕτη κατίσχυσε μέχρις ἡμῶν καὶ διατελεῖ οὕσα μόνη σήμερον ἐν χρήσει.

Ὁμολογητέον, ὅτι ἀνομοιότερα καὶ μᾶλλον ἀντίθετα σημαίνόμενα δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐνωθῶσιν εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν.

Ὅπως αἱ δύο ὀφεισι τοῦ νομίσματος, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος πρότερον, ὅπως ἡ γέννησις καὶ ὁ θάνατος, οὕτω καὶ ἐδῶ αἱ δύο ὀφεισι τῆς αὐτῆς λέξεως παριστάνουν γάμον, ἄρα καὶ γέννησιν ἐκ τῆς μιᾶς, θάνατον ἐκ τῆς ἐτέρας.

Οἱ κακοπανδρευμένοι θὰ ἀντελήφθησαν βεβαίως πρῶτοι τὴν παράδοξον αὐτὴν ἔννοιαν ἐκ δύο διαμέτρου ἀντιθέτων ἐννοιῶν ἐν τῇ αὐτῇ λέξει, καὶ πρῶτοι θὰ ἡσθάνθησαν ἐμπράκτως πόσον γλήγορα ἡ γλυκυτέρα τοῦ μέλιτος ἡδονὴ τοῦ νεοσύμφου μεταβάλλεται εἰς πικρίαν καὶ θλίψεις, ὅταν ὁ γάμος ἀποδειχθῇ Δούρειος ἵππος, ἐγκλείων Ἰλιάδα ὅλην κακῶν. Εἰς αὐτοὺς γάμος καὶ κηδεῖα καταντῶν ὁμώνυμα καὶ ταυτόσημα· ὁ γάμος των μεταμορφοῦται εἰς κηδεῖαν τῶν τρυφεροτέρων αἰσθημάτων καὶ εἰς τάφον τῆς χαρᾶς καὶ τῶν ἐλπίδων, ποῦ εἶνε ἀχώριστοι σύντροφοι

Οἱ δημοσιογράφοι μας.

τοῦ Ὑμεναίου. Τυφόντι, πόσας ἐλπίδας καὶ πόσην χαρὰν παίρνει ἄδικα στὸν λαιμόν του ὁ Ὑμέναιος!

Ὁ ἀρχαιότερος τῶν κακοπανδρευμένων, ὁ ὑπὸ τῆς ἐπικῆς καὶ τραγικῆς ποιήσεως ἀπαθανατισθείς, ἦτο ὁ Πάρις. Ἐρωτεύθη, ἀπήγαγε καὶ συνεζεύχθη τὴν ὥραιότεραν γυναικα τῶν προσηρικῶν χρόνων τῆς Ἑλλάδος, τὴν Ἑλένην τοῦ Μενελάου. Ἀλλ’ ὁ γάμος του, αὐτὸν μὲν καὶ τοὺς οἰκείους ὅλους ἐξηφάνισε διὰ πυρός, σιδήρου καὶ ἀνδραποδισμού, τὴν δὲ πατρίδα του κατέσκαψεν ἐκ θεμελίων, καὶ εἰς τὴν πολιὰν κεφαλὴν τοῦ πατρός του Πριάμου, τοῦ εὐδαίμονος ἀνακτος τῶν Τρώων, ἐπεσώρευσε τόσας συμφοράς, ὥσας δὲν ὑπέστη κανεὶς θνητός.

Μεταξὺ τῶν θρυληθέντων διὰ μεγάλα δυστυχήματα οἰκῶν τοῦ Ἀργεῦς καὶ τῶν Θηβῶν, τῶν Ἀτρείδων καὶ τῶν Λαβδακιδῶν, τῶν δύο πλουσιωτάτων μεταλλείων τῆς ἀρχαίας τραγωδίας, ἡ παροιμία ἐδράδευσε ὡς πλουσιώτερον μεταλλεῖον τὸν οἶκον τοῦ Πριάμου. Διὰ τοῦτο καὶ ὠνόμασε *Πριαμικὰς τύχας*, ὅταν ἡθέλησε νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐσχατὴν κακοδαιμονίαν, εἰς τὴν ὁποίαν δύναται νὰ καταπέσῃ ὁ εὐτυχῆς θνητὸς μετὰ πολυῦμνητον γάμον.

Ὁ Αἰσχύλος εἰς τὸ δράμα του «Ἀγαμέμνων» (680—715) παραστατικώτατα ἀποκαλεῖ τὸν Πάριν *αἰνόλεκτρον*· διότι ὅλα τὰ δεινὰ καὶ ὅλα αἱ δυνατόι συμφοραὶ προήλθον ἐκ τοῦ γάμου του μετὰ τῆς ὥραιας Ἑλένης. Καὶ λέγει, συμπτύσσων φιλοσοφικῶς τὴν ἀντίθεσιν τῶν δύο ἐννοιῶν τῆς *προνοίας* καὶ τοῦ *πεπρωμένου*, «ὅτι ὑπάρχει κάποια πρόνοια εἰς τὸ πεπρωμένον, καὶ ὅτι τὸ ὄνομα, δηλ. ἡ λέξις, δὲν εἶνε ἔργον τύχης». Ὑπάρχουν ὀνόματα κρύπτοντα μέσα των τὸ πεπρωμένον· *des noms predestinés*, ὡς θὰ ἐλεγέ τις γαλλιστὶ. Καὶ φέρει ὡς παράδειγμα τὸ ὄνομα *Ἑλένη*. Τὸ ριζικὸ τῆς τὴν κάμνει νὰ γίνεταί *Ἑλένας*, *Ἑλανδρος*, καὶ *Ἑλέπολις*, νὰ καταστρέφῃ δηλαδὴ καὶ πλοῖα καὶ ἀνδρας καὶ πόλεις, ὡς πράγματι κατέστρεψεν.

Ἡ μετὰ τόσης σοβαρότητος ἐξενεχθεῖσα γνώμη, ὅτι ἐνυπάρχει ἐκ προνοίας πεπρωμένον τι εἰς μερικὰ ὀνόματα, καὶ ἡ παράταξις τῶν ἄνω τριῶν ἐπιθέτων πρὸς ἀπόδειξιν, ὅτι ριζικῶς τὸ ὄνομα Ἑλένη προσημαίνει καταστροφάς, ἀποκλείουν πᾶσαν ἰδέαν λογοπαιγνίου, ἣν ἀτόπως ἡθέλησάν τινες ν’ ἀποδώσωσιν εἰς τὸν μέγαν τραγικόν, ἐπιπολαίως κρίνοντες.

Ὁ Αἰσχύλος δὲν παίζει ἐδῶ, ἀλλ’ ἐμβαθύνει εἰς τὴν ψυχὴν τῆς λέξεως καὶ φιλοσοφεῖ ἐπὶ τῆς ἰδέας τοῦ πεπρωμένου. Ἀπόδειξις δὲ ἀκαταμάχητος εἶνε, ὅτι ὀλίγον κατωτέρω συλλαμβάνει ἄλλην λέξιν, τὸ *κηδος* (ἐξ οὗ κηδεύω καὶ κηδεῖα), καὶ τὸ ἀποκαλεῖ *ὀρθώνυμον*· διότι ἀκριδέστατα, προκειμένου περὶ τοῦ γάμου τοῦ Πάριδος, ἀποδίδει ἡ λέξις καὶ τὰς δύο σημασίας τῆς, γάμον δηλαδὴ καὶ θλίψεις ἢ συμφοράς, καὶ τὰς ἀποδίδει συγχρότως, ὡς μίαν ἀρμονίαν κλαυσιγέλωτος, ὡς τὴν *ὑπάτην ειρωνείαν*, ποῦ ἀποκαλύπτουν αἱ ἀντιθέσεις καὶ τὸ πεπρωμένον.

Ἐχομεν λοιπὸν πολύτιμον καὶ σαφεστάτην μαρτυρίαν αὐτοῦ τοῦ Αἰσχύλου πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῆς ἀληθείας, ὅτι ὁ ἡμέτερος λαὸς οὐχὶ τυχαίως, ἀλλὰ μὲ φιλοσοφικὸν πνεῦμα καὶ κατόπιν πολλῶν ψυχολογικῶν παρατηρήσεων ἐδάπτισε τὰς λέξεις *κηδος*, *κηδεύω* καὶ *κηδεῖα* μὲ δύο σημαίνόμενα τόσον ἀντίθετα, ἀλλὰ καὶ τόσον παραδόξως ἡνωμένα καὶ πολλάκις συμβαδίζοντα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ
δικηγόρος.

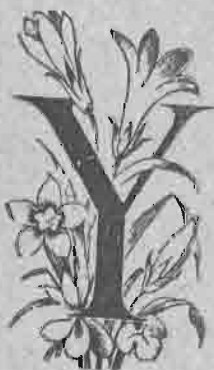

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

Η ΜΟΥΣΙΚΗ

ΚΑΙ Η ΕΦΗΒΟΣ ΗΛΙΚΙΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

(Εκ του ογκώδους έργου μου «Η Υγιεινή της Γυναικός», περ από έτους ήδη εὔρηται ἐν προ- παρασκευῇ καὶ τὸ ὅποιον προτίθεται νὰ ἐκ- δώσω προσεχῶς, ἀπέσπασα χάριν τοῦ Ἡμερο- λογίου τοῦ «Ἀπ' Όλα» τὸ παρὰ πόδας κεφάλαιον».

πάρχει μία περίοδος τῆς ζωῆς τῆς γυναικός, ἣν οἱ φυσιολόγοι τοποθετοῦσι μεταξὺ τοῦ 11ου καὶ 16ου ἔτους, καὶ κατὰ τὴν ὁ- ποίαν, ἐν μέσῳ μιᾶς γενι- κῆς ἀναστατώσεως τοῦ ὁρ- γανισμοῦ, νέαι ἐμφανίζον- ται συνθῆκαι καὶ νέαι ἐξε- λίσσονται λειτουργίαι.

Κοιμηθεῖσα παιδίον, ἐξυπνᾷ μεγάλη κόρη. Κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἥδης πόθοι ἀόριστοι, ἄγνωστοι, κατέχουσι τὴν νεαρὰν παρθένον. Αἱ ἰδέαι τῆς, τὰ αἰσθημάτά τῆς, ὑφίστανται αἰφνιδίαν μεταμόρφωσιν. Ἀδιάφορος πρὸς τὸ φίλτρον τῶν γονέων τῆς, τῶν συγγενῶν τῆς, ὡς μόνην εὐτυχίαν τῆς θεωρεῖ τὴν μοναξίαν.

Εἰς μάτην ἐρωτᾷ ἑαυτὴν περὶ τῶν αἰτίων τῆς μελαγχολίας τῆς, τῆς λύπης τῆς, ἣν αἰσθάνεται ἄνευ καταφανοῦς αἰτίας. Δάκρυα ἄνευ αἰτίας, συγκίνησις εὐκολος, ἄκρα εἰς ὀνει- ροπολήματα τάσις, νευρικότης καὶ ἐπὶ ταῖς

ἐλαχίσταις τοῦ βίου παραλλαγαῖς, συχνάκις διαταράσσουσι τὰς γλυκείας καὶ ὀνειροπό- λους στιγμὰς τῆς καθημερινῆς ζωῆς τῆς τρυφερᾶς ὑπάρξεως.

Εἶναι ἡ μετριόφρων τῆς χθὲς χρυσαλλίς, μεταμορφωθείσα εἰς λαμπρὰν τῆς σήμερον πεταλοῦδαν, ὅπως λέγει ὁ ποιητὴς Delille.

Ἡ ψυχικὴ αὕτη κατάστασις, ἣτις τόσους ἐνέπνευσε ποιητάς, δὲν εἶναι βεβαίως καὶ πολὺ θελκτικὴ, ὅταν λαμβάνῃ διαστάσεις μεγάλας. Εἶναι νευραλγία τῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία δύναται νὰ ἐπιφέρῃ χορείαν, ὅστε- ρίαν, ἐπιληψίαν.

Κατὰ τὴν κριτικὴν λοιπὸν περίοδον τῆς ζωῆς τῆς γυναικός, ὁποία δύναται νὰ ᾖ ἡ ἐπίδρασις τῆς μουσικῆς μορφώ- σεως; βλαβερά ἢ ὠφέλιμος;

Οἱ διάφοροι συγγραφεῖς, οἵτινες ἡσχολή- θησαν περὶ τοῦ ζητήματος, διαφωνοῦν ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου.

Τινές, μεταξὺ τῶν ὁποίων θέον νὰ ὀνομά- σωμεν ἰδίως τὸν διάσημον Ἀγγλον ἱατρὸν Lawson Tait, καταδικάζουσι τελείως τὴν μουσικὴν, ὡς προκχλοῦσαν ὀνειροπολήματα καὶ βαθείας αἰσθήσεις, αἵτινες διαταράσσουσι τὸ γεννητικὸν σύστημα καὶ ἀμέσως τὸ νευ- ρικὸν τοιοῦτον. Ἄλλοι, τοῦναντίον, φρονοῦ- σιν, ὅτι ἡ μουσικὴ, ἐκτὸς σπανίων περιπτώ- σεων, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπιφέρῃ βλάβας εἰς τὸν ὁργανισμόν, εἴτε τοπικάς, εἴτε γενικάς.

Ποῦ ἄρᾳ γε νὰ εὐρίσκεται ἡ ἀλήθεια; Αὐτὸ τὸ σημεῖον ἀκριδῶς θὰ προσπαθήσωμεν νὰ διαλευκάνωμεν διὰ τῆς μικρᾶς ταύτης μελέτης.

Ἐν πρώτοις ὀφείλομεν νὰ θέσωμεν ὡς ἀρχήν, ὅτι ἡ κρίσις τῆς ἐφηβείας τότε μόνον δύναται νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν νευρασθένειαν, τὴν ὕστερίαν καὶ ἄλλας νευρικὰς νόσους, ὅταν ἡ νεαρὰ κόρη ἔχῃ ἐπὶ τῆς ράχεώς τῆς νευρικὴν κληρονομικότητα ἀρκούντως ἐπι- δεδαρυμένην, καὶ ὅταν, τέλος, ἡ προηγηθεῖσα ἀνατροφή τῆς συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐπίτασιν τῆς νευρικότητός τῆς.

Ἀνεξαρτήτως τῶν δύο τούτων συνθηκῶν, ἡ κρίσις τῆς ἐφηβείας, ἐκτὸς προσωρινῶν τινῶν ἀνωμαλιῶν τοῦ χαρακτῆρος, ἐξελίσ- σεται ἡρέμως καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀπηχήσεως ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος τῆς νεάνιδος.

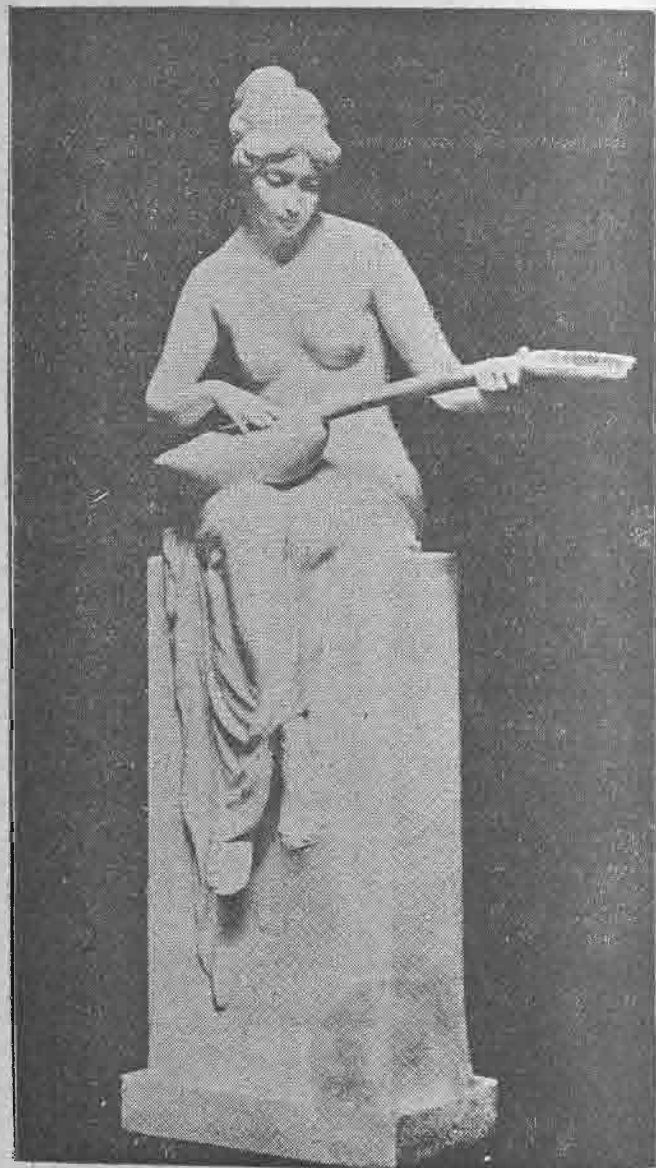
Ἡ μουσικὴ, ἡ τέχνη αὕτη τῶν ἀνα- μνήσεων καὶ τῶν ὀνειροπολημάτων, εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιδράσῃ ἐπιφύδως ἐπὶ τινῶν ὁργανισμῶν ὑπερρωμαντικῶν καὶ εὐαισθη- τῶν; Ναι, θ' ἀπαντήσῃ τις, ἐὰν λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ παραδείγματα τοῦ Bellini, τοῦ Donizetti, τοῦ Mozart, τοῦ Berlioz, τῆς Malibran, οἵτινες κατελαμβάνοντο ὑπὸ σπασμῶν, ἀκροώ- μενοι συμφωνιῶν τινῶν. Ἀλλ' ἐνταῦθα πρό- κειται περὶ συνθετῶν, οἵτινες εἶχον ἐξωθήσει εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν τὴν μουσικὴν ἐργασίαν.

Δὲν ἀρνούμεθα ἐπίσης, ὅτι εἰς ἄτομα νευρασθενικά καὶ φρενοβλαβῇ παρετηρήθη ἰσχυρὰ διεγερτικὴ ἐπίδρασις τοῦ ρυθμοῦ καὶ ἔντονος διέγερσις, μέχρι μέθης πολλάκις ἐξι- κνουμένη. Ἐπὶ τῶν περιπτώσεων ὅμως τού- των πρόκειται περὶ καταστάσεων παθολο- γικῶν, αἵτινες ἀντιδρῶσιν ὅλως ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς μουσικοὺς σπινθηθρας, ὅπως λίαν

προσφυῶς ἐκάλεσεν αὐτοὺς ὁ ποιητὴς Maup- clair. Δὲν πρέπει ἄλλως νὰ λησμονῶμεν, ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν περιπτώσεων ἐτι τούτων τὸ εἶδος καὶ ἡ ποσότης τῆς μουσικῆς εἰσι τὰ ὀρῶντα ἰδίως στοιχεῖα, οὐχὶ δὲ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ μουσικὴ.

Πρὸς τούτοις ἡ ἱατρικὴ ἐχρησιμοποίησε καὶ χρησιμοποιεῖ ἐτι καὶ σήμερον τὴν μελο- θεραπείαν ἐπὶ διαφόρων νευρώσεων καὶ ψυχώσεων.

Εἴμεθα τῆς γνώμης, ὅτι ἡ μουσικὴ οὐδε- μίαν δύναται νὰ ἐξασκήσῃ ἐπιβλαβῇ ἐπί- δρασιν ἐπὶ τῆς υγείας τῶν νεανίδων κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐφηβείας, ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴ γίνεται κατάχρησις αὐτῆς. Εἰς τινὰς μόνον νεάνιδας, τῶν ὁποίων ἡ εὐαισθησία εἶναι ὑπερβολικὴ κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐφη- βείας, ἡ μουσικὴ δύναται ἐνίοτε νὰ ἐπιφέρῃ διέγερσιν ἢ στιγμιαίαν θλίψιν. Νομίζομεν ὅμως καὶ ἐνταῦθα, ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ὀφείλεται ὀλιγώτερον εἰς τὸ αἷτιον καὶ περισ- σότερον εἰς τὸ ἄτομον, ὅπερ τὰ αἰσθάνεται.

Εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς μουσικῆς μορφώσεως τῆς νεάνιδος δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ὅ,τι ἀληθεύει καὶ διὰ τὰς ἄλλου εἶδους σπουδᾶς. Πᾶσα ὑπερβολή, πᾶσα εἰδικοποίησις, δύναται νὰ διαταράξῃ τὴν ἰσορροπίαν τοῦ νευρικοῦ συστήματος, ἐνῶ, τοῦναντίον, μία μεμετρημένη καὶ λογικὴ ἐπίδοσις πρὸς τὰς ὥραιας τέχνας καὶ πρὸς τὴν μουσικὴν, ἀνυψοῖ τὸ πνεῦμα εἰς σφαίρας ὑψηλὰς καὶ ἰδεώδεις, ἀναπτύσσει τὸ αἰσθημα τῆς φύσεως, τῆς ζωῆς ὑπὸ τὰς εὐγενεστεράς καὶ ἀπλουστεράς τιν μορφάς.

M. ΜΟΥΣΕΙΔΗΣ

ἱατρός.

«ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ ΕΥΤΥΧΕΣ!»

κ. Διευθυντής του «**‘Απ’ Όλα**» με παρεκάλεσεν, όπως γράψω κάτι εις τὸ Ἡμερολόγιον τῆς Ἐπιθεωρήσεως. Ἐκπλήττομαι καὶ ἐξετάζω τὸν φάκελλον τῆς ἐπιστολῆς σου, διὰ νὰ βεβαιω-

θῶ, ἂν πράγματι ἀποτείνεται εἰς ἐμέ, διότι δὲν ἐφантаζόμην ποτέ, ὅτι ἕνας δημοσιογράφος μποροῦσε νὰ προσκαλέσῃ ἔμπορον, ὅπως καὶ αὐτὸς ἔλθῃ εἰς ἐπικοινωνίαν με τοὺς ἐργάτας τοῦ καλάμου.

Φαίνεται, ὅτι ἐλησμονήσατε, κ. Μαρκουῖζε, τὸν νόμον, ὅστις φαρδεια-πλατεία ἐπιβάλλει εἰς τοὺς ἐμπόρους νὰ ἀπέχουν ἀπὸ τὴν δημοσιογραφικὴν ἐπικοινωνίαν! Ἄλλ’ ἔστω ὁ κύβος ἐρρίφθῃ καὶ ἡ πρότασις τοῦ κ. Διευθυντοῦ τοῦ «**‘Απ’ Όλα**» ἐκέρδισεν. Ἀλλὰ περὶ τίνος νὰ γράψω; Μήπως θέλετε περὶ ἐμπορίου; Δυστυχῶς ὁ κλάδος, εἰς ὃν καταγίνομαι, εἶναι τόσο περιωρισμένος, ὥστε ἡ περιγραφή θὰ εἶναι ἀνιαρά. Μήπως θέλετε περὶ τοῦ πολέμου;

Τί ἀνάγκη ὅμως νὰ ἐρευνήσωμεν τίτλους, ἀφοῦ πρόκειται νὰ γράψω εἰς Ἡμερολόγιον, τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τὴν Πρωτοχρονίαν; Θὰ ὑπῆρχεν ἄρα γε καλλίτερον θέμα ἀπὸ τὸ νὰ περιγράψῃ τις τὴν εὐχὴν «εὐτυχὲς τὸ νέον ἔτος!», τὴν ὁποίαν τὸ «**‘Απ’ Όλα**» θὰ εὐχῇ εἰς τοὺς φίλους του διὰ τοῦ Ἡμερολογίου τούτου;

«Εὐτυχὲς τὸ νέον ἔτος!» εἶναι ἔκφρασις ἀπρηχαιωμένη ὡς ὁ Ἡρώδης, φράσις αὐτοσχεδιαστος, ὅρος ἀπέραντος καὶ κενὸς ἐννοίας, φιλοφρόνησις ἀφηρημένη, δόλωμα διὰ δῶρον, ἔξις τῆς Ἰανουαρίου. Ἐχει τὴν τέχνην καὶ τὸ μυστικὸν νὰ θέτῃ εἰς τὴν τόσον βραχεῖαν ταύτην φράσιν πᾶν ὅ,τι θέλει νὰ ἐγκλείσῃ καὶ τὴν καταστήσῃ ἱκανὴν νὰ περιέχῃ θησαυρούς! Καὶ ἰδοὺ τι ἀξιοθαύμαστον: ἐνῶ εἰς τινὰς περιστάσεις ἡ διακοίνωσις τῆς εὐχῆς ἐντὸς λεπτοῦ δύναται νὰ εἶναι ἀνιαρά, εἰς ἄλλας περιστάσεις, ἐντὸς δευτερολέπτου, δύναται νὰ ἀποδώσῃ καὶ νὰ ἐξηγήσῃ ἀκριβέστατα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔχει τις ἐν τῇ καρδίᾳ του. Μία περίπτωξις ἀφωνος, μία ἀσθενὴς κραυγὴ χαρᾶς πνιγομένης, μία σιωπὴ, ἐκφράζει καὶ μεταδίδει τὸ πᾶν. Εἰς μίαν ἀπλήν χειρονομίαν, εἰς ἕνα τρόπον περιπτύξεως, εἰς ἀνταπόδοσιν φιλήματος, ἐγκλείεται, ὡς διὰ μαγείας, ἡ ἀρίστη εὐχή. Διότι εἰς ὅλα τὰ πράγματα ἐδῶ κάτω, ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον προκαλεῖ τὸ ἐνδιαφέρον, δὲν εἶναι τὸ λέγειν, ἀλλὰ τὸ κάμνειν τοὺς ἄλλους νὰ ἐννοήσουν.

«Εὐτυχὲς τὸ νέον ἔτος!» Αἱ λέξεις αὗται περιέχουσι πάσας τὰς ἐλπίδας καὶ πάντα τὰ ὄνειρα, ὧν τὸ σύνολον ἀποτελοῦν μίαν ἀνθοδέσμην, ἣτις ὀνομάζεται «εὐτυχία», λέξις ἡδεῖα καὶ δικαία, ἀφοῦ ἡ εὐτυχία εἶναι δέσμη χαρᾶς τόσο φωτεινῆς, ἀλλὰ καὶ τόσο ταχέως μαραινόμενης, ὅσον καὶ τὰ διαρκέστερα ἄνθη.

Ὑπάρχουσι πολλῶν εἰδῶν ἐκφράσεις τοῦ: «νέον ἔτος εὐτυχὲς!» Ταπειναί, θορυβώδεις, δειλαί, ἀδέξιοι, ἀκατανόητοι, γελοῖαι, πνευματώδεις, εὐφρεῖς καὶ ἐπιτήδεια. Προσθέσατε δὲ εἰς αὐτὰς καὶ τὰς τῶν πτωχῶν, ὀλίγων δυστυχῶν, συγκινητικῶν τε καὶ εὐθύμων, αἱ ὁποῖαι, μακρὰν τοῦ νὰ βλάπτωσι τὴν εὐγνωμοσύνην, προσδίδουσι περισσότεράν ἔμφασιν καὶ τόνον. Μεταξὺ δὲ τῶν πλέον χαριεσσῶν εἶναι αἱ τῶν γερόντων καὶ τῶν παιδῶν.

Ὅταν γέρων τις εὐχεται τὸ «νέον ἔτος εὐτυχὲς!», κάμνει κάτι τι με τὸσον θαρραλέον τόνον, ὥστε νὰ προξενῇ παλμὸν τῆς καρδίας. Δὲν σκέπτεται λοιπὸν τίποτε, τὸ ὁποῖον τὸν λυπεῖ.

Διασκορπίζει ὅλας τὰς ἐλπίδας, αἵτινες ἤδη παρήλθον δι’ αὐτόν. Προσπαθεῖ νὰ προσφέρῃ πᾶν ὅ,τι ἔχει χάσει. Καὶ αἱ εὐχαὶ του εἶναι τόσο συγκινητικαὶ ἐν τῇ μελαγχολικῇ των εἰλικρινείᾳ, ὥστε, ἐνῶ ὁ ἴδιος προσωπικῶς δὲν παραιτεῖται ἀπὸ τίποτε, ἔχει ἐν τούτοις τὸ ὕψος νὰ ὑποβληθῇ εἰς στέρησιν, προσφέρων πᾶν ὅ,τι ἔχει χαθῇ δι’ αὐτόν. Καὶ τὸ περιεργότερον εἶναι νὰ παρατηρήσῃ τις πόσον ὁ ἴδιος γέρων, κύπτων ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἡλικίας, ἀνορθοῦται πάραυτα, ἀναζωογονούμενος, ὅταν τῷ ἐπιστρέφουν ὀλοθέρμους εὐχὰς μακροβιότητος καὶ ἀπειρῶν ἀπολαύσεων μετὰ τῆς πλέον ὑποκριτικῆς εἰλικρινείας τῆς στιγμῆς! Ἡ τυφλὴ αὕτη αὐταπάτη εἶναι τὸ μᾶλλον ἀξιοθαύμαστον πλεονέκτημα τοῦ γήρατος. Ἄνευ τούτου δὲν θὰ ἠδύνατό τις νὰ προχωρήσῃ ἐν τῇ ζωῇ. Ὅσον δ’ ἀφορᾷ τὸ «νέον ἔτος εὐτυχὲς!» τῶν παιδῶν, εἶναι ἐντελὲς ἀγνὸν καὶ πλήρες ἀπεριγράπτου δροσερότητος. Αὐτὰ τὰ πρωτόπειρα καὶ ἄδολα πλάσματα, τὰ ὁποῖα τὸ εὐχονται, δὲν ἐννοοῦν πάντοτε τόσο καλὰ ὅ,τι λέγουν, ἀλλὰ τὸ αἰσθάνονται.

Ἡ σπουδαιότης καὶ ἡ εὐρύτης τῆς πράξεως τὰ διαφεύγει, ἀλλ’ ἐπιδοκιμάζουσι τὴν τρυφερότητα, προερχομένην ἐκ τῶν περιστάσεων. Οἱ ὀφθαλμοὶ των ἠνοιγμένοι λίαν ζωηρῶς καὶ αἱ μακραὶ των χεῖρες ἐκτεταμέναι, ἐκφράζουσι περισσότερον παρ’ ὅ,τι δύναται αἱ λέξεις νὰ περιγράψουν. Δὲν ἔχουσι, παρὰ νὰ προβάλωσι μετὰ τὸ θείον των μέτωπον, διὰ νὰ κάμωσιν, ὥστε νὰ εὐρεθῇ ἡ ζωὴ ἀσυγκρίτως θελκτικὴ καὶ ὠραία, καὶ ὅταν μᾶς χαιρετοῦν διὰ τοῦ «εὐτυχὲς τὸ νέον ἔτος!», τοὺς πιστεύει τις κατὰ λέξιν καὶ φαντάζεται, ὅτι αὐτὰ ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ διαθέσωσι τὸ μέλλον, ὅπως θέλουν, ἀφοῦ τοῖς ἀνήκει καὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, οἱ ὁποῖοι θὰ τὸ κατακτήσουν.

Ποῖαν ἄρα γε σημασίαν ἔχει τό: «εὐτυχὲς τὸ νέον ἔτος!», τὸ ὁποῖον εὐχεται διὰ τοῦ Ἡμερολογίου τούτου τὸ «**‘Απ’ Όλα**»; Τὴν ἀπάντησιν θέλω ἀπὸ σᾶς, κ. Μαρκουῖζε.

ΙΣΑΑΚ ΤΣΑΟΥΣΟΓΛΟΥΣ

ΑΙ ΕΥΧΑΙ ΜΟΥ

Ὁ φίλος κ. Ι. Τσαούσογλους ἔγραψε τὸ δρθρον του διὰ τὰς τρεῖς τελευταίας γραμμάς του, τὸ ἔγραψε, διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς μίαν ἐρώτησιν καὶ διὰ νὰ προκαλέσῃ μίαν ἐξομολόγησιν. Ὁφείλω γὰρ φανῶ εὐχάριστον εἰς τὸν ἀγωνοθέτην δύο Διαγωνισμῶν, εἰς ἕνα καλὸν φίλον μου, τοσοῦτον περισσότερο, ὅσον ἡ ἐρώτησις του ἐνδιαφέρει ἄξι ἴσου καθένα μου ἀναγνώστην:

— Ποῖαν σημασίαν ἐνέχει τὸ «εὐτυχὲς τὸ νέον ἔτος!», τὸ ὁποῖον ἀπευθύνω εἰς τοὺς ἀναγνώστας μου;

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ παραποίησης τῆς ζωῆς ἐγενικεύθη. Παραποιοῦν τὰ προϊόντα τῆς βιομηχανίας καὶ παρουσιάζουν νοθευμένα ἀντὶ τῶν γνησίων, παραποιοῦν τὰ αἰσθήματα μετὰ τὴν ὑπόκρισιν, παραποιοῦν τὰς ἰδέας μετὰ τὸ ψεῦδος. Αἱ εὐχαὶ δὲν εἶναι δυνατόν ν’ ἀποτελέσουν ἐξαίρεσιν. Αὐριοι θ’ ἀκουσθῶσι τόσο πολλοί! Καὶ μέσα εἰς τὸν δαιμονιώδη τῶν εὐχῶν αὐτῶν τετράχορον, δύσκολα, πολὺ δύσκολα, θὰ εἶναι δυνατόν νὰ διακρίνῃ κανεὶς ποῖαι εἶναι εἰλικρινεῖς, ποῖαι ἀθῶαι, ποῖαι ψευδεῖς, ποῖαι τυπικαί, ποῖαι αἱ ἀδιάφοροι.

Ἄλλων ἔργον εἶναι νὰ κάμουν τὴν διακρίνσιν τῶν εὐχῶν. Ἐγὼ καλοῦμαι νὰ χαρακτηρίσω τὰς ἰδικὰς μου.

Ἐγεννήθην μ’ ἕνα σκοπὸν: Νὰ εἶμαι σύντροφος ὅλων, ν’ ἀποτελῶ ἐν μέρος ἀπὸ τοῦ ἁτομον ἐκάστου, νὰ ταυτίζω τὴν ὀντότητά μου μετὰ τὴν ὀντότητα τοῦ ἀναγνώστου μου.

Εἰς τὰ τηλῶδη χέρια τοῦ ἐργάτου δὲν εἶμαι ξένος, εἶμαι οἰκεῖος εἰς τὸ κομψὸν καλλοντήριον τῆς δεσποίνης, εἰς τὸ μελετητήριον τοῦ ἐπιστήμονος, εἰς τὸ λιτὸν σαλονάκι τῆς βιοπαλαιστρίας, εἰς τὸ σπουδαστήριον τοῦ νέου. Διὰ κάθε ἕνα ἐξ αὐτῶν εἶμαι ὁ καθηρεπτής του, εἶμαι ἡ εἰκὼν τῆς καρδίας του. Καθὼς τὰ ἥρεμα τῆς λίμνης νερὰ ἀντικατοπτρίζουν τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ, τὰς ἀκτῖνας τῆς σελήνης καὶ τὸν γειτονικὸν καλαμῶνα, εἶσι κ’ ἐγὼ προσπαθῶ ἐπάνω εἰς τὰς διαστικτοὺς σελίδας μου ν’ ἀντικατοπτρίσω τοὺς πόθους τοῦ ἐρωτευμένου, τὴν θλίψιν τοῦ περιλύπου, τοὺς ρεμβασμοὺς τοῦ μελαγχολικοῦ, τὴν χαρὰν τοῦ εὐθύμου.

Εἶμαι ἡ ἐσωτερικὴ ἡχὴ τῆς ψυχῆς του. Πολλὰς τὴν ἀκούετε νὰ ἐπακολουθῇ τὰς φράσεις σας. Νομίζετε, ὅτι κάποια ξένη ὑπαρξὺς οὔς ἀπαντᾷ καὶ ὅμως εἶναι ἡ ἀναπαλλομένη φωνὴ σας.

Εἶμαι ἡ ἡχὴ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀναγνώστου μου.

Εἶμαι λοιπὸν ἡ ψυχὴ του. Τώρα, τὴν στιγμὴν αὐτήν, ποῦ δύει ἐν ἔτος γνωστὸν, διὰ νὰ ἀνατεῖλῃ ἐν ἔτος ἀγνωστὸν, ἡ ψυχὴ αὐτὴ κάμνει μίαν στιγμιαίαν ἐπισκόπησιν τῶν ἐλπίδων τῆς καὶ εὐρίσκει, ὅτι τὸ ἔτος, τὸ ὁποῖον τώρα φεύγει, δὲν τὰς ἐπραγμάτωσεν ὅλας.

Ἄλλοιμόνον! ἀφῆκεν ἀπραγματοποιήτους τόσους πόθους! Τὸ καταλαμβάνω ἀπὸ τὸ δειλὰ δακρυμένο μάτι τῆς κόρης, ἀπὸ τὴν συγκίνησιν τοῦ βιοπαλαιστοῦ, ἀπὸ τὴν θμιφβολίαν τοῦ γέροντος. Καὶ ἀκούω τότε νὰ βγαίῃ βαθεῖα ἀπ’ τὴν ψυχὴν τοῦ κοθενὸς ἡ εὐχὴ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν πόθων του, εὐχὴ ἀγνῇ, εὐχὴ θερμῇ, εὐχὴ ὑπέροχῃ.

Ὡς ἡχὴ παραλαμβάνω τότε εἰς τὰς πτέρυγὰς μου τὰς εὐχὰς αὐτὰς καὶ τὰς ἐπαναλαμβάνω.

Ψιθυρίζω εἰς τὴν κόρην τὴν πραγμάτων τῶν παρθενικῶν τῆς ὄνειρον, εὐχομαι εἰς τὸν βιοπαλαιστὴν τὴν ἀνεσιν, εἰς τὸν πατέρα τὴν γαλήνην, εἰς τὸν αἰσθηματικὸν κόσμον ὠραίων ὄνειρων, εὐχομαι τὴν ἀνακούφισιν εἰς τὸν ταλαιπωρηθέντα, τὴν λήθην εἰς τὸν πληνθέντα, τὴν χαρὰν εἰς τὸν περιλύπον, εὐχομαι στεφάνους ἀγάπης εἰς τὰς λεπτὰς καρδίας καὶ δάφνης εἰς τὰς μεγάλας ψυχὰς.

Εὐχομαι ὅ,τι ποθοῦσι καὶ ἐπικροτῶ εἰς ὅλους τοὺς ὠραίους τῶν ρεμβασμοῦς.

Καὶ ὅταν ἀπὸ τὰ ὄνειρα αὐτὰ μερικὰ πετάξουν ἀπὸ τοὺς ἰδανικοὺς κόσμους των, διὰ νὰ ἔλθουν εἰς τὴν πραγματικότητα, ὅταν οἱ πόθοι στεφθοῦν μετὰ τὸ στεφάνι τῆς ἐκπληρώσεως, τότε τὴν εὐτυχίαν ἐκεῖνου κάμνω εὐτυχίαν μου, πάλλωμαι εἰς τὴν χαρὰν του, χειροκροτῶ τὴν ἐπιτυχίαν του.

Εἶμαι ἡ ἡχὴ τῆς ψυχῆς σου. Εἰς τὴν χαρὰν σου, ψάλλω τραγοῦδια φαιδρὰ, καὶ εἰς τὴν θλίψιν σου, ἐπαναλαμβάνω τὸ γλυκὺ λένισμα τῆς Ἐλπίδος.

Εἶμαι ἡ ἡχὴ τῆς ψυχῆς σου. Αἱ εὐχαὶ μου εἶναι οἱ πόθοι σου.

Τὸ «**‘Απ’ Όλα**»

Η ΧΕΛΩΝΑ (ΠΑΡΑΜΥΘΙ)

Ακουσα κάτι τι δέν ξεύρω αν ήναι αληθινό :

Έξουσε τὰ χρόνια τὰ παληά, τὰ πρώτα τῆς δημιουργίας, ένα ζῶο χαριτωμένο, μὰ τόσο λεπτοκαμωμένο κι' ευαίσθητο, πού ἡ ζωὴ ἦτο γι' αὐτὸ μιὰ ἀδιάκοπη τυραννία. Κάποιο λάθος εἶχε γίνει στὸ μεγάλο ἔργο τοῦ Δημιουργοῦ, καὶ τὸ ζῶο αὐτὸ ἦτο ἀκατάλληλο γιὰ τὴν τριγυρινὴ ζωὴ.

Ἡ παραμικρότερη προσβολὴ τὸ ἐθανάτωνεν, ἡ παραμικρότερη πίκρα τὸ ἐφαρμάκωνεν. Εἶναι ἀλήθεια πού τῆς ἐγνώρισεν ὅλες. Καὶ ὅμως, ἔπρεπε κι' αὐτὸ νὰ ζήσῃ, καθὼς ὅλα τ' ἄλλα πλάσματα.

Τὸ ζῶον αὐτὸ ἦτο ἡ σημερινὴ χελώνα. Ἀθώα καὶ ἀπειραχτὴ γιὰ ὅλα τ' ἄλλα ζωντανὰ τῆς λίμνης, ὅπου κατοικοῦσε, ποτὲ δὲν ἔκαμνε κακὸ σὲ κανένα, μόνον σὲ ὅλα ἔδειχνε συμπάθεια καὶ καλωσύνη. Ὅμως τὸ νερόφειδο μὲ τὰ χίλια τσακίσματά του ἐγύρει νὰ τὴν καταχωνιάσῃ, κι' ὁ βάτραχος, ὁ ἄτιμος, δὲν ἄφινεν εὐκαιρία γιὰ νὰ τῆς ρίξῃ λάσπη στὸ πρόσωπο.

Ἡ βδέλλες τὴν κυνηγοῦσαν ἄπονα, γιὰ

Aquarella

Σὲ μιὰ βαρκούλα ἀνάλαφρη,
βαρκούλα ξελαγιάστια,
πιτοῦσ' Ἐκκίνη !...

¶

Σὲ μιὰ βαρκούλα ἀνάλαφρη,
βαρκούλα ξελαγιάστια,
κι' Ἐκκίνος κλίνει.

¶

Καὶ στῆς ἀγάπης τὰ νερά
μ' ἄφταστο πόθο καὶ χαρὰ
κι' οἱ δύο τους κολυμπούσανε.

¶

Μ' ὄνειρα ἀφροσύνητα
στὰ κύματα τὰ τρανταχτά
τοῦ Ἐρωτος πιτούσανε.

¶

Αἰ ! εἰν' ἡ θάλασσα καλὴ
καὶ τὸ μαγευτικὸ φίλι
κανέναν δὲν τὸ λέγει.

¶

Τὸ μαυροποῦλι τὸ πιστὸ
σ' ἕνα κατάρτι καθιστὸ
μόν' τ' ἄκουσε καὶ ... κλαίγει.

¶

Τὸ βόλι κάποιου κυνηγοῦ
τὸ πιστὸ ταῖρι του ἄχ ! σημαδεύει.

¶

Μιὰ μαύρη μέρα τὸ φτωχὸ
τ' ἄφηκε ἔρημο, μοναχό,
νὰ ζῇ... καὶ νὰ ζουλεύει.

Κ. ΜΠΕΛΛΑΣ

νὰ τῆς ρουφήξουν τὸ πτωχικὸ αἷμά της, καὶ ἀπὸ τῆς ὑδρόβιες ἀράχνες, πού φουσκώνουν τῆς μπάλες τοὺς ἀνάμεσα σὲ δυὸ νερά, εἶδε πολλὰς κακίες.

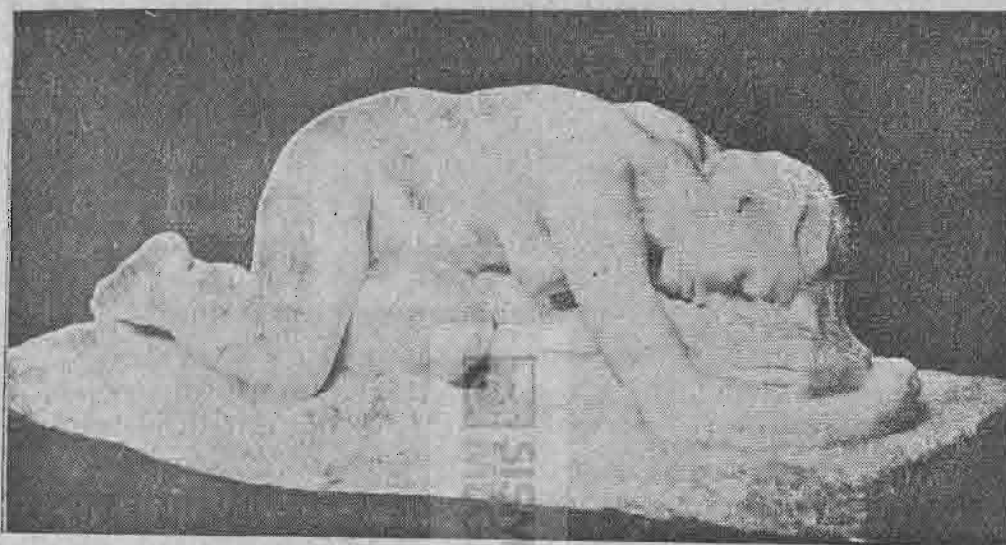
Τὸ λεπτότατο δέρμα της ἐπονοῦσε σὲ κάθε προσβολή, καὶ ὅμως κανένα ὄπλον δὲν εἶχε γιὰ νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ζωὴ της.

Ἄλλοι τῆς ἔκαμναν τὸν φίλο, κ' ἐκεῖνο, γιὰ νὰ βάλουνε τὴν ὥρα πού πρέπει τὸ φαρμακερὸ ἀγκάθι τους.

Καί, βαρεμένη ἀπὸ τὴν κοινωνία τῆς λίμνης, ἐζήτησε τὴν ἀδειαν ἀπὸ τὸν Πλάστην της ἡ χελώνα νὰ εὖρῃ τύχην ἄλλου.

Τότε τῆς ἔδωσε τὴν ἀδειαν ὁ Νοῦς, πού τὰ πάντα ὀρίζει, ν' ἀνέβῃ στὴν ξηρά. Ἐγύρισε μέρη πολλὰ, ἀλλ' ὁ κόσμος τῆς στερηθεῖς τῆς φάνηκεν ἀκόμη πειὸ σκληρὸς καὶ ἄκαρδος ἀπὸ τοὺς συντρόφους της μέσα στὴν λίμνη.

Παντοῦ ἐπιβουλές, πανουργίες, ὑποκρι-

Μητρικὴ φιλοστοργία.

σίες, φιλίες ψεύτικες, παντοῦ ἡ ἐχθρα τοῦ μικροτέρου, ἡ κακία τοῦ δυνατοτέρου.

Τὸ μεγάλο της φταῖσιμον ἦτο ἡ φυσικὴ της ἀδυναμία, ἐνῶ ὅλα τ' ἄλλα ζῶα ἦσαν τέλεια ἀρματωμένα γιὰ τὴ ζωὴ. Μόλις κατάρθωνεν ἡ δύστυχη νὰ γλυτώσῃ τὸ πτωχὸ κορμί της ἀπὸ τοσούτους ἐχθρούς.

Τὸ ταλαίπωρο ζῶον ὑπέφερε πολὺ, ἀναγκασμένον αἰωνίως νὰ κρύβεται, γιὰτὶ ὅποιον ἀντίκρυζε, τὸ ἤξευρε καλὰ τώρα, ὕστερα ἀπὸ τὴν μακρὰ τῆς πείραν, εἴτε μικρότερός του ἦτο, εἴτε μεγαλείτερος, ὅποιον ἀντίκρυζε, θὰ ἦτο γι' αὐτὸ ἐχθρός.

Τὸ μάτι του ἐμαύριζεν ἀπὸ τὸν ἐξακολουθητικὸ φόβο, τὸ δέρμα του ἐζάρωνε, ἐζάρωνε, καὶ δὲν εἶχε πειὰ τὴν δύναμιν νὰ κινηθῇ.

Γι' αὐτὸ ἐπιθυμοῦσε μὲ ὅλην τὴν ταπεινὴ ψυχὴ του νὰ παύσῃ πειὰ ἡ ταλαίπωρημένη του ζωὴ.

Μὰ ὁ Δημιουργὸς δὲν ἐννοοῦσε νὰ χαθῇ ἕνα ἔργο του.

— Ὑπάρχει καὶ γιὰ σένα ζωὴ στὴν κτίσι, εἶπε δὲν πρέπει νὰ σβυσθῇς.

Καὶ γιὰ νὰ σώσῃ τὸ πλάσμα του, τὸ ἐνδυσσε μ' ἕνα γερὸν ὄστρακο καὶ ἀρμάτωσε τὰ πόδια του μὲ λέπια καὶ νύχια δυνατὰ.

— Τώρα μπορεῖς νὰ ζήσης, τοῦ εἶπε, εἴτε στὴ στερρὰ θελήσης, εἴτε στὰ νερά.

Καὶ ἀπὸ κείνην τὴν ἡμέρα ἡ χελώνα ἄρχισε νέα ζωὴ.

Ἀφοῦ ἐγύριζε τὸν κόσμον ὅλον, ἐμβαίνει στὴ λίμνη, ἐπερπατοῦσε στὴ ξηρά.

Στὸ καῦκαλό της μέσα ἤσυχη, δὲν ἐφοβούντανε πειὰ τῆς κακίης τοῦ κόσμου καὶ

τῆς ἐπιβουλῆς. Τραβηγμένη στὴν ἀπαρτίαστην ἐρημίᾳ της, ἐξοῦσε τὴ ζωὴ της τὴ μοναχικὴ χωρὶς κάμμιαν ἐννοία γιὰ τοὺς τριγυρινούς της. Τώρα τὸ πόδι τοῦ διαβάτου ἤμπορεῖ νὰ τὴν πατήσῃ ὅσο θέλει, καὶ τὰ φεῖδια νὰ τῆς ρίχνουν τὸ πειὸ πικρὸ φαρμάκι τους !

Δὲν αἰσθάνεται τίποτε, τίποτε πειὰ. Δὲν ἐνδιαφέρεται γιὰ τίποτε. Καὶ ἂν τῆς ἐμνεν ὀλίγη σκέψις ἀκόμη, θὰ εὐγνωμονοῦσε τὸν Πλάστη της διπλᾶ, πού τῆς ἐχάρισε δεύτερη ζωὴ, δίδοντάς της τὴν ἀναισθησία !

Κάποια φορὰ μιὰ ὕστερνὴ περιέργεια γιὰ τὸν κόσμον, πού τῆς ἔχει ἴσως μείνει ἀπὸ συνήθεια, τὴν κάμνει νὰ ρίχνῃ ἔξω ἀπὸ τὸ καῦκαλό της μιὰ ματιά, γεμάτη ἀπορία στὰ γύρω της. Μὰ ὁ παραμικρὸς κρότος τῆς θυμίζει, πῶς ὁ κόσμος γύρω της δὲν εἶναι ἐρημος καὶ ὅσοι τὸν κατοικοῦνε εἶναι ἐχθροὶ της !

Καὶ ἐξῆσε χρόνια ἀμέτρητα ἡ χελώνα, εὐτυχισμένη μέσα στὴν μοναξιά της. Γλύτωσε μὲ μιὰς καὶ ἀπὸ τῆς κακίης τῶν ἐχθρῶν καὶ ἀπὸ τῆς ἀγάπης τῶν φίλων ἡ τρισμακαρισμένη !

Ὅμως ὅταν ἀπέθανεν ἡ πρώτη χελώνα, ἕνας θεὸς ἐκαταδέχθηκε νὰ συμμαζεύσῃ τὸ ὄστρακό της. Καὶ λέγουν, πῶς ἡ χορδὴς πού τέντωσε στὸ κούφαρο τοῦ πολυθασανισμένου ζῶου, πού ἀπὸ τὰ πάθη τὰ πολλὰ ἐφθασε στὴν ἀναισθησία, ἐβγαλαν τοὺς πειὸ παθητικούς τόνους !

Αὐτὸ ἄκουσα δὲν ξεύρω αν ἦναι αληθινό.

ΕΥΡΥΔ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ

ΣΤΙΧΟΙ

Ὅταν θάσαι γορὰ καὶ θὰ διαβάσης
αὐτοὺς τοὺς στίχους στῆς φωτιάς τὸ πλάι,
σιγά-σιγά ὁ νοῦς σου θὰ νὰ παῇ
στῆς μέρες πού σ' ἀγάπησα.

Ἡ κεφαλὴ στὸ στήθος σου θὰ γείρῃ,
σὰν θυμηθῇς τὰ χρόνια τ' ἀνθισμένα,
ἐμὲ κρυφὰ θὰ θυμηθῇς, ἐμένα,
ὅπου νεκρὸς θὰ κοίτωμαι.

Καὶ θὰ θαρρῇς πῶς ἔρχεται ἡ φωνή μου,
μὲς τὸν ἀέρα πού ἔξω θὰ βογκᾷ,
καὶ θὰ θαρρῇς πικρὰ πῶς σὲ γέλαει
ἕνα περὶπαιγμα σκληρό.

Καὶ ἡ φωνὴ θὰ νὰ σοῦ πῇ : — Θυμᾶσαι,
θυμᾶσαι πειὰ τὴν πρώτῃν ὡμορφιά σου,
καὶ τὰ σγουρά μαλλιά σου, τὰ μαλλιά σου,
πού τὰ ἄσπρα στήθῃ ἐσκέπαζαν !

Πῶς σὲ ἄλλαξ' ὁ καιρὸς ! ἔχει τυτῶσει
χλωμὸ τὸ πέρασμά του στὴ μορφὴ σου.
Εἰ... ποῦνε οἱ περήφανοι θυμὸί σου,
καὶ τὰ μαλλιά σου τὰ σγουρά !

Μονάχη στὴ φωτιά σου καθισμένη,
τὰ περασμένα νειάτα κλαῖς ἀκόμα,
μονάχος κι' ἐγὼ κλαίω μὲς τὸ χῶμα,
ἐλα λοιπόν, σὲ καρτεροῦ.

Κι' ἂν στὴ ζωὴ μὲ γέλασ' ἡ ἐλπίδα,
γιὰ πάντα εὐτυχισμένοι νὰ ἐνωθοῦμε,
ἐλα, στὸ μνήμα θὰ στεφανωθοῦμε,
καὶ... θὰ σαπίσουμε μαζή.

(Κατὰ τὸν Στεκκέτη)

Α.

ΝΟΘΟΙ ΕΡΩΤΕΣ

*Η φιλόδοξος.

Ἡ φιλόδοξος μεταχειρίζεται τὸν ἔρωτα χάριν τῶν σκοπῶν της. Δὲν εἶνε οὔτε τὸ πάθος, οὔτε ὁ ἔρως, οὔτε ἡ ἱκανοποίησις τῆς ψυχῆς ἐκεῖνο, ποῦ ζητεῖ. Εἶνε τὸ μέσον τῆς ἐπιτυχίας.

Ἄν ὁ ἔρως παρουσιάζεται ὑπὸ ὅσιν θελκτικὴν, παιγνιώδη, περιπαθῆ, κακὴν, αὐτὸ εἶνε δευτερεύον. Δὲν ἀνησυχεῖ καθόλου διὰ τοῦτο. Πρέπει μόνον νὰ εἶνε ὁ ἔρως χρησιμοποιοῦσι καὶ δυνατός. Πρέπει νὰ εἶνε τὸ ἀπαραίτητον σκαλοπάτι, διὰ νὰ φθάσῃ ἐκεῖ, ποῦ ὀνειρεύεται: πλούτη, τιμὰς, θέσιν ἀξιολήευτον, προστασίαν σημαντικὴν· ὁ ἔρως πρέπει νὰ προσπορίσῃ τὸ πᾶν.

Δὲν σκοτίζεται καθόλου οὔτε διὰ νόμιμον ἔνωσιν, οὔτε διὰ παράνομον τοιαύτην. Δὲν θὰ γνωρίσῃ ποτὲ τὰς γλυκεῖας συγκινήσεις τοῦ ἔρωτος· ἡ φιλόδοξος εἶνε ψυχρὰ μεθοδική. Δὲν εἰξεύρει τὰς ταλαντεύσεις τοῦ ἔρωτος. Εἶνε ἕνας ζῶν λογάριθμος, μία μέθοδος τῶν τριῶν, ἕνας Πυθαγόρειος πίναξ. Εἶνε ὁ διπλωμάτης μὲ τὰ φουστάνια, ποῦ ζυγίζει κάθε λέξιν, ποῦ δὲν φανερώνει ποτὲ τὰς σκέψεις του, διατηρῶν πάντοτε ὑπὸ τὴν γόησσαν προσωπίδα μίαν ξηρότητα, μίαν παγερότητα ψυχικὴν, ἐν ᾗ ἐν τῷ μεταξύ δίδει εἰς τὸν ἔρωτα τὰς ἔρωτικὰς ἡδονὰς κατὰ δόσεις σοφῶν συνταγῶν, διατεταγμένων ἀναλόγως τῶν συμφερόντων της.

* * *

*Η κορτεζοῦ.

Ἡ κορτεζοῦ παρῶδεῖ τὸν ἔρωτα. Παίζει μὲ τὴν φωτιά χωρὶς νὰ φλέγεται. Τὸ φλέει εἶνε μία πληγὴ τῆς συγχρόνου κοινωνίας. Καταστρέφει τὴν ἀγνότητα τῆς γυναικός, τῆς ἐπιτρέπει πολλὰς ἐλευθεριότητας, κάμνει ἀτροφικὴν τὴν καρδίαν της, τῆς ἀφαιρεῖ τὴν χάριν, τὴν ποίησιν, τὸ ἰδεῶδες.

Κανεὶς ποτε δὲν ἀγαπᾷ μὲ τὰ σωστά του μὴ κορτεζοῦ. Ἡξεύρουν, ὅτι ἡ ἀσκήσις αὐτὴ εἶνε ἕνα παιγνίδι, φουτ-μπῶλ, ὅπου κάθε ἀγωνίστρια ζητεῖ νὰ ὑπερπηδήσῃ τὰς ἀποστάσεις, μὲ πᾶσαν ὁμῶς σωφροσύνην. Ὑπὸ τὰ ἐπιεικῆ ὄρματα τῆς μαμάς, τοῦ συζύγου, κορίτσια καὶ νεαρὰ γυναῖκες ἐξασκοῦν αὐτὸ τὸ σπόρι.

Ἡ γυναῖκα ἀρέσκειται νὰ ὑποκρίνεται αἰσθήματα, νὰ ἀφήνῃ νὰ τὴν κορτεζάρουν ἐλαφρῶς οἱ ἄνδρες· ὁ ἔρως παρέχεται, κανεὶς δὲν τὸν κρατεῖ· τὸν χαϊδεύουν, δέχεται μειδιάματα. Τὸ κράτος του ἀποβαίνει ἀνωφελές. Τὰ βέλη του πίπτουν εἰς τὸ κενόν.

Ἡ κορτεζοῦ ἐσκότωσε τὸν ἔρωτα, ἀνέτρεψε τὸν βωμόν του, ἐγκατέλειψε τὴν ἰδιότητα ὡς γυναικὸς δυναμένης νὰ συγκινήσῃ. Εἶνε μία θελκτικὴ ὁμιλοῦσα κοῦκλα, τῆς ὁποίας τραβοῦν τὸ κορδόνι, διὰ νὰ τὴν κάμουν ν' ἀνοίξῃ τὰ μάτια καὶ νὰ πῇ ὅχι «μαμά» ἢ «μπαμπᾶ», ἀλλὰ πράγματα περισσότερον πνευματώδη, σεμνὰ ἢ ἄσεμνα. Ἡ κορτεζοῦ εἶνε ἡ ἀνηθι-κότης διὰ τὸν ἀληθινὸν ἔρωτα.

* * *

*Η ὑστερική.

Ἡ ὑστερία ὠθεῖ κάποτε τὴν γυναῖκα νὰ διαπρόξῃ αἰσχροὺς πράξεις. Παραδίδεται μα-νιωδῶς εἰς τὸν ἔρωτα· πάντοτε διψασμένη,

ἐκζητοῦσα καὶ ἀναζητοῦσα ἀφροδισιακὰς συγκινήσεις, μηχανευομένη τὰ πάντα καὶ τὰ μᾶλλον ἀναιδῆ πράγματα, τὰ πλεόν ἐξευτελιστικά. Ἡ ἀγνότης καὶ ἡ αἰδῶς ἔχουν λάβει καιρὸν πληγῆς ἐν τῇ ψυχῇ της. Δὲν τὴν ἀποσχολεῖ μόνον ἡ ἀκολασία. Ἐχει τρομερὰν δίψαν ἔρως, σαρκικῶν ἀπολαύσεων.

Ἡ θέα τοῦ ἀνδρὸς ἐξεγείρει εἰς ὅλην τὴν ὑπορξιν ἀνυποφόρους ἐπιθυμίας, πόθους βιαίους. Καταδιώκει καὶ παραδίδεται εἰς ὅλην τὴν ἀναιδῆ ἐκδήλωσιν τῆς ἐξάψεως τῶν αἰσθη-τηρίων της.

Σπιλῶνει ἡ ἰδία τὸν ἑαυτὸν της, διαπράττει τὴν παράφορον πρᾶξιν, τὴν ἀτιμωτικὴν καὶ δολοφόνον, ἡ ὁποία ἀπλῶς ἱκανοποιεῖ τὴν γυναικεῖαν λύσσαν της.

Πηγαίνει εἰς τὰ θεραπευτήρια, εἰς τὰς γυναικολογικὰς κλινικὰς νὰ δείξῃ τὴν δυστυχίαν της, εὐρίσκουσα ἡδονὴν εἰς τὰς ἱατρικὰς ἐξετάσεις. Πόσοι ἱατροὶ εἶνε θύματα τῶν ἐλαττωματικῶν τούτων φύσεων!

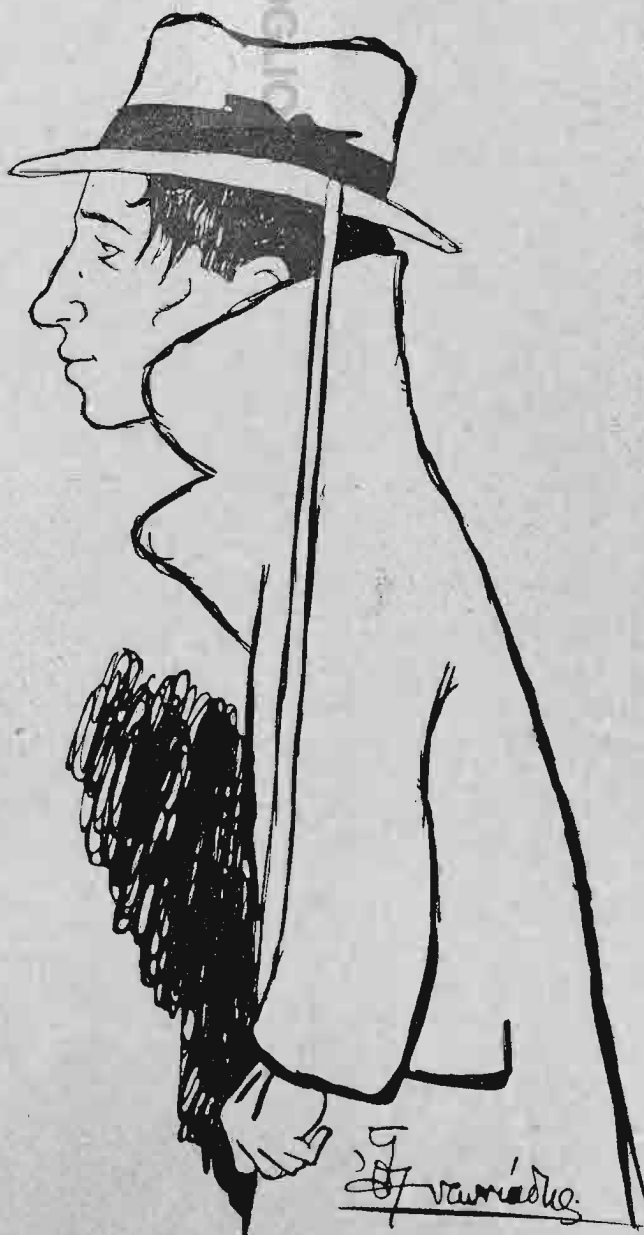
Πηγαίνουν ἀκόμη νὰ ἐξομολογηθοῦν ἀναιδῶς, ἐξηυτελισμένοι, ψιθυρίζουσαι τὴν ὁμολογίαν σφάλματος, ὅπερ δὲν διέπραξαν, θέλουσαι μόνον νὰ διασπείρουν τὴν τρικυμίαν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἱερέως καὶ νὰ ἐμβάλουν εἰς αὐτὴν τὸν σπόρον τοῦ κακοῦ.

Λερώνουν πᾶν ὅ,τι ἐγγίσουν, ἐξευτελίζουν τὰ ἱερώτερα πράγματα, διὰ νὰ ἱκανοποιήσουν τὸ ἀναιδὲς πάθος, ποῦ τὸς κατέχει.

Εἶνε ὁ ἐν παραφροσύνῃ ἔρως, ἡ ἐκφυλισμένη φύσις, ἡ διακηρύττουσα εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τὰς ἀνάγκας τῆς σαρκός.

Εἶνε ἡ μανιώδης σκύλλα, ποῦ δὲν θεραπεύεται, παρὰ μόνον μὲ τὸ ἀνηλεὲς κτύπημα.

M. ΑΦ.

Αὐτογελοιογραφία τοῦ γελοιογράφου μας κ. Σοφ. Ἀντωνιάδου.

Η ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ

καρδιά χειμῶνος. Παραμονὴ πρωτοχρονιάς. Εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ χειμερινὰ ἐκεῖνα δειλινὰ, ποῦ σὲ κάνουν νὰ ξεχάσῃς κάθε τι χαρούμενο καὶ ν' ἀφήσῃς βαθεῖα στὴν καρδιά σου νὰ ριζώσῃ κατὶ πένθιμον.

Ἐξω ἀρχίζουν τὰ τύμπανα. Πίπτουν χονδρὲς ψυχάλες, σὰν μαῦρα δάκρυα, κι' ὁ βορρῆς ἐξακολουθεῖ νὰ ρίπτῃ κάτω, σὰν παλῆα γλυκὰ ὄνειρα, τὰ κιτρινιασμένα φύλλα.

Ἐνα γαλήνιο γεροντάκι κάθεται στὸ παλὸ ἀνάκλιντρο καὶ μ' ἀπειρη μελαγχολία ζητεῖ ν' ἀνοίξῃ ἕνα κομψὸ σιδερένιο κουτάκι μὲ τ' ἀδυνατισμένα του χέρια.

Ἀπὸ τὰ γηραιά, ἡ ἀπὸ τὴν συγκίνησιν δὲν μπορεῖ ἀκόμη νὰ τ' ἀνοίξῃ; Μὰ καταβάλλει καὶ πάλιν προσπάθειαν, καὶ μὲ χαμόγελο πικρὸ καὶ μ' ἀπειρὴν ἀνακούφισιν ἀνοίγει τὸ μικρὸ κουτί. Τί νᾶναι τάχα 'κεῖνο; Γιατί στοῦ γέρου τὸ στόμα γέλιο ἐξωγραφίσθηκε καὶ δάκρυα ἀπ' τὰ μάτια στὰ ἄσπρα του γένεια κύλισαν;

Καὶ τώρα μὲ τὸ γλυκὸ γαλήνιο ὕφος του ἀρχίζει ν' ἀνοίγῃ ἕνα κιτρινιασμένο φάκελλο, τὰ χέρια του τρέμουν καὶ στὸ πρόσωπον ἐχύθηκεν ἀπειρη χαρὰ.

Διαβάζει, διαβάζει σιγά, κ' ἡ ματιά του, ἡ πρὶν χαρούμενη, γίνεται τώρα σκυθρωπή. Τὸ μέτωπον, γεμάτον ἀπ' τὰ ἴχνη, ποῦ βαθεῖα χάραξεν ὁ χρόνος, συννεφιάζει τώρα περὶ πολὺ ἀπ' τὰς σκέψεις καὶ μοιάζει μὲ τὸν συννεφιασμένον οὐρανόν. Στὰ μάτια του κυλοῦν δάκρυα κρυστάλλινα, δάκρυα ἀναμνήσεως, δάκρυα γιὰ τὴν περασμένην χαράν, γιὰ τὰ συντρίμματα τῆς νεότητος!

Ὁ φάκελλος πίπτει ἀπ' τὰ χέρια του κι' ὁ γέρος, σὰν νᾶναι παλληκάρι εἰκοσιδύο χρόνων, σκύβει γιὰ νὰ τὸν πάρῃ.

Τὸν παίρνει καὶ τὸν φέρνει στὰ χεῖλη του. Τὸν φέρνει στὰ χεῖλη του μὲ πόση διαφορά! Μὲ πόση λαχτῆρα καὶ θέρμη ἄλλοτε τὸν εἶχε φιλήσει, καὶ μὲ πόσῃ κατάνυξιν τώρα!

Πίπτουν ὁλοένα τὰ ξεραμένα λούλουδα, ἀφίνοντας ἕνα τρυφερὸ τριξίμο γιὰ κλάμμα, ποῦ τὴν καρδίαν τοῦ γέρου τὴν σπαράζουν.

Μὲ μιᾶς, σκαλίζοντας ὅλα τὰ κιτρινιασμένα χαρτιά, βρίσκει μὴ φωτογραφία πολυκαιρινὴ καὶ μπρὸς τῆς στέκει, σὰν 'μπρὸς σὲ εἰκόνα, καὶ τὴν φιλεῖ.

— Καὺμένη μου Μαρία, γλυκεῖα τῆς νεότητος σύντροφος!... Μὲ πόσῃ χαρὰν κι' ἐλπίδα σ' ἐβλεπα τότε, ναί, τότε, τὰ εὐτυχισμένα χρόνια, καὶ πῶς τώρα προσμένω στὴν ἀνάμνησιν τῆς γλυκεῖας μορφῆς σου νὰ σ' ἀνταμώσω ἔξω στὴν παντοτεινὴν σου κατοικίαν, στὸ ἐρημικὸ κοιμητήριον!

Τὰ τύμπανα ἐξακολουθοῦν νὰ χαιρετοῦν τὴν πρωτοχρονιάν, ὁ βορρῆς ἔξω σὺρλιάζει καὶ τὸ χαλάζι κτυπάει τὰ παράθυρα, μὰ ὁ γέρος δὲν δίνει προσοχή. Ὁ νοῦς του μακριὰ ταξιδεύει: σὲ κόσμους ἄλλους, σὲ νειότη ἀνθοσπαρμένη, σὲ τρέλλα, σὲ χαρὰ!

Δικαιολογία.

— Δέν σου είπα ν' άφίσσης αυτό τὸ βρωμο-
κόριτσο; Μα πότε λυγόν θά μέ καταλάβης, Κώ-
τσο; Μάλλιασε ή γλώσσά μου νά σέ μιλῶ!
— Μ' άφού ή γλώσσά σου έγινε μα λ λ ι α ρ ή,
μαμάκα μου, πῶς νά σέ καταλάβω;

‘Ο άνδρας.—Γιά φαντάσου, γυναίκα, νά ήμουνα
ἀεροπλανο!
‘Η γυναίκα.—Κι' ἐγὼ καταιγίς!

‘Από τὸν δημοσιογραφικὸν

κόσμον.

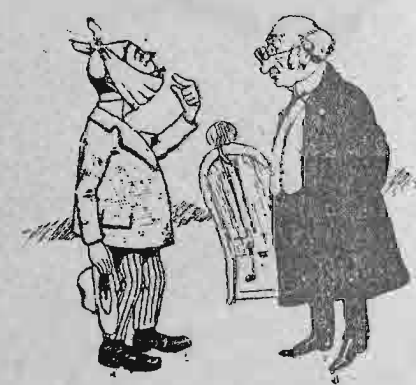
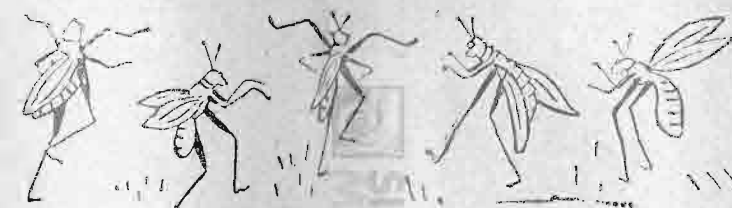
‘Ο Διευθυντῆς τῆς «‘Ανατολῆς».

‘Υπὸ τὴν σελήνην τοῦ μέλιτος.

Γυναικοκυνγᾶς.

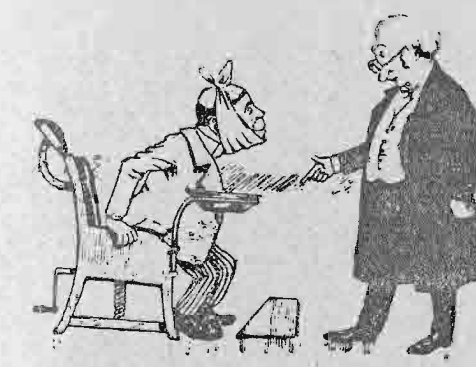
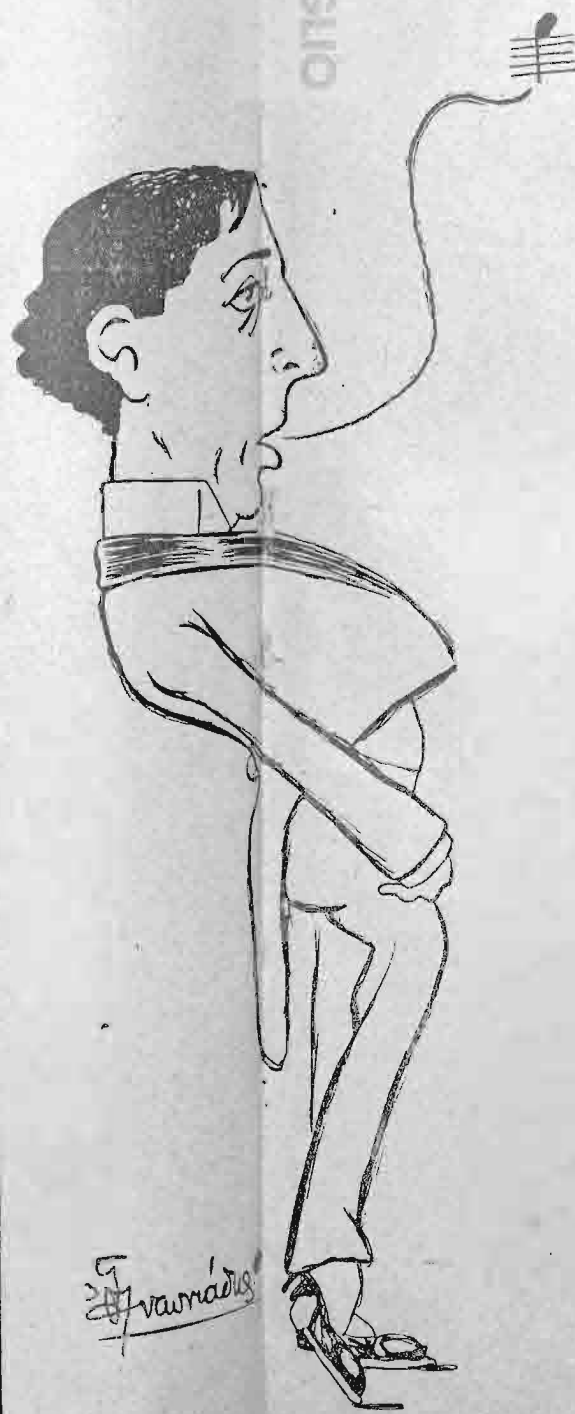

1) — Γιατρέ μου, τὸ δόντι μου!

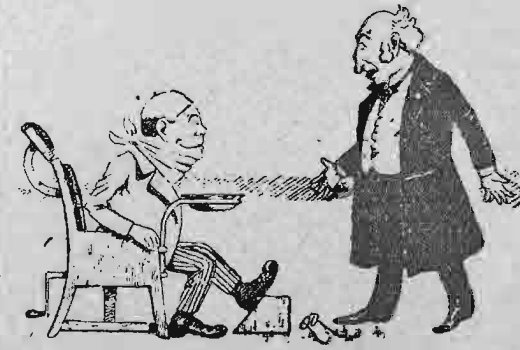

2) — Βρέ, κλείσε λίγο αὐτὴν
τὴν καταβόθρα.

Μουσικὸς κόσμος.

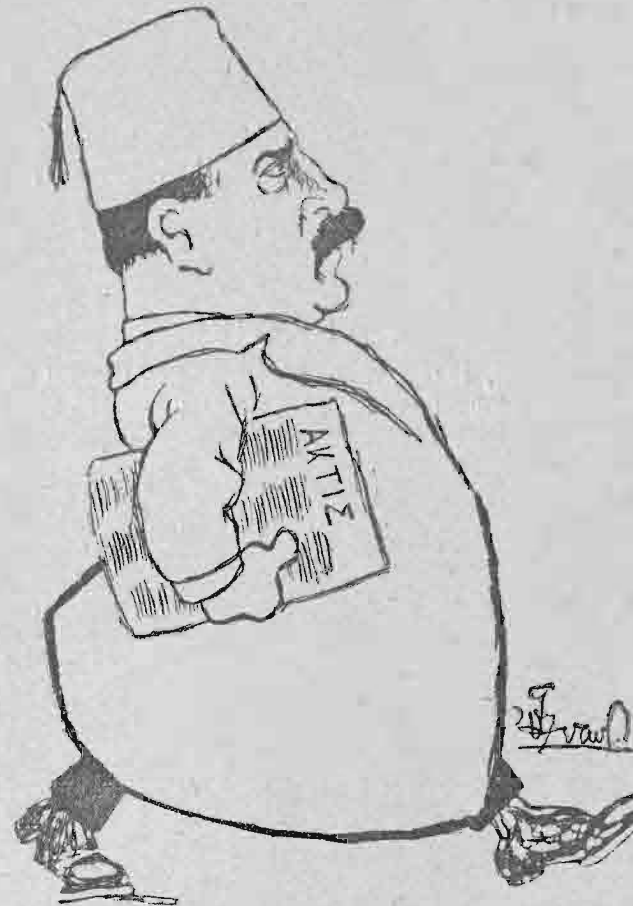
2) — Κάθισε νά διῶ.

4) — Λαμπρά! ἐγὼ [σοῦ πέταξα τὸ
δόντι κ' εἶς τὰ ματογυάλια μου.
— Μά, γιατρέ μου, καλλίτερα νά μὴ
βλέπης τὰς καταβόθρας πού ἀνοίγεις.

‘Από τὸν δημοσιογραφικὸν

κόσμον.

‘Ο Διευθυντῆς τῆς «‘Ακτίνος».

‘Η παραίτησις.

— Μάλιστα, κύριε, παραιτοῦμαι, διὰ νά σᾶς
ἀποδείξω, ὅτι ἔνα καθὼς πρέπει δουλικὸ δὲν
μπαίνει σ' ἕνα σπίτι, γιὰ νά ξεσκουριάξῃ τὰ μαν-
δηλέρια μόνον τὸ πρῶτ'...
— Τὸ ξεύρω, τὸ ξεύρω πολὺ καλά, κορίτσι μου,
μὰ εἰ νά κάμω, πού ἡ κυρία σου πάσχει ἀπὸ
ἀϋπνίαν;

Μουσικὸς κόσμος.

‘Η οἰκοδόμοισα. — ‘Ερωτᾷς, διατί εἰμαι με-
λαγχολική; ‘Επέρασα τὰ χειρότερα βάσανα εἰς
τὸν βίον μου.
‘Ο τοκογλύφος. — Τὰ χειρότερα βάσανα; ‘Αχ!
καὶ τὸ μορατόριουμ, κυρία μου;

Κυριολεξία

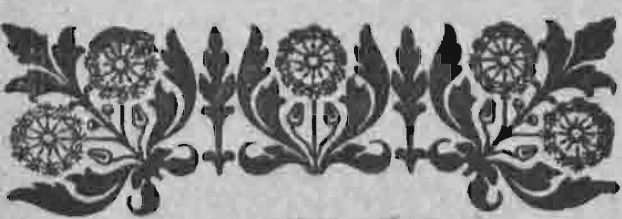

— Οὐφ! καὶ σύ... ὅλην τὴν ὥρα μέ τρῶς τὸ
κεφάλι μου.

Κ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ.

Αὐτογελοιογραφία τοῦ νελοιογράφου μας

ΤΟ ΠΑΡΚΟ
ΤΟΥ ΚΥΡ-ΓΕΩΡΓΗ

πὸ τὴν Σελήνην
οὐδὲν κρυπτόν, ὃ
οὐ μὴ φανερόν
γενήσεται. Καὶ ὁ
ἀκηκοὺς μεμαρτύ-
ρηκε.

“Ὅσοι ηὐτύχησαν
νὰ κατοικῶσι κατὰ
τὸ 1840-1890 εἰς
τὸ Παγκάλτι, ὅπι-
σθεν τοῦ καθολι-
κοῦ ναοῦ τοῦ Ἀ-
γίου Πνεύματος,
ἐγνώρισαν ὅλοι τὸν
κὺρ-Γεώργη. Ἦτο
ἕνας τελειοποιημέ-

νος τύπος τοκογλύφου. Δὲν σᾶς τὸν περι-
γράφω, διότι εἶμαι βέβαιος, ὅτι ὅλοι γνωρίζετε
τί θὰ πῇ τοκογλύφος.

Τὸ μόνον ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τοῦ
κὺρ-Γεώργη, εἶναι ὅτι ἦτο καλὸς καθολικός.
Ἐσέβετο τοὺς ναοὺς καὶ ἠγάπα τοὺς παπά-
δες. Ἐὰν ὁ μέγας Κουβιέρους ἀπεκαλύπτετο,
ὁπᾶκις ἤκουε καθ’ ὁδὸν προφερόμενον τὸ
ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ὁ κὺρ-Γεώργης ἐσταυροκο-
πεῖτο ὁσάκις συνήντα καθ’ ὁδὸν κανένα παπᾶ.
Πρὸς τούτοις ἠλέει πάντοτε τοὺς πτωχοὺς,
διότι οἱ παπάδες τοῦ διεβεβαίωσαν, ὅτι «ὁ
ἐλεὼν πτωχὸν δανεῖζει εἰς Θεόν» Ἦλέει λοι-
πὸν ἐδῶ, ὅπως δανεῖζῃ τὰ χρήματά του εἰς
τὸν ἄλλον κόσμον, ὥστε, ὅταν μεταβῇ ἐκεῖ, οὐ
μόνον νὰ εὕρῃ κατηρητισμένην ἐργασίαν, ἀλλὰ
καὶ νὰ μεταφέρῃ ἐν μέγα μέρος τῶν κεφα-
λαίων του, χωρὶς νὰ πληρώσῃ οὐδεμίαν
προμήθειαν τῆς μεταφορᾶς τῶν.

Ὁ κὺρ-Γεώργης ἐφημίζετο ἔτι διὰ τὴν
ἀπάνθρωπον καὶ ἀγρίαν καρδίαν του. Ἰνα
λόβητε μικρὰν ἰδέαν τῆς σκληρότητός του,
σᾶς λέγομεν, ὅτι πλειστάκις τοῦ συνέβη νὰ
δημεύῃ τὴν περιουσίαν τοῦ πελάτου του, ὃν
αὐτὸς διὰ τῶν πιέσεών του ἤγεν εἰς τὸν
θάνατον, καθ’ ἣν ἀκριβῶς στιγμὴν ἐκηδεύετο
ὁ νεκρὸς του, ἥρκει νὰ μὴ τὸν βλέπουν
μόνον παπάδες. Ἐὰν δέ ποτε κανεὶς τὸν συν-
εβούλευε νὰ εἶναι ὀλίγον χριστιανικώτερος,
διότι θὰ παραδώσῃ μίαν ἡμέραν ψυχὴν, τοῦ
ἔλεγε :

— Μὴ φροντίζῃς γιὰ τὴν ψυχὴ μου, ἅς
εἶναι καλὰ τὸ **Πάρκο 35**.

Ἦλθε τέλος ἡ στιγμή, καθ’ ἣν ὁ κὺρ-Γεώρ-
γης ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς τὸ ὑποκατά-
στημά του τοῦ ἄλλου κόσμου. Εἰς τὴν ἐκ-
κλησίαν, ἥτις διὰ τὸν κὺρ-Γεώργην ἐπεῖχε
θέσιν σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ, συνηθροί-
σθησαν ὅλοι οἱ συγγενεῖς, ὅλοι οἱ πελάται
του ἐν σώματι καὶ ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ πα-
πάδες, ἀδιακρίτως τάγματος καὶ αἱρέσεως.

Ἡύχοντο θερμότερα οἱ ἱερεῖς, πλὴν ἡϋ-
χόντο ἀκόμη θερμότερον οἱ πελάται του, καὶ
ἐδάκρυον ἀκόμη θερμότερον οἱ κληρονόμοι.
Ἡ ἱεροτελεστία ἐτελείωσε τέλος καὶ ὁ κὺρ-

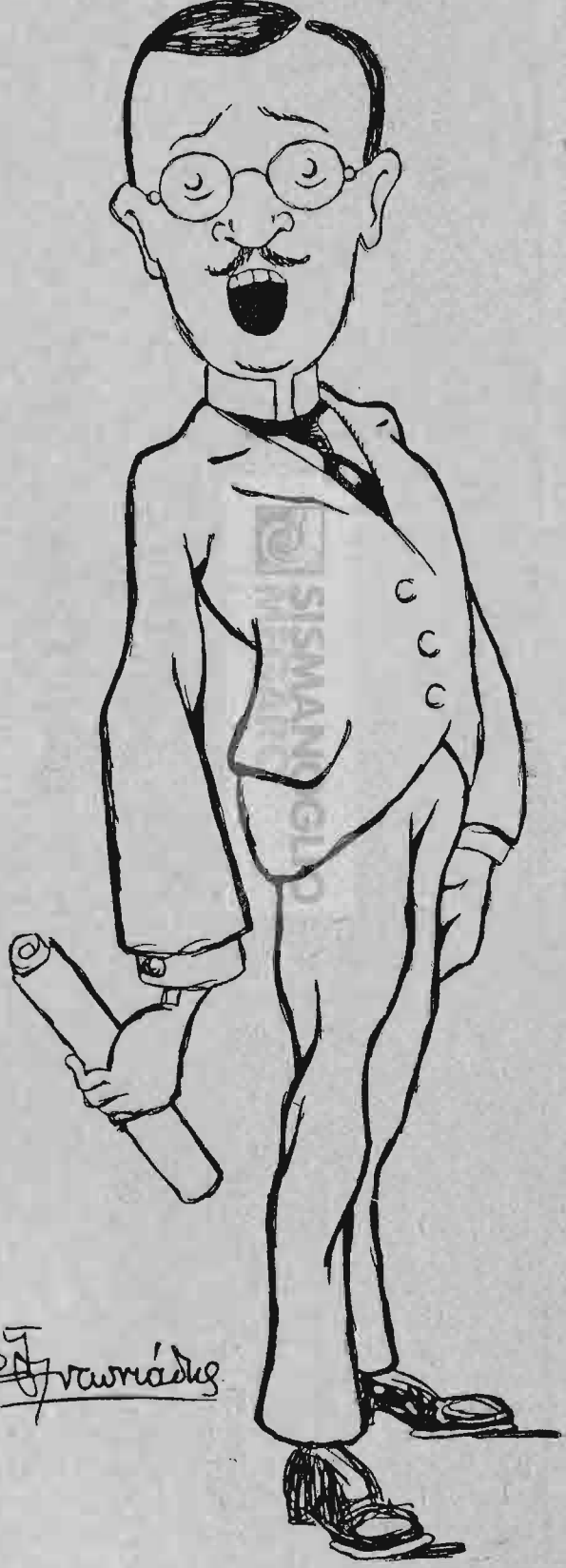
Γεώργης ἀνεχώρησε διὰ τὸ ἀνεπίστρεπτον
ταξίδι.

Ἐβδομὰς δὲν εἶχε παρέλθει καὶ οἱ κληρο-
νόμοι, ὡς καλοὶ φίλοι, δισνεμήθησαν πρὸς
ἀλλήλους τὴν περιουσίαν τοῦ μακαρίτου. Με-
ταξὺ τῶν χρεωγράφων, ἅτινα ἐκληρονόμησεν
ὁ νεώτερος τῶν υἱῶν, Ἰωσήφ, τυχαίως ὅλως
εὑρέθη καὶ τὸ ἐπόμενο ἐγγράφον :

ΠΑΡΚΟ 35

Πίος..., ἐλέφ Θεοῦ Πάππας Ρώμης καὶ ἀρχιε-
πίσκοπος τῶν ἀπανταχοῦ καθολικῶν, πρὸς τὸν ἡμέ-

ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Ἰωαννῆς

Ὁ βαθύφωνος κ. Ι. Καταζᾶς.

τερον Κύριον καὶ φίλον ἅγιον Πέτρον, πληρεξού-
σιον θυρωρὸν τοῦ Παραδείσου.

Πιστοποιοῦμεν τὴν ταυτότητα τοῦ κομιστοῦ τοῦ
παρόντος Γεωργίου... καὶ παρακαλοῦμεν, ὅπως
κατ’ εὐθείαν καὶ ἄνευ οὐδενὸς κωλύματος ἡ ἀνα-
βολῆς εἰσαχθῇ εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν.
Πᾶσας τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ τὰς ἐσυγχωρήσαμεν
καὶ ἠβλογίσαμεν αὐτόν. Ὅθεν, οὐδενὸς κωλύον-
τος τὴν ἐλευθέραν αὐτοῦ εἰσοδὸν, δίδεται αὐτῷ
ἡ παρούσα ἄφεςις, ἐγγεγραμμένη ὑπ’ ἀριθμὸν πρω-
τοκόλλου 135078626 καὶ ἡμερομηνίαν 15 Αὐγού-
στου, τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ... σωτηρίου
ἔτους.

Ὁ δοῦλος τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ κτλ.

Εἶχον παρελθῆαι δεκαπέντε ἡμέραι ἀπὸ
τῆς κηδείας τοῦ κὺρ-Γεώργη, ὅτε μίαν
ὥραιαν πρωΐαν παρουσιάζεται ὁ κ. Ἰωσήφ
εἰς τὸν ἐνταῦθα ἀντιπρόσωπον τῆς Ἀγίας
Ἐδρας καὶ τῷ λέγει :

— Σεβασμιώτατε, εἶχον ἐπιστολὴν ἐκ μέ-
ρους τοῦ πατρός μου, ἐν ἣ παραπονεῖται διὰ
τὸ Πάρκο του.

— Πῶς δὲν τοῦ ἤρεσε ; Μὰ . . . , εἶναι τὸ
ὠραιότερο Πάρκο ! εἶπεν ἐκεῖνος ἐν προφα-
νεῖ ταραχῇ.

— Διαβάσατε τὴν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολὴν
του, καὶ θὰ ἐννοήσετε.

Ὁ σεβασμιώτατος ἤνοιξε τὴν ἐπιστολὴν
καὶ ἤρχισε νὰ ἀναγινώσκῃ :

Παράδεισος, 21 Ἰανουαρίου 18 . .

Σεβασμιώτατε Πάτερ,

«Μόλις ἐφθάσα ἐδῶ, ἐζήτησα νὰ ἴδω, ὡς
μοῦ εἶπατε, τὸν Ἅγιον Πέτρον, καὶ τοῦ
ἔδειξα τὸ χοτζέτι τοῦ Πάρκου μου. Ἀμέσως
μοῦ ἤνοιξε καὶ τὰς δύο πύλας τοῦ Παραδεί-
σου, καὶ ἐν μέσῳ μιᾶς θεσπεσίας μελωδίας
ἀοράτων μουσικῶν, εἰσῆλθον εἰς τὸν Παρά-
δεισον.

»Φαντασθῆτε ὅμως τὴν ἀπογοήτευσίν μου,
ὅτε, φθάσας πρὸ τοῦ Πάρκου, εἶδον νὰ
κατοικῇ ἐντὸς αὐτοῦ μία κυρία θαυμασίας
καλλονῆς.

»Τῆς ἔδειξα τὸ χοτζέτι μου καὶ τὴν παρεκά-
λεσα, μὲ ὕλην τὴν λεπτότητα, ποῦ ἤρμοζεν εἰς
τὴν ὠραιότητά της, νὰ μοῦ ἀδειάσῃ τὸ Πάρ-
κο. Αὐτὴ ὅμως δὲν τὸ ἐκούνησε. Παρεκά-
λεσα τότε τὸν Ἅγιον Πέτρον νὰ μεσολαβήσῃ,
ἀλλ’ αὐτὸς ἐφάνη ὅλως ἀδιάφορος.

»Εὐελπιστῶν, ὅτι θέλετε φροντίσει νὰ μοῦ
ἀποδοθῇ τὸ Πάρκο μου, ἀσπάζομαι εὐλαβῶς
τὴν σεβασμίαν ἄκραν τῆς παντούφλας σας».

— Παράδοξα ! παράδοξα ! εἶπε καὶ ἐπέ-
σεν ἐν κομβίον.

Ἀμέσως παρουσιάσθη εἰς ἐσχάτογῆρος
καλόγῆρος φρεσκοξυρισμένος.

— Δὸν Μινιγγοῦτζο, φέρε μου, παρακαλῶ,
τὸ Κτηματολόγιον τοῦ Παραδείσου.

Τὸ Κτηματολόγιον, ὀγκωδέστατον κατὰ-
στιχον, ἐκομίσθη καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς
Ἀγίας Ἐδρας ἤρχισε νὰ τὸ φυλλομετρεῖ.
Αἴφνης ἐσταμάτησε.

— Ἰδού, λέγει : Πάρκο 35, ἀνήκει εἰς τὸν
πατέρα σας. Αὐτοὶ ἐκεῖ κάτω δὲν ξέρουν τί
τοὺς γίνεται. Ἐν τούτοις σήμερον ἀνυπερ-
θέτως θὰ γράψωμεν εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον νὰ
φροντίσῃ νὰ ἐκκενωθῇ ἀμέσως τὸ Πάρκο.

Ὁ υἱὸς ἠὐχαρίστησε καὶ ἀπῆλθεν.

Ἐδῶ, φίλτατε ἀναγνώστα, παρουσιάζεται
ἐν μέγα χάσμα εἰς τὴν ἀφήγησίν μας. Ἀσύ-
νηθες τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἡ ἱστορία μας, θὰ
ὁμολογήσετε, δὲν εἶναι συνηθῆς. Παρ’ ὅλην
τὴν ἀδιακρισίαν μας, δὲν ἠδυνήθημεν νὰ εὐ-
ρωμεν ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τοῦ Βατικανοῦ οὐδ’ ἔχνος
τῆς διαμειφθείσης ἀλληλογραφίας. Δὲν ἀμφι-
βάλλομεν βεβαίως, ὅτι ἡ Ἀγία Ἐδρα ἐτή-
ρησε τὴν ὑπόσχεσίν της καὶ ἐγράψεν εἰς τὸν
Κύριον καὶ φίλον της Ἅγιον Πέτρον. Αἱ
ἐπιστολαὶ ὅμως αὗται ἀπωλέσθησαν. Δὲν
παραξενυνόμεθα διὰ τὴν ἀπώλειαν ἐπιστολῶν
τοσούτου ἀρχαίων, ἀφ’ οὗ καὶ σήμερον, παρ’
ὅλην τὴν τελειοποίησιν τῶν μέσων τῆς συγ-
κοινωνίας, ἡ ἀλληλογραφία τῆς ἐπὶ τῶν Ἐρά-
νων Κεντρ. Πατριαρχικῆς Ἐπιτροπῆς, καθ’
ἣν στιγμὴν μετεφέρετο ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖον,
ὅπως παραδοθῇ εἰς τὴν ἐξελεγκτικὴν ἐπιτρο-
πὴν, ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγη.

‘Επανερχόμεθα λοιπόν εις την ιστορίαν μας μετά δύο περίπου μηνάς. ‘Ητο Μεγάλη Παρασκευή, ὅτε, ὀλίγον μετά τὴν τελετὴν τοῦ ‘Επιταφίου, παρουσιάζεται καὶ πάλιν ὁ κ. ‘Ιωσήφ εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς ‘Αγ. ‘Εδρας καὶ ἐπιδίδει τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν :

Παράδεισος, 29 Μαρτίου 18 . .

Σεβασμιώτατε Πάτερ,

« ‘Η κατάστασίς μου ἐγένετο πλέον ἀφόρητος. Φαντασθῆτε, ὅτι γυρίζω μέσα στοὺς δρόμους. Τὰς νύκτας περνῶ εἰς μίαν γωνίαν τῆς πλατείας τοῦ ‘Αγίου ‘Ινοκεντίου, μετρῶν τὰ δυσκίνητα βήματα τοῦ χρόνου διὰ τοῦ ὥρολογίου τοῦ ‘Αγ. Σουλπικίου.

» Φαντασθῆτε ἐμέ, τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ Πάρκου 35, νὰ μὲ ἐσπλαγχνισθῇ προχθὲς ὁ σωφὲρ τοῦ ‘Αγ. Γοιθάρδου καὶ νὰ μοῦ παραχωρήσῃ μίαν γωνίαν τοῦ αὐτοκίνητοστασίου του διὰ νὰ κοιμηθῶ. Ἀλλὰ ἐκεῖ πλησίον, κατὰ κακὴν τύχην, συνέπεσε νὰ εἶναι τὰ πλυντήρια τοῦ Καθαρηρίου πυρός, ἐκ τῶν ὁποίων ἀπεπέμπετο τοσαύτη δυσφύα, ὥστε, ὅπως σπυρῶ, ἠναγκάσθην τὸ μεσονύκτιον νὰ πηδήσω ἔξω τοῦ παραθύρου μὲ βουλωμένην μύτην. Τί βρωμα, πάτερ μου ! ὅλη ἐκεῖνη ἡ βορειοδυτικὴ γωνία, ἣτις ἀποτελεῖ τὸ ἐν τρίτον τοῦ Παραδείσου, βρωμᾷ ἔνεκα τοῦ Καθαρηρίου πυρός. Μόλις εὐρέσθην μακράν, ἀνέπνευσα καθαρὸν ἀέρα καὶ ἐθαύμασα τὴν καρτερικότητα τῆς μύτης τοῦ ‘Αγ. Γοιθάρδου καὶ τοῦ σωφὲρ του καὶ ἐφώνησα : « μωρὲ μύτη ! »

— Μά, αὐτὰ ὅλα εἶναι τρομερά ! ἐκραύγασεν ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς ‘Αγ. ‘Εδρας, διακόψας τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ροφήσας μίαν γενναίαν δόσιν ταμβάκου. Εἶναι τρομερά ! . . . οὐδέποτε συνέβησαν ! . . .

— ‘Ισως ὁ πατέρας νὰ εἶναι ἀτυχής.

— ‘Εδῶ ἀτυχία δὲν χωρεῖ . . . ‘Εδῶ ὅλα διεξάγονται μὲ μαθηματικὴν ἀκρίβειαν . . .

— Μήπως λοιπὸν εἶναι καμμία ἀντιπάθεια ; . . . καμμία ἐκδίκησις ;

— Τί ; τί ; αὐτὸ οὐτε κἂν νὰ τὸ συλλογισθῇς. ‘Ημεῖς οἱ καθολικοὶ ἱερεῖς εἴμεθα ἀνώτεροι τοιούτων παθῶν. Ἀντιπάθεια ! ἐκδίκησις ! μᾶς εἶναι λέξεις ἀγνωστοί. Δι’ αὐτὸ «πίστευε καὶ μὴ ἐρεῦνα», σοῦ τὸ λέγω ἐγὼ καὶ «χείλη ἱερέως οὐ ψεύδονται». Ἀμφιβάλλεις ;

— Νὰ ἀμφιβάλω ! Θεὸς φυλάξῃ ! Ἀλλὰ τότε ὁ πατέρας θὰ ἔκαμε κανὲν μεγάλο . . . ἁμάρτημα.

— Κριστάκι μου ! ἁμάρτημα ! Ἀλλὰ τὰ ἁμαρτήματά του, μεγάλα καὶ μικρά, τοῦ τὰ ἐσυγχωρήσαμεν ὅλα. Ἀμφιβάλλεις ;

— Νὰ ἀμφιβάλω ! Θεὸς φυλάξῃ ! εἶπε καὶ ἔπτυσσε τοὺς τὸν κόρπον του. Ἀλλὰ πῶς ἐξηγεῖτε νὰ μὴ θέλῃ ὁ φίλος σας ὁ ‘Αγιος Πέτρος νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὰς διαταγὰς σας ;

‘Εδῶ ὁ σεβασμιώτατος, ὅστις δὲν ἐπερίμενε τὴν ἐρώτησιν ταύτην, τὰ ἐμπέριψε.

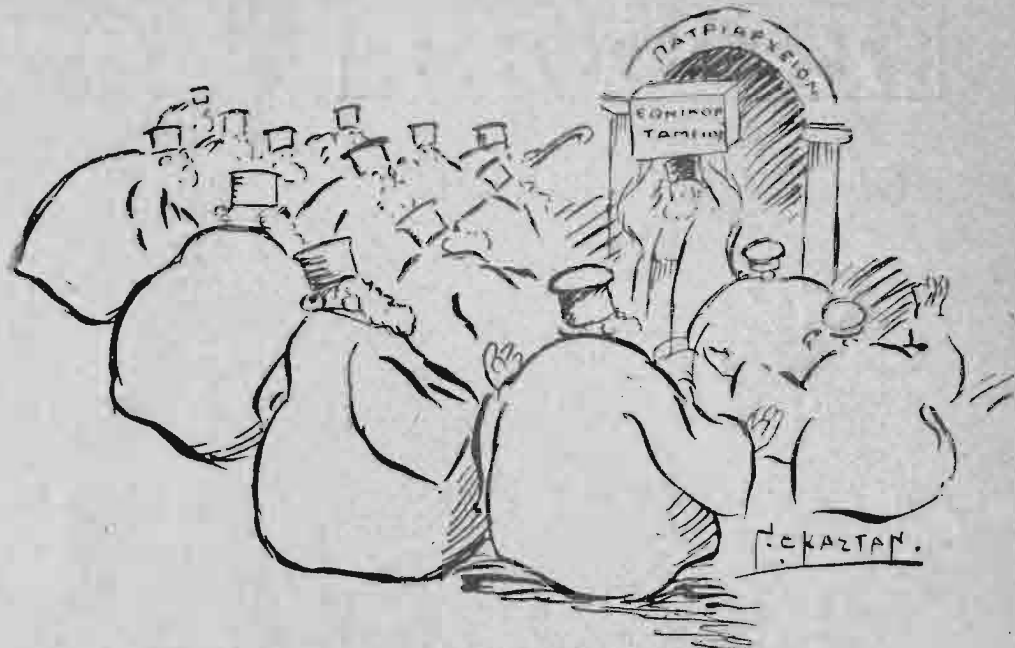
— ‘Εγὼ τὸ ἐξηγῶ . . ., ὅτι οἱ ἅγιοι . . . κατὰ τὰς ἁγίας αὐτὰς ἡμέρας ἔχουν καὶ αὐτοὶ τὰς ἀσχολίας των καὶ καθυστέρησεν ἐκ τούτου τὸ . . . ταχυδρομεῖον.

— Ἀλλ’ εἶναι δίκαιον, πάτερ, διὰ τὰς ἀσχολίας τῶν ἁγίων νὰ κάμῃ ὁ πατέρας μου Πάσχα μέσα στοὺς δρόμους, μετρῶν τὰς ὥρας τοῦ ‘Αγίου Σουλπικίου ;

— Μά, θὰ πῇ, παιδί μου, ὅτι ἀγνοεῖς, ὅτι τὸ Πάσχα, ὅσοι εὐρίσκονται εἰς τὸν Παράδεισον, τὸ στρώνουν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ‘Αγίου Πέτρου. Καὶ τρώγουν, παιδί μου, ἐκεῖνα τὰ ἀθάνατα ἀρνιά, μὲ δέκα δάκτυλα παχάδια, καὶ πίνουν ἐκεῖνα τὰ ἀθάνατα κρασιά, τὰ «λάκριμα Κρίστι». ‘Ε, παιδί μου, τὸ Πάσχα ποῦ ἔκαμεν ὁ πατέρας σου ἐφέτος ἐκεῖ κάτω, βέβαια γιὰ τὸ χατίρι μας, ἐννοεῖται, δὲν τὸ ὠνειρεύετο ποτέ του ἐδῶ ἐπάνω. Ἀμφιβάλλεις ;

— Νὰ ἀμφιβάλω ; Θεὸς φυλάξῃ ! εἶπε καὶ ἔπτυσεν αὐτὴς τοὺς εἰς τὸν κόρπον του. Ἀλλὰ τὸ Πάσχα διαρκεῖ τρεῖς μόνον ἡμέρας καὶ ἔπειτα, δρόμο διὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ ‘Αγίου ‘Ινοκεντίου . . .

— Μά, ὅχι, παιδί μου, τὰ ταχυδρομεῖα, πιστεύω, ὅτι θὰ ἐδιορθώθησαν πλέον, καὶ ὁ καλὸς μας φίλος, ὁ ‘Αγιος Πέτρος, θὰ ἔλαβεν ἀνυπερθέτως τὴν ἐπιστολήν μας. ‘Εν τούτοις, χάριν τοῦ πατέρα σας, θὰ γράψωμεν καὶ πάλιν μὲ τὸ αὐριανὸν ταχυδρομεῖον, καὶ πιστεύω ὀρισμένως, ὅτι ἡ ἀνισαρὰ αὕτη ὑπόθεσις θὰ λάβῃ πέρας πλέον.

‘Ιδοὺ ὁ Μεσίας ἔρχεται . . .

— Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν ἄπειρον καλοσύνην σας, πάτερ, εἶπεν ὁ υἱὸς καὶ χαιρετήσας ἀπῆλθεν.

— ‘Ο Θεὸς νὰ μὲ βγάλῃ ψεύστην, εἶπε κατ’ ἑαυτὸν ὁ σεβασμιώτατος, μὰ ἡ δουλειὰ αὕτη δὲν μοῦ καλομυρίζει.

Καὶ ἐδῶ παρατηρεῖται δεῦτερον χάσμα εἰς τὴν ἀφήγησίν μας. ‘Ηξεύρω ὅμως, φίλτατε ἀναγνώστα, ὅτι ἔχεις μεγάλην φαντασίαν, δι’ ὃ σὲ ἀφίνω νὰ γεφυρώσῃς τὸ χάσμα, ὅπως θέλεις, διὰ τῆς φαντασίας σου, καὶ ἐπανέρχομαι εἰς τὸν νεώτερον υἱόν, ὅστις, κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς Ἀναλήψεως, ἐπεσκέφθη καὶ πάλιν τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς ‘Αγίας ‘Εδρας.

— Σεβασμιώτατε, τῷ εἶπεν, ὁ πατήρ μου εἶναι σφόδρα ἐξηγριωμένος κατ’ ὅλων τῶν ἁγίων, καὶ πνέει τὰ μένεα κατ’ ὅλων ἐν γένει τῶν παπάδων, ἰδιαίτερος δὲ κατ’ ὅλων. ‘Ο ‘Αγιος Πέτρος ὀρκίζεται εἰς τὰ μεγάλα κλειδιά του, ὅτι οὐδεμίαν σας ἔλαβεν ἐπιστολήν. ‘Η ὠραία κυρία τοῦ Πάρκου ἔχει ἀπλώσει τραχανὰ καὶ ὁ πατέρας μου ἐπέισθη πλέον, ὅτι πρόκειται περὶ τινος συμπαιγνίας μεταξὺ ἁγίων καὶ παπάδων εἰς βάρος αὐτοῦ. Τοὺς φόβους του τοὺτους ἐπηύξησε καὶ ὁ σωφὲρ τοῦ ‘Αγίου Γοιθάρδου, ὅστις κατὰ τὸ Πάσχα ἐτίναξε κάμποσα ποτηράκια περισσότερα «λάκριμα Κρίστι», τὸ ὁποῖον ἐσουφροποίησεν ἀπὸ τὸν ἅγιόν του, καὶ τὸ εἶχε δαγκάσει στὰ γερά. Αὐτὸς λοιπὸν τοῦ εἶπεν, ὅτι ἡ ὠραία κυρία τοῦ Πάρκου τοῦ εἶναι προστατευομένη τοῦ ‘Αγίου Βαρθολομαίου, καὶ ἐπειδὴ κόρακας κοράκου μάτι δὲν βγάζει, δι’ αὐτὸ ὁ ‘Αγιος Πέτρος κάμει κουφὸ αὐτί. Αἰτία ὅλων τούτων ὁ πατέρας ἐβασγέστισε πλέον ἀπὸ τὸ κατηραμένον αὐτὸ Πάρκο, καὶ ζητεῖ νὰ τοῦ ἐπιστρέψετε τὰ χρήματά του.

‘Ο σεβασμιώτατος, ἐξυπνος ἄνθρωπος, ὡς ὅλοι οἱ καθολικοὶ ἱερεῖς, ἠνόησεν, ὅτι, ἀντὶ νὰ γράφῃ καὶ νὰ συνεννοῇται μὲ τὸν ‘Αγιον Πέτρον, θὰ ἔκαμε καλὰ νὰ συνεννοηθῇ μὲ τὸν κληρονόμον τοῦ μακαρίτου, καὶ τον παρεκάλεσε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ εἰς τὸ ἰδιαίτερόν του γραφεῖον.

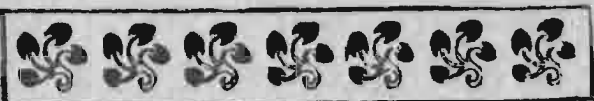
Τί ἐλέχθη ἐκεῖ, τί συνεφωνήθη, ἀγνοοῦμεν. Τὸ μόνον, ὅπερ εἶδομεν, εἶναι, ὅτι μετὰ δύο περίπου ὥρας ὁ κ. ‘Ιωσήφ ἐξήρχετο τοῦ γραφείου τοῦ σεβασμιωτάτου, χαμογελῶν μακαρίως καὶ σφίγγων καὶ μὲ τὰς δύο του χεῖρας τὰ θυλάκια τοῦ πανταλονιοῦ του.

‘Η ὑπόθεσις τοῦ Πάρκου ἐτελείωσε.

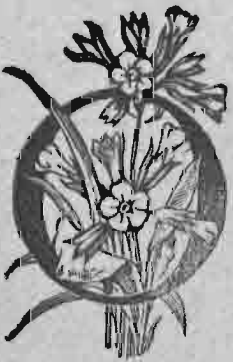
Ν. ΣΑΡΑΔΟΣ

— ‘Εφρόντισες, Γιάννη, γιὰ τὰ κόκκινα ψάρια μου ;
— Καὶ βέβαια. Τάβαλα μάλιστα στὸ χαρτί γιὰ νὰ μὴ κρυώσουν . . .

ΟΛΙΓΑ ΠΕΡΙ ΑΝΟΗΣΙΩΝ

ταν εἰς ἐρώτησιν μας λαμβάνωμεν ἀπάντησιν μωρὴν, τὸ ἐντεῦθεν παραγόμενον αἶσθημα προκαλεῖ θυμηδία, μειδίαμα, πολλάκις γέλωτα, οὐδέποτε ὅμως ὀργήν.

Ὅσοι ὀργίζονται καὶ ἀγανακτοῦν, ἔχουν ἄδι-

κον. Ὁμοιάζουν τὸν σκύλον ποῦ δαγκάνει ὄχι τὸν ρίπτοντα κατ' αὐτοῦ πέτραν, ἀλλὰ τὴν ριπτομένην πέτραν. Ὁ σκύλος τοῦλάχιστον ἔχει τὴν δικαιολογίαν, ὅτι ἐκδικεῖται κάτι, ποῦ παρ' ὀλίγον θὰ τὸν ἐπλήγωνεν. Ἀλλὰ ποῖαν πληγὴν εἴμπορεῖ νὰ μᾶς καταφέρῃ μία ἀνόητος ἀπάντησις;

ἔχουν δὲ ἄδικον οἱ ὀργιζόμενοι, διότι στρεβλώνουν τὸ κατὰ φύσιν αἶσθημα καὶ δὲν ψυχολογοῦν ὀρθῶς.

Ἡ μωρία ἔχει δύο πηγὰς, ἢ τὴν ἀμάθειαν ἢ τὴν ἀτελεῖ ἀνάπτυξιν τῆς λογικῆς δυνάμεως. Ἀμφότεραι συνυπάρχουν καὶ συγκυριαρχοῦν κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν· καὶ ἐξ αὐτῶν, ὡς ἀπὸ δύο κρουσῶν, χύνεται ἀφθονωτάτῃ ἡ ἀνοησία, καὶ καθημερινῶς πλημμυρεῖ τὸν οἶκόν μας. Ἐν τούτοις κανεὶς δὲν ἀγανακτεῖ ἀκούων ἢ βλέπων τὰς ἀνοησίας τῶν παιδίων.

Τοῦναντίον τὰς εὐρίσκομεν πολὺ διασκεδαστικὰς καὶ μάλιστα χαριτωμένας, διὰ τὴν ἀφέλειαν τῆς ἀμαθείας καὶ τὴν φυσικότητα τῆς ἀλογίας. Πᾶν ἀφελὲς καὶ φυσικὸν ἔχει ἀχώριστον σύντροφον τὴν χάριν.

Ἀκριβῶς δὲ ἡ τρυφερά ἡλικία, διὰ τὴν ἑλλειψιν γνώσεων καὶ λογικῆς, κάμνει ν' ἀγαπῶνται τὰ παιδία τρυφερώτερον. Διότι, ἐκτὸς τῆς εὐθυμίας ποῦ σκορπίζουν αἱ ἀνοησίαι τῶν, ἄλλην ἐντονωτέραν χαρὰν, διττὴν μάλιστα, αἰσθανόμεθα· πρῶτον ὡς εὐεργέται, ἀναπληροῦντες τὴν πρὸς αὐτοσυντήρησιν παντελὴ ἀδυναμίαν τῶν· καὶ δεύτερον ὡς αὐτόπται μάρτυρες, παριστάμενοι εἰς τὸ ὥραϊον θέαμα τῆς βαθμηδὸν τελουμένης δημιουργίας τοῦ νοῦ ἐντὸς τοῦ παιδικοῦ ἐγκεφάλου. Ὁ πνευματικὸς κόσμος ἄρχεται ἐπίσης, ὥπως καὶ ὁ ὕλικός, ἀπὸ μίαν κατάστασιν νεφελώματος· ἐκ τοῦ νεφελώματος σχηματίζεται βαθμηδὸν ὁ κόσμος τῶν ἰδεῶν μὲ τοὺς νόμους τοὺς διέποντας τὰς κινήσεις τῶν, δηλαδὴ τοὺς νόμους τῆς λογικῆς. Ὡς θεαταὶ λοιπὸν μετέχομεν καὶ ἀπολαύομεν τῆς ἀφάτου ἡδονικῆς ἀγάπης, ποῦ εἶνε σύμφυτος εἰς πᾶσαν δημιουργίαν. Ὅτι δὲ ἡ ἀγάπη εἶνε ἡ δύναμις ἡ ὠθοῦσα πρὸς δημιουργίαν, καὶ ὅτι ἡδονὴν πάντοτε ἀντιχαρίζει τὸ δημιουργούμενον, αὐτὸ δὲ τὸ βλέπομεν καθαρὰ εἰς τὴν μεταξὺ γονέων καὶ τέκνων σχέσιν καὶ καθαρότερα εἰς τὴν ἀμοιβαίαν σχέσιν τοῦ καλλιτέχνου πρὸς τὸ καλλιτέχνημά του.

Ἀλλ' ἡ μωρὰ ἀπάντησις ἢ διδωμένη παρ' ἐνηλίκου, εἴτε νεανίου, εἴτε ἀνδρός, στερεῖται βέβαια τῆς ἀφελείας καὶ χάριτος μιᾶς ἀνοήτου παιδικῆς ἀπαντήσεως, καὶ δι' αὐτὸ ξενιζόμεθα ἀκούοντες αὐτήν. Ἐπειδὴ δὲ τόση ἄγνοια στοιχειωδῶν γνώσεων ἢ τόση ἀλογία

δὲν περιμένεται παρ' ἐνηλίκου, ἐκπληττόμεθα, ἢ ἐκπληξίς μας τότε προκαλεῖ μειδίαμα ἢ καὶ γέλωτα ἀκούσιον, ἀπαράλλακτα ὡς ἐὰν ἀπροσδοκῆτως, δι' αἰφνιδίας μεταμορφώσεως, παρουσιάζετο ἐνώπιόν μας περίεργον τέρας, ἔχον σῶμα τελείου ἀνδρός καὶ κεφαλὴν μικροῦ παιδίου. Τὸ πρᾶγμα εἶνε κωμικόν· εἰς δὲ τὰ κωμικὰ τὴν ὄψιν, γελᾷ κανεὶς καὶ δὲν ὀργίζεται. Ὁ ὀργιζόμενος ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκῇ ἐμφανίσει τοιοῦτου τέρατος ἐπαυξάνει τὴν κωμικότητα καὶ ἀποτελεῖ διωδὴν ξεκαρδιστικὴν ἀνοήτου ἀπαντήσεως καὶ ἀνοητοτέρας ὀργῆς.

Ὑπάρχει ὅμως κάτι μωρότερον τῆς μωρᾶς ἀπαντήσεως, ἢ μωρὰ ἐρώτησις. Ἡ ἀπάντησις, ἐπειδὴ προκαλεῖται καὶ εἶνε προῖον οἶονεῖ βίας ἐξωτερικῆς, ἐνυπαρχούσης εἰς πᾶσαν ἐρώτησιν, ἔχει βεβαίως ὑπὲρ αὐτῆς κάποιον λόγον ἐλαφρυντικόν. Ἀλλ' ἡ μωρὰ ἐρώτησις, ἀντὶ ἐλαφρυντικοῦ, ἔχει ἐξ ἐναντίας λόγον ἐπιβαρυντικόν· διότι προβάλλει αὐθόρμητος, ἐκφεύγουσα ταῦ ἔρκους τῶν ὁδόντων

ΕΝΑ ΣΟΝΕΤΟ

I

Πάντα μοῦ σπᾶνει τὴν καρδιὰ ἓνα λιγερὸ σονέτο, αὐτὸ ποῦ ἔγραψε ὁ Παλαμᾶς σὶν θάνατον τοῦ παιδιοῦ του. Εἶνε σονέτο τέλειο, ποῦ ρυθμίζει μὲ ρυθμόν τοῦ στεναγμοῦ τὸ μοιρολόγι, εἰκόνα εἶνε τῆς ξεμυαλισμένης μάνας, ποῦ παραδίνει τὸ σπλάγχχον τῆς στῆν γῆ, καὶ ἔτσι ζωντανά, ἔτσι γοργά, ἔτσι παθητικὰ εἰς τρεῖς στροφές ξετυλίσσεται μιὰ ψυχικὴ μελέτη.

Ἐφθασαν οἱ φίλοι, οἱ συγγενεῖς σὶν θλιμμένο σπῆτι. Οἱ παπᾶδες, τὰ ἐξαπτερουγὰ ἦλθαν στῆν κηδεῖα. Ποῦ θὰ ταξειδέψῃ τὸ ἄγουρο παιδί; Καὶ ἄφκιαστο, ἀσιόλιστο ἔτσι ποῦ θὰ πάγῃ; Σιοῦ χάρον τὸ παλάτι εἶνε πολλοί, πάρα πολλοὶ οἱ καλεσμένοι. Κ' αὐτὸ πῶς θ' αἴμῃ χωρὶς νὰ περιφρονηθῇ; Φέριτε τὰ χτένια τὰ χρυσᾶ, ἀνθόνερο φέριτε καὶ στολίδια γιορτερά... ἄχ! νὰ μὴ περιφρονηθῇ. Εἶνε τῆς μάνας τὸ χαϊδευμένο τῆς παιδί.

Σταθῆτε, καλεσμένοι, μιὰ στιγμὴ. Παραμερίσατε ὀλίγο. Πρὶν ἔβγῃ στῆν σιράτα τὸ παιδί, ἢ μάνα του θὰ τὸ κατενοδώσῃ.

II

Ἀφκιαστο καὶ ἀσιόλιστο τοῦ Χάρου δὲ σὲ δίγω. Στάσον μὲ τὰνθόνερο τὴν ὄψιν σου νὰ πλύνω.

Τὸ στεγνὸ τὸ χτένισμα μὲ τὰ χρυσᾶ τὰ χτένια πάρτε ἀπ' τὴν μανούλα σας μαλλᾶκια μεταξένια.

Μήπως καὶ τοῦ Χάρουτα καθὼς θὰ σὲ κυττόξῃ τοῦ φανῆς ἀχάιδευτο καὶ σὲ παραπτεῖξῃ.

III

Ἡ κηδεῖα ἐκίνησε. Τὰ ἐξαπτερουγὰ, οἱ παπᾶδες, οἱ καλεσμένοι, ὅλοι στῆν παρατάξι. Τὸ ἄγουρο παιδί ἐκίνησε γιὰ τὸ ταξειδί. Κ' ἡ δόλια μάνα μὲ γουρλωμένα μάτια καὶ στεγνὰ χωρὶς φωνή, χωρὶς καμμία κίνησι, καρφώθηκε σὶν σκύλος καὶ θωρεῖ ἀπὸ τὸ παραθύρι.

N. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ἀπὸ τὴν περίσσειαν τῆς ἀνοησίας, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ κανεὶς ὁ ἐκδιᾶζων τὴν ἐξωτερικεύσιν τῆς.

Ὁ ἐξ ἀμαθείας ἀνοηταίνων, ἔχων ὅμως καλῶς ἀνεπτυγμένην καὶ λειτουργοῦσαν τὴν λογικὴν, ἐφ' ὅσον διδασκόμενος ἀποκτᾷ γνώσεις, ἐλαττώνει τὰς ἀνοησίας του, ἢ δὲ ἐλάττωσις γίνεται κατ' εὐθὺν λόγον τῶν κεκτημένων γνώσεων. Ἀλλ' ὁ ἐξ ἀτελοῦς ἀναπτύξεως τῆς λογικῆς δυνάμεως ἀνοηταίνων, ὅταν διδασκόμενος ἀποκτᾷ γνώσεις, ὄχι μόνον δὲν βελτιώνει τὴν θέσιν του, ἀλλὰ καὶ τὴν καθιστᾷ χειρόνα· καὶ ἀντὶ ἐλαττώσεως, βλέπομεν τότε αὐξήσιν τῶν ἀνοησιῶν του. Δύναται νὰ γίνῃ καὶ πολυμαθής, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πλῆθος τῶν γνώσεων συνεπάγεται ἀπείρους συνδυασμούς, αὐτὸς ἀνευ πυξίδος ταξειδεύων εἰς τὸν δαιδαλον τῶν συνδυασμῶν, τὰ χάνει, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν συνείδησιν, ὅτι τὰ ἔχασε· καὶ εὐρίσκει ἐκεῖ τροφὴν ἀφθονωτάτην διὰ νὰ παχύνῃ τὴν ἀκρισίαν του καὶ νὰ ἐκπλήττῃ τοὺς ἀκούοντας διὰ τῶν ἀνοήτων ἀπαντήσεων καὶ διὰ τῶν ἀνοητοτέρων ἐρωτήσεων του.

Ὁ τοιοῦτος πολυμαθὴς γίνεται κατ' ἐξοχὴν δοκησίσοφος καὶ δράστης διαπρεπέστατος τῶν μωρῶν ἐρωτήσεων.

Οἱ ἀρχαῖοι τὴν ἀλήθειαν τῶν προειρημένων περιέλαβον εἰς τὸ σοφὸν ρητόν: «πολυμαθὴ οὐ τίκτει νόον». Ὁ δὲ Μολιέρους ὠραϊότατα διετύπωσε τὸ πρᾶγμα εἰς ἓνα στίχον, ἀποκτήσαντα τὴν περιωπὴν καὶ τὸ κύρος παροιμίας:

Un sot savant est sot, plus qu' un sot ignorant.
ἦτοι:

Σοφὸς μωρός, μωρότερος τοῦ ἀμαθοῦς μωροῦ.

Διὸ Λυδία λίθος, δι' ἧς δοκιμάζεται ἡ νοημοσύνη, δηλαδὴ ἡ λογικὴ δύναμις τοῦ ἀνθρώπου, εἶνε κυρίως ἡ ἐρώτησις· ἡ ἀπάντησις ἔρχεται ἐν δευτέρᾳ μοίρᾳ. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον οἱ ἔχοντες ἰσχυρὰν τὴν λογικὴν διὰ τῶν ἐρωτήσεων καθοδηγοῦν τὴν συζήτησιν καὶ γίνονται μαιευτῆρες τῆς ἀληθείας. Εἰς τοὺς διαλόγους τοῦ ὁ Πλάτων παριστᾷ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸν Σωκράτη, τὸν δεινὸν εἰς τὴν διαλεκτικὴν, ἐρωτῶντα καὶ οὐχὶ ἀποκρινόμενον. Ἡ συνεκτικότητα τῶν ἐρωτήσεων τοῦ ὑποδεικνύει τὸν ἀληθῆ δρόμον πρὸς διαφώτισιν καὶ λύσιν τοῦ ζητήματος.

Πράγματι, εἰς πᾶσαν συζήτησιν πρὸς εὐρεσιν ἀληθείας τινός, δυσκολωτέρα εἶνε πάντοτε ἡ θέσις τοῦ ἐρωτῶντος, καὶ εὐκολωτέρα ἡ τοῦ ἀπαντῶντος.

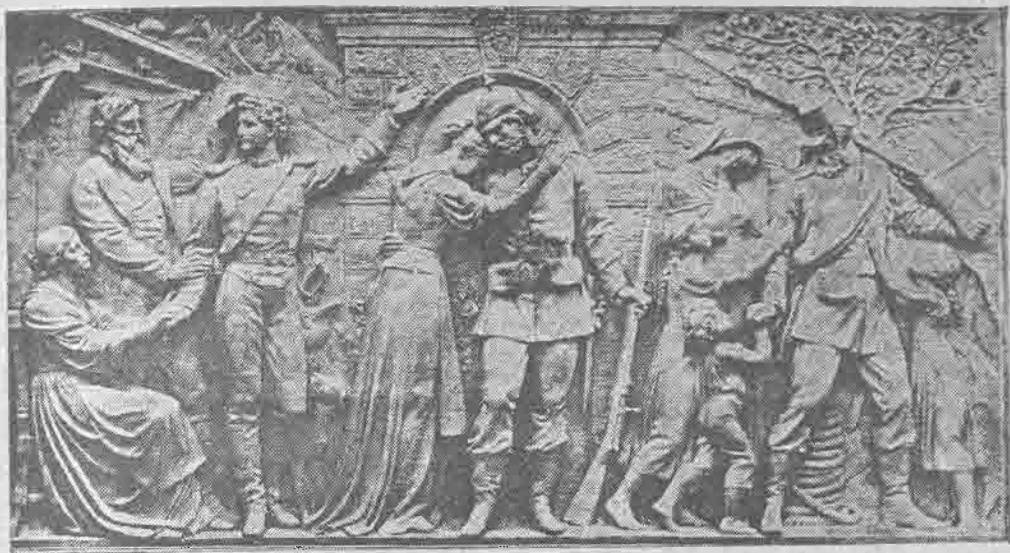
Ὁ ἐρωτῶν δίδει τὴν πρώτην ὠθησιν· καὶ ἐνῷ κινεῖ, συγχρόνως ὁδηγεῖ. Ὁ ἀπαντῶν ὑπακούει εἰς τὴν κίνησιν, καὶ ὠθοῦμενος προχωρεῖ. Ὁ πρῶτος ἐνεργεῖ, ὁ δεῦτερος πάσχει.

Ἡ ἐρώτησις λοιπὸν ἔχει τὰς ιδιότητας τοῦ ἄρρενος, τὴν ὁρμὴν, τὴν πρωτοβουλίαν, τὴν ἐκλογὴν, ἐν μιᾷ λέξει τὸ σπέρμα, ἐξ οὗ βλαστάνει ἡ ἀλήθεια.

Ἡ ἀπάντησις τοῦναντίον ἔχει τοῦ θήλεος τὴν δεκτικότητα καὶ τὴν παθητικότητα. Ἐν περιπτώσει ἀρνήσεως ἢ ἀντιστάσεως, ἡ ἐρώτησις πολλαπλασιάζει τὴν ἐπίθεσιν μέχρις οὗ ἐπέλθῃ ἡ κατάφασις.

Ἀρα ἡ ἀλήθεια ἐν μὲν τῇ ἐρωτῇ εὐρίσκεται ὑπὸ μορφὴν σπέρματος, ἐν δὲ τῇ ἀπαντῇ κυοφορεῖται, διὰ δὲ τῶν ἀλλεπαλλήλων υποχωρήσεων ἐπέρχεται ἐπὶ τέλους δι' ἀλγηδόνων ὀμαλὸς καὶ φυσικὸς ὁ τοκετός.

Χαλκηνός.

‘Αποχαιρετισμός στρατιώτου.

‘Επάνοδος μετά νίκη.

Α Ι

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥΜΕΝΑΙ

Μία ἐπιστολή με ὕφος ἀπέριττον, ἀποτελουμένη ἐξ ὀλίγων γραμμῶν, τὰς ὁποίας ὑπηγόρευσε καρδία βαθέως αἰσθανομένη τὸν ἀλτρουϊσμόν καὶ τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην, παρήλθε σχεδὸν ἀπαράτητος ἐν μέσῳ τῆς πληθύος τῶν ἐντυπωτικῶν εἰδήσεων, αἵτινες καταφθάνουσιν ἐκ τῆς ἐξελισσομένης μεγάλης τραγωδίας.

Καὶ ὅμως ὑπῆρχε τι ἄξιον ἰδιαίτερας προσοχῆς καὶ ἐνδιαφέροντος ἐν τῇ ἐν λόγῳ ἐπιστολῇ, ἣτις, με τὰς εὐγλώττους ἐν τῇ ἀπλότητί των γραμμάς της, ἀπεκάλυψεν εἰς ἡμᾶς τὰς ἀπεράντους ἐκτάσεις τῆς γυναικείας ἀγαθότητος καὶ τοὺς ἀνεξαντλήτους θησαυροὺς τῆς στοργῆς, τοὺς ὁποίους περικλείει ἡ καρδία τῆς γυναικός.

Ἡ ἐπιστολή αὕτη θίγει, λίαν ἐπικαίρως, ἐν ζήτημα, τὸ ὁποῖον τοσοῦτον ἀπησχόλησε τοὺς κοινωνιολόγους καὶ τὴν κοινὴν γνώμην, τὸ ζήτημα τῶν περιθάλψεων καὶ τῶν περιποιήσεων, τῶν ὁποίων δικαιούνται, ἐν ὀνόματι τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, νὰ τύχωσιν οἱ αἰχμάλωτοι τραυματαῖα ἐχθροί, οἵτινες παύουσι τοῦ νὰ ἦναι τοιοῦτοι, ἀφ’ ἧς στιγμῆς εἶναι τραυματαῖα ἢ αἰχμάλωτοι. Φαίνεται, ὅτι καὶ ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ ἡ γυνὴ εἶναι προωρισμένη νὰ παίξῃ τὸν κυριώτερον ρόλον, δίδουσα ἐμπρακτὸν καὶ διδακτικὸν μάθημα τῆς περιθάλψεως τῶν τραυματιῶν μετὰ τῆς ἰατρικῆς εἰς αὐτὴν ἀφοσιώσεως καὶ τῆς ἐμφύτου αὐτῇ στοργῆς. Μήπως ἡ γυνὴ δὲν ἐπρωτοστάτησε πάντοτε εἰς τόσα ἄλλα περίλαμπρα φιλανθρωπικὰ ἔργα καὶ αὐτὴ δὲν ὑπῆρξεν ἡ ψυχὴ τοσοῦτων εὐεργετικῶν σωματείων καὶ ἀδελφοτήτων, τῶν ὁποίων σκοπὸς εἶναι ἡ ἀνακούφισις τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος;

⊗

Νοσοκόμοι κυρίαί Γερμανίδες διὰ τῶν ἀφειδῶν καὶ ἀφοσιωμένων περιποιήσεων, μεθ’ ὧν περιέθαλψαν ἐν τῷ δημαρχιακῷ νοσοκομείῳ τοῦ Δαρμστάδ Γάλλους τραυματίας, τοσοῦτον ἐφείλκυσαν τὰς θερμὰς αὐτῶν εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην των, ὥστε οἱ τραυματαῖα οὗτοι, πρὸς διατράνωσιν τῶν αἰσθημάτων των καὶ ἀνταπόδοσιν τῆς εὐεργεσίας, ἀπεφάσισαν νὰ δίδωσιν εἰς ἕκαστον Γερμανὸν τραυματίαν, ὅστις θὰ ἐξήρχετο θεραπευμένος ἐκ τοῦ νοσοκομείου, σημείωσιν γεγραμ-

μένην παρ’ αὐτῶν καὶ ἐπικεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ νοσοκομείου, διὰ νὰ τύχῃ ὁ Γερμανὸς οὗτος, ἂν ποτε συνελαμβάνετο αἰχμάλωτος ἐν Γαλλίᾳ, περιποιήσεως ἀναλόγου πρὸς ἐκείνην, ἧς ἔτυχον οἱ Γάλλοι ἐν Γερμανίᾳ. Ἐφάμιλλος πρὸς τὴν φιλάνθρωπον ταύτην διαγωγὴν τῶν Γερμανίδων κυριῶν ὑπῆρξεν ἡ εὐγενὴς προθυμία, μεθ’ ἧς κυρίαί παρέσχον τὴν στοργὴν καὶ περιθαλψὴν των εἰς Γερμανοὺς τραυματίας. Ἴδου τί γράφει μία ἐξ αὐτῶν, θυγάτηρ καθηγητοῦ, παρὰ τῷ ὁποίῳ ἐνοσηλεύετο Γερμανὸς τραυματίας, ἐν τῇ ἐπιστολῇ της, τὴν ὁποίαν ἀπηύθυνεν εἰς τὴν ἐν Βερολίνῳ μνηστὴν τοῦ τραυματίου:

Δεσποινίς,

“Ὅλαι αἱ γυναῖκες εἶναι ἀδελφαὶ τὴν καρδίαν ὑπὸ τὴν ιδιότητα ταύτην διαβιβάζω εἰς ὑμᾶς τὰς προσρήσεις μου. Περιθάλλομεν τὸν μνηστῆρά σας, ὥς θὰ περιεθάλλετε τὸν ἰδικόν μου, ἂν ἦτο παρ’ ὑμῖν· εἰμὶ βεβαία περὶ τούτου.

Εἰς τὰς ὥραιάς καὶ ἐκφραστικὰς ταύτας λέξεις ἀποκρυσταλλοῦται μία ἐξόχως ὑψηλὴ καὶ εὐγενὴς ἰδέα: ἡ συναδέλφωσις ὅλων τῶν γυναικῶν διὰ τῆς καρδίας· ἡ καρδία τῆς γυναικός, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐκφάνσεις τῆς συμπαθείας καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν πάσχοντα, τὸν ἀσθενῆ, τὸν λιμώττοντα, εἶναι μία· ἡ ἀρχὴ δ’ αὕτη ἀποτελεῖ τὸν ἐνωτικὸν δεσμόν, ὅστις συνενοῖ τὰς ἀπανταχοῦ τῆς γῆς γυναῖκας, ἀνεξαρτήτως ἐθνότητος, φυλῆς ἢ θρησκευματος. Ἐκ τῆς παγκοσμίου δὲ ταύτης συναδελφώσεως τοῦ ὥραίου φύλου, πηγάζει, ὥς φυσικὴ συνέπεια, ἡ ἀμοιβαιότης καὶ ἡ ἀλληλοβοήθεια. Ἐνῷ λοιπὸν τὸ ἕτερον τῶν φύλων, τὸ ἰσχυρόν, συνεπεία συγκρούσεως συμφερόντων ἢ μὲ τὴν ἰδέαν τῆς ἐπικρατήσεως, ἄγεται ἀπὸ τὰ ἰσχυρότερα καὶ βιαιότερα πάθη καὶ ἐγείρει ἀγῶνας φοβερούς, γιγαντομαχίας καὶ ἀνθρωποθυέλλας, εἰς τὰς ὁποίας ρίπτεται ὀρμητικὸν καὶ ἀκατάσχετον, ἡ γυνή, ἡρεμος, εἰρηνικὴ, εὐσπλαγχνος καὶ μὴ περιοριζομένη μόνον εἰς τὸ νὰ κατέχῃ τὸ μέγα μυστή-

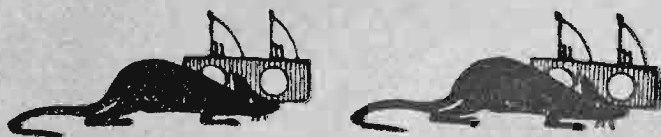
ριον τοῦ νὰ κυριαρχῇ διὰ τῶν θελγητρῶν της, ἐπιθυμεῖ νὰ καταλάβῃ τὰ σκήπτρα τῆς ἀγαθότητος καὶ τοῦ ἀλτρουϊσμοῦ, διακηρύττουσα καὶ ἐν μέσῳ τῆς μεγάλης ἀναστατώσεως, ὅτι αἱ γυναῖκες εἶναι ἀδελφαὶ τὴν καρδίαν, καὶ ὅτι ἡ μία θὰ πράξῃ διὰ τὴν ἄλλην ὅ,τι ὑπαγορεύει εἰς αὐτὴν ἡ ἀδελφότης τῶν καρδιῶν καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς ἀπορρέουσα ἀλληλεγγύη.

⊗

Ψυχολογήσατε πρὸς στιγμὴν τὴν γυναῖκα, ἥτις, ὥς παρήγορος ἄγγελος, ὥς οὐρανία ὀπτασία, ἵσταται παρὰ τὴν κλίνην τοῦ ἀλγοῦντος, τοῦ πυρέσσοντος, τοῦ ψυχορραγοῦντος τραυματίου, ἐπιδαψιλεύουσα εἰς αὐτὸν τὰς τρυφεράς της περιποιήσεις καὶ προσπαθοῦσα δι’ ἐνός της μειδιάματος νὰ τῷ ἐμφυσήσῃ τὴν ἐγκαρτέρησιν, τὴν ἐλπίδα, τὴν παρηγορίαν. Ἀναλύσατε ὀλίγον τὰ αἰσθήματά της. Ἐν πρώτοις συναισθάνεται, ὅτι ἐκεῖ, παρὰ τὴν κλίνην, ἀντικαθιστᾷ μίαν ἄλλην γυναῖκα, μητέρα, σύζυγον ἢ μνηστὴν, καὶ ὅτι ἐκπληροῖ τὰ καθήκοντα ἐκείνης, ἣτις μακρὰν, πολὺ μακρὰν εὐρίσκουμένη, ἰκετεύει τὸν Ὑψίστον ὑπὲρ διασώσεως μιᾶς προσφιλεστάτης εἰς αὐτὴν ὑπάρξεως. Ἡ νοσηκόμος γυνὴ βλέπει μετὰ ὄμματα τῆς ψυχῆς της τὸν πάσχοντα ὥς ἰδιὸν της τέκνον ἢ ἀδελφόν· σπαράσσεται ἡ καρδία της ὅσakis ἀκούει αὐτὸν ἐκπέμποντα τὸν βαθὺν τοῦ πόνου στεναγμόν καὶ ἀνακουφίζεται ἐνδομύχως, ὅταν ἀπὸ τὰ στήθη τοῦ πάσχοντος ἐξέλθῃ στεναγμὸς ἀνακουφίσεως. Ἡ ψυχὴ της, ὑπεράνω παντὸς ταπεινοῦ αἰσθήματος ἢ συμφέροντος, μεταρσιούται εἰς τοὺς ἰδεώδεις κόσμους τῶν ὑψηλοτέρων καὶ εὐγενεστέρων αἰσθημάτων, καὶ αἰσθάνεται τὴν ἄρατον καὶ ἀνέκφραστον ἀγαλλίασιν τῆς ἐκπληρώσεως καθήκοντος ἱεροῦ, τὸ ὁποῖον καὶ πᾶσα ἄλλη γυνὴ ἐξ ἀμοιβαιότητος καὶ ἀλληλεγγύης θὰ ἐξεπλήρου μετὰ τῆς αὐτῆς αὐταπαρνήσεως, ἀφοσιώσεως καὶ ἐθελοθυσίας.

Καὶ οὕτω, διὰ τοῦ κηρύγματος τούτου τῆς παγκοσμίου τῶν γυναικῶν συναδελφώσεως διὰ τῆς καρδίας, πραγματοποιεῖται, τοῦλάχιστον διὰ τὸ ἕτερον τῶν φύλων, ἐν ὥραϊον ὄνειρον ἐκ τοῦ ποικιλοχρόου μωσαϊκοῦ τῶν ὀνείρων τῆς ἀνθρωπότητος, ἥτις εἰς μάτην μέχρι τοῦδε ὠνειροπόλησε τὴν γενικὴν εἰρήνην καὶ συναδέλφωσιν καὶ ὅλα τὰ ἐκ τούτων ἀπομρέοντα ἀγαθά.

Κ. Ι. ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ

Ο ΕΡΩΣ

ΩΣ ΠΟΙΗΣΙΣ ΚΑΙ ΠΟΙΗΜΑ

άλλε, ὦ Μοῦσα, τῆς καρδίας τὰς ἐορτὰς καὶ τὰς πανηγύρεις, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ κόσμος φαίνεται ὡς συμπόσιον Ὑμναίου, καὶ ὅλοι οἱ ἦχοι τῆς φύσεως καὶ ὁ κύκλος τῶν ἐποχῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ εἶναι ὡς ᾠδαὶ ἐρωτικαὶ καὶ χοροὶ χαρμόσυνοι.

Ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ μεγαλειτέρα μας λέξις· εἶναι τὸ συνώνυμον τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ψυχὴ ψιθυρίζει ὑποσχέσεις εἰς τὴν καρδίαν.

Εἰς κάθε ὑπόσχασιν συμπαρομαρτοῦν πολυειδεῖς ἱκανοποιήσεις.

Εἰς κάθε χαρὰν ὠριμάζει καὶ νέος τις πάθος.

Ἡ ψυχὴ, ἀσυγκράτητος, ρέουσα, ἀναζητητική, ἐν τῷ πρώτῳ συναισθήματι εὐμενείας προοιωνίζεται ἤδη τὴν ἀμοιβαίαν εὐνοίαν, τὴν ἀδρότητα τῆς μεταξὺ ἀνθρώπων σχέσεως.

Ἀπεκδέχεται τὴν εὐτυχίαν ἐκείνην, ἣτις συνίσταται εἰς τὴν τρυφεράν σχέσιν τοῦ ἐνὸς πρὸς ἓνα καὶ ἣτις διὰ τὴν ὑπερχειλίζουσαν νεότητά ἀποτελεῖ τὸ μοναδικὸν θέλημα καὶ φίλτρον τοῦ βίου· τὴν μαγείαν ἐκείνην, ἣτις ὡς ἐνθουσιασμός καὶ θεία τις παραφορὰ εἰσβάλλει ἐν τῇ διανοίᾳ καὶ τῷ σώματι τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀπεργάζεται ἀληθῆ ἐπανάστασιν. Ἐνώνει τὸν ἀνθρώπον μετὰ τῆς φυλῆς του, τὸν ἐμπλέκει εἰς τὰς οἰκογενειακὰς καὶ κοινωνικὰς σχέσεις, μεγεθύνει τὴν δύναμιν τῶν αἰσθημάτων, ἐνδυναμώνει τὴν φαντασίαν, προσθέτει εἰς τὸν χαρακτήρα ἡρωϊκὰ καὶ ἱερὰ προσόντα, ἰδρύει τὸν γάμον καὶ δίδει μονιμότητα εἰς τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν.

Πῶς νὰ περιγράψῃ τις μὲ ἐπαρκὲς σθένος ὅλα τὰ φαιδρὰ σκιρτήματα τῆς καρδίας, ὅπως τὰ αἰσθάνονται οἱ τέλει οἱ ἔφηβοι, τῶν ὁποίων ἡ εὐφρόσυνος φαντασία βδελύσσεται καὶ τὸν ἐλάχιστον ψίθυρον τῆς ὠρίμου φιλοσοφίας ὡς παγώνοντα τὸ σφριγόν των ἔαρ, τὴν πανηγυρίζουσαν ἀνοιξίν των!

Ὁ ἔρως, σπινθήρ ἀναθρώσκων ἐκ τινος καρδίας καὶ συναντῶν ἐν τῇ ἐξακοντίσει του εὐνοϊκὸν ἐνδιακίτημα ἐν τοῖς μυχίοις ἄλλου ἀτόμου, ἀνάπτει βαθμιαίως θεσπεσίαν πυράν, σελαγίζουσιν καὶ θερμαίνουσιν, ἐπηρεάζουσιν συμπαθῶς, ἀκτινοβολοῦσιν ἐπὶ τῆς παγκοσμίου καρδίας ὧν, καὶ φωτίζουν μετὰ τὰς μαρμαιρούσας αὐτῆς φλόγας ὅλην τὴν μεγαλοπρεπῆ ἐπιφάνειαν καὶ ὅλας τὰς ἀρρήτως κραδαινομένας χορδὰς τῆς ἐπευλογούσης φύσεως.

Πῶς ἀνασκιρτῶμεν, δσάκις, ἀναγινώσκοντες περιγραφὴν πάθους ἐρωτικοῦ, εὐρίσκομεν ἀληθῆ τὴν ἀπεικόνισιν τοῦ θεοῦ σπινθήρος;

Τί προκαλεῖ τὸ σύντονον ἐνδιαφέρον μας, ὅσον ἡ ἀμοιβαία συμπάθεια μεταξὺ δύο ἀτόμων, τὰ ὁποία κατὰ πρῶτον βλέπομεν καὶ ἴσως οὐδέποτε θὰ ἐπανίδωμεν; Ἐάν μόνον ἴδωμεν ἀνταλλάσσοντας βλέμμα προδίδον ἀμοιβαίαν καὶ βαθεῖαν συγκίνησιν, παύομεν ὄντες ξένοι πρὸς αὐτούς· διότι τοὺς ἐννοοῦμεν ψυχικῶς· μᾶς κατακτᾷ κάποια συμμετοχὴ εἰς τὸ αἶσθημά των. Ὅλος ὁ κόσμος ἀγαπᾷ κάπως καὶ συμπαθεῖ τὸν ἐρῶντα.

Αἱ ἀρχικώτεροι ἐνδείξεις φιλαρεσκείας ἐν τῇ φύσει εἶναι χαριέσταται.

Τὸ μικρὸ παιδάκι πειράζει τὰ μικρὰ κοράσια εἰς τὴν θύραν τοῦ παρθεναγωγείου χωρὶς νὰ συναισθάνεται διατί.

Πῶς νὰ μὴ παρατηρήσῃ τις τὰ σχεδὸν ἀσυναίσθητα ἢ μᾶλλον ἡμίτεχνα καμώματα τῶν μαθητριῶν, ὅταν, διὰ νὰ ἀγοράσουν ἐν μολυβδοκόνδυλον, συναμιλοῦν ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν περὶ ἀέρων καὶ ὑδάτων μετὰ τὸ πλατυπρόσωπο καὶ ἄθωο τσιράκι τοῦ χαρτοπωλείου;

Οὕτως ἐξ ἐνστίκτου, βαθμιαίως καὶ ἀσυναίσθητως προετοιμάζεται τὸ ἄτομον διὰ τὴν

οὐρανίαν ἔκστασιν, τὴν ἐνσκήπτουσιν ἐπὶ τὰς τρυφεράς ψυχὰς τῶν ἐφήβων καὶ τῆς ὁποίας τὸ ἐκπαγλὸν θέλημα ὑπερθεματίζει πᾶσαν δύναμιν ἀντιστάσεως καὶ υποδιβάλλει τὸ ἐγὼ εἰς ταπεινὴν ἀφάνειαν.

Κανεὶς δὲν λησμονεῖ τὴν ὄνειρώδη ἐπίσκεψιν τῆς δυνάμεως ταύτης εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὸν νοῦν, ἣτις ἀναδημιουργεῖ τὰ πάντα, ἣτις ἐπέρχεται ὡς νέα ἐσωτερικὴ πρωτὰ μουσικὴ καὶ ποιήσεως, ἣτις ἀκτινοβολεῖ φῶς πορφύρας καὶ ἀδάμαντος, καὶ μετατρέπει τὰς ὥρας τοῦ ἡμερονοκτίου εἰς παραζάλην μέλης καὶ γοητείας, ὅταν ἡ παρουσία ἐνὸς προσώπου μᾶς μεταβάλλῃ εἰς ὅλον-ὄφθαλμούς καὶ ἡ ἀπουσία του εἰς ὅλον-ἀνάμνησιν, ὅταν ἡ νεότης μετατρέπεται εἰς φρουρὸν παραθύρου, μελετητὴν χειροκτίου ἢ πέπλου ἢ ταινίας ἢ μανδηλίου ἢ τῶν τροχῶν μιᾶς ἀμάξης.

Ὁ Πλούταρχος λέγει:

«... τὴν δ' ἐρωτικὴν μανίαν τὰνθρώπου»
καθαφαμένην ἀληθῶς καὶ διακαύσασαν οὐ
μοῦσά τις οὐκ ἐπὶ δὴ θελητήριος οὐ τόπου
μεταβολὴ καθίστησιν· ἀλλὰ καὶ παρόντες
ἐρῶσι καὶ ἀπόντες ποθοῦσι καὶ μεθ' ἡμέ-

» ραν διώκουσι καὶ νύκτωρ θυραυλοῦσι καὶ
» νήφοντες καλοῦσι καὶ πίνοντες ἄδουσιν· καὶ
» οὐχ ὡς τις εἶπεν αἱ ποιητικαὶ φαντασίαι διὰ
» τὴν ἐνάργειαν ἐγρηγορότων ἐνύπνια εἰσιν,
» ἀλλὰ μᾶλλον αἱ τῶν ἐρῶντων, διαλεγόμε-
» νων ὡς πρὸς παρόντας, ἀσπαζομένων,
» ἐγκαλούντων· ἡ γὰρ ὄψις ἔοικε τὰς μὲν
» ἄλλας φαντασίας ἐφ' ὕγροις ζωγραφεῖν,
» ταχὺ μαραινόμενας καὶ ἀπολειπούσας τὴν
» διάνοιαν· αἱ δὲ τῶν ἐρῶντων εἰκόνες ὑπ'
» αὐτῆς οἶον ἐν ἐγκαύμασι γραφόμεναι διὰ
» πυρὸς εἰδῶλα ταῖς μνήμαις ἐναπολείπουσι,
» κινούμενα καὶ ζῶντα καὶ φθεγγόμενα καὶ
» παραμένοντα τὸν ἄλλον χρόνον».

Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἡ κεφαλὴ τοῦ ἐρῶντος βράζει ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου. Δι' αὐτὸν τὸ φῶς τῆς σελήνης εἶναι εὐάρεστος πυρετός, οἱ ἀστέρες εἶναι γράμματα, τὰ ἀνθὴ εἶναι ἀριθμοὶ καὶ ὁ ἀῆρ εἶναι μελίχιον ἄσμα. Πᾶσα ἐργασία εἶναι προπέτεια καὶ ὅλοι οἱ περιπατοῦντες εἰς τοὺς δρόμους εἶναι ὡς ἀπλαῖ εἰκόνες.

Τὰ πάντα ζωοποιοῦνται καὶ σημαίνουσιν τι. Ἐπὶ τῶν κλάδων τοῦ δένδρου τὸ πτηνὸν κελαδεῖ πρὸς τὴν καρδίαν του, πρὸς τὴν ψυχὴν του σχεδὸν ἐνάρθρως. Τὰ νέφη σχηματίζονται εἰς μορφὰς ὅταν τὰ παρατηρῇ. Τὰ δένδρα τοῦ δάσους, ἡ κυματίζουσα χλόη, τὰ ἀνοίγοντα ἀνθὴ τὸν ἐννοοῦν καὶ φοβεῖται νὰ ταῖς ἐμπιστευθῇ τὸ μυστικόν του, τοῦ ὁποίου φαίνονται προκαλοῦντα τὴν ἀποκάλυψιν.

Ἐν τῷ δάσει ὁ ἐρῶν ἐξαπλοῦται ἢ περιπατεῖ μετὰ χεῖρας ἐσταυρωμένας, μονολογεῖ καὶ αἰσθάνεται, ὅτι τὸ αἷμα τοῦ ἰοῦ καὶ τοῦ κρίνου εἶναι εἰς τὰς φλέδας του καὶ συνομιλεῖ μετὰ τὸν βρέχοντα τοὺς πόδας του ρύακα. Εἶναι ἑξαρνος ἑαυτοῦ. Εἶναι ἔρματιον τῆς γοητείας κάλλους ἐξιδανικευθέντος ὑπὸ τῆς φλεγμαιοσύνης φαντασίας του καὶ εἰς τὸ ὅποιον ἔστησε περίλαμπρον βωμὸν ἐν τῇ καρδίᾳ του.

Ὁ ἔρως δίδει καὶ εἰς τὸν ἀκαρδὸν αἰσθημάτων καὶ καρδίας· καὶ εἰς ἀχρεϊέστατον δὲ καὶ οὐτιδανὸν ἐγγέει ἀνδρείαν, ἀρκετὴν νὰ ἀντιπαλαίσῃ πρὸς ὅλον τὸν κόσμον ἐν τῷ φλογερῷ πάθει.

Θαυμάσωμεν ἐν κατανύξει τὸ κάλλος, τὸ ὅποιον πανηγυρίζομεν. Τὸ κάλλος εἶναι εὐπρόσδεκτον ὡς ὁ ἥλιος. Εὐπρόσδεκτον, ὅπου εὐαρεστηθῇ νὰ λάμψῃ. Πόσον θαυμασία εἶναι ἡ γοητεία του! Πόσον εἶναι αὐταρκές, αὐταρκές ὡς δένδρον ἐν πλήρει καὶ πλούσιᾳ ἀνθήσει! Εἶναι ὁλόκληρος κοινωνία ἑαυτοῦ πρὸς ἑαυτό. Ἡ ὑπαρξίς του καθιστᾷ τὸν κόσμον πλούσιον.

Καίτοι εἶναι εἰς τοὺς πάντας γνωστόν, εἶναι ἀνεπίδεκτον ὁρισμοῦ. Εἶναι ὡς τὸ χρυσογαλακτῶδες χρῶμα τοῦ λαιμοῦ τῆς περιστερᾶς, τὸ ὅποιον εἰς κάθε μετακίνησιν τοῦ ράμφους παρίσταται ἄλλο ἐξ ἄλλου, παραλλάσσον, ἀκαθόριστον καὶ ἀσύλληπτον.

Οἱ φίλοι τοῦ ἐρῶντος εὐρίσκουν, ὅτι ἡ ἐρωμένη του ὁμοιάζει μετὰ τὴν μητέρα ἢ μετὰ τὸν πατέρα της· ὁ ἐρῶν ὅμως δὲν εὐρίσκει καμμίαν ὁμοιότητα ἄλλην ἀπὸ τὰς φθινοπωρινὰς ἐσπέρας, τὰς ἀδαμαντίνους δροσολούστους πρωῒας, τὰ οὐράνια τέξα καὶ τὰ ἄσματα τῶν πτηνῶν.

Οἱ ἔρασταί ἐνασμενίζονται εἰς σφοδρὰς ἐκδηλώσεις, εἰς ὑπερβολικὰς ἐκφράσεις, εἰς ἐκπληκτοὺς διασταυρώσεις βλεμμάτων. Ὅταν εἶναι μόνοι των, παρηγοροῦνται μετὰ τὴν ἀνα-

πώλησιν ἀλλήλων. Βλέπει ἄρά γε καὶ ὁ ἄλλος τὸν ἴδιον ἀστέρα, τὸ ἴδιον διαλυόμενον ἐκεῖνο νέφος; Αἰσθάνεται τὴν ἴδιαν συγκίνησιν; Καὶ οὕτω καταδαπανῶσι τὸν καιρόν.

Δοκιμάζουν καὶ ζυγίζουν ὅλην τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὴν στοργὴν των, προσθέτοντες ὅλα τὰ δυνατὰ προτερήματα καὶ τὰς εὐκαιρίας, καὶ κατασυγκινούνται, ἀνακαλύπτοντες, ὅτι προθύμως καὶ μετὰ χαρᾶς θὰ ἐθυσίαζον τὰ πάντα, διὰ νὰ μὴ πάθῃ μία θρῖξ τῆς περιπαθῶς ἀγαπωμένης κεφαλῆς.

Ἡ Γαλάτεια εἶναι ἐνθουσιασμένη μὲ τὸν Πυγμαλίωνα καὶ ὁ Πυγμαλίον ἐπίσης· ἄλλ’ ἤδη ὁ Πυγμαλίον θέλει καὶ κἄτι ἄλλο, θέλει μίαν καλύβην:

« Ἀδιαφορῶ διὰ τὸν θρόνον μου· βασιλεῦσε σύ, ἀδελφέ μου· εἰς ἐμὲ ἀρκεῖ μία καλύβη καὶ ἡ Γαλάτεια ».

Τύχη ἀγαθὴ!

Ἀνθρώπινος ὁργανισμὸς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀνθέξῃ εἰς τοιαύτην ἀδιάκοπον ὑπερέντασιν.

Ἐν τῇ καλύβῃ τὰς ἐκστατικὰς παραφορὰς διαδέχεται ἡσυχωτέραις τρυφερότησι, τὰ φλογερὰ βλέμματα γίνονται νηφαλιώτερα· ἔπεται βαθύτερα καὶ πραγματικωτέραις τῆς ἐκτίμησις καὶ συνεπὴς χαλάρωσις τῆς ἐν τῇ διανοίᾳ ἀποκλειστικότητος. Ἀφοῦ ὅλοι οἱ κατοικοῦντες εἰς τὸν ναὸν τοῦ σώματος ἄγγελοι ἐμφανισθοῦν ἐπὶ τοσοῦτον εἰς τὰ παρά-

θυρα, ἔρχεται ἐπὶ τέλους σειρὰ καὶ διὰ τὰ κατώτερα πνεύματα, διὰ τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰς κακίας τὰς πατρογονικὰς· οὕτω, κατ’ ἀνάγκην, τροποποιοῦνται ἐπὶ τὸ πραγματικώτερον οἱ τρόποι τῆς ἀντιλήψεως, δημιουργεῖται τὸ ἀναπόφευκτον περιθώριον ἀνοχῆς διὰ τὴν ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἀτέλειαν καὶ καταλαμβάνουν τὰ ἄτομα τὴν πρακτικὴν ἐκείνην σκοπιάν, ἀφ’ ἧς θὰ κυβερνήσουν τὴν ἐν τῷ κόσμῳ σταδιοδρομίαν των, μὲ βλέμματα ἀπηλλαγμένον φαντασμαγοριῶν καὶ ὀνειροπολημάτων.

Ἐν τοιαύτῃ τινὶ ψυχικῇ καταστάσει ὁ Jean Paul Richter ἔλεγε πρὸς τὴν μουσικὴν:

« Φύγε, φύγε! Μοὶ ὁμιλεῖς περὶ πραγμάτων, τὰ ὅποια οὐδέποτε ἀπῆντησα κατὰ τὸν βίον μου, καὶ οὐδέποτε θὰ ἀπαντήσω, φύγε! »

Ἡ θύελλα ἐκόπασε· τὰ νέφη διεσκέδασθησαν, τὸν κυκεῶνα διεδέχθη ἡ ἡρεμία· ὁ ἥλιος φωτίζει ἡπιώτερα τὸ μέλλον καὶ ζωηρότερα τὸ παρὸν καὶ τὸ παρελθόν. Ἡ ἀνανήψασα διάνοια, ἀνατρέχουσα εἰς τὸ παρελθόν, θαυμάζει τὴν ἄκραν δραστηριότητα, μὲ τὴν ὁποίαν ἡ φύσις προσαρμόζει καὶ χειραγωγεῖ τὰ ὄντα εἰς τοὺς σκοπούς της.

Θαυμάζει τὴν ἔμφασιν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐνωρίτατα ἡ καρδία κορυδαντιᾷ καὶ προφητεύει

καὶ ὑπόσχεται καὶ διαβεβαιεῖ τὴν ἐκανοποίησιν παντὸς ἐνστικτοῦ.

Θαυμάζει τὸν ἀμύθητον πλοῦτον ποιήσεως, μὲ τὸν ὅποιον τὰ ἐνστικτὰ περιβάλλουν τὴν νυμφικὴν παστάδα.

Θαυμάζει πόσον ἡ φύσις καὶ ὁ νοῦς ἀνθιμῶνται περὶ τὰ δῶρα καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν εὐφροσύνην τοῦ ἐπιθαλαμίου.

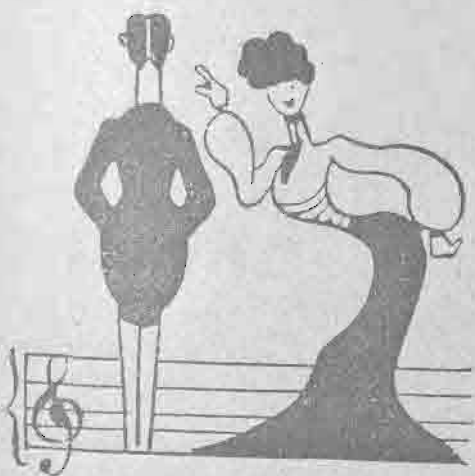
Θαυμάζει πῶς τὰ πάντα συρρέουν πρὸς συγκρότησιν τοῦ μεγαλεπηδύλου ἰκρίωματος, δι’ οὗ ἀνεγείρεται ὁ οἶκος καὶ ἡ οἰκογενειακὴ εὐδαιμονία ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ ἀνθρωπίνως ἐφικτοῦ, καὶ ἐξασφαλίζεται ἡ διαίωσις τῆς ἀνθρωπότητος.

Πρὸς τὸν μέγαν τοῦτον σκοπὸν τῆς φύσεως ὁ ἔρως χρησιμεύει ὡς πιστότατος ἐντολοδόχος, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀρμοδιώτατος ἐργάτης καὶ ἐν ταυτῷ ὡς περίλαμπρον γέρας καὶ ἀπὸλαυσις.

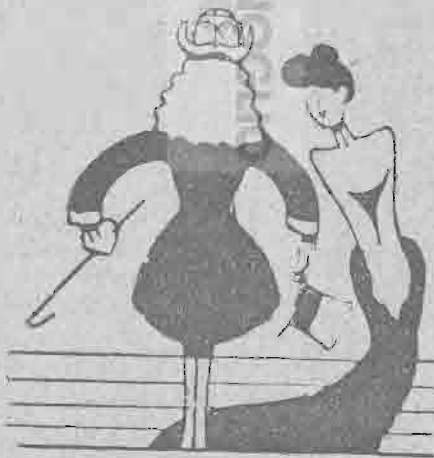
Λ. ΚΑΛΑΜΙΔΑΣ

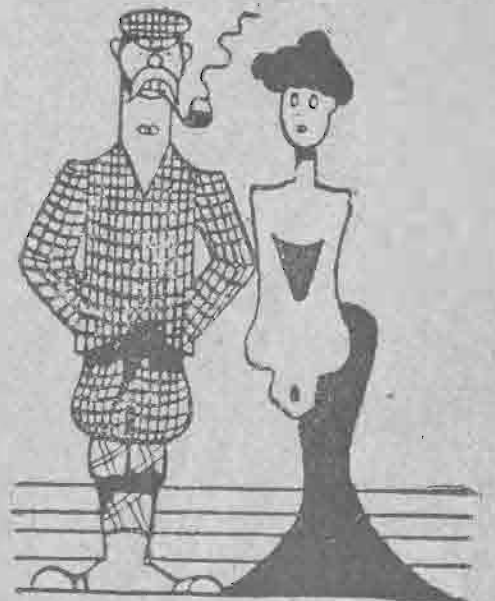
Η ΕΠΤΑΦΩΝΙΑ ΤΗΣ ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΟΣ ΚΛΑΡΑΣ

Ἐγὼ μαΔΩ,

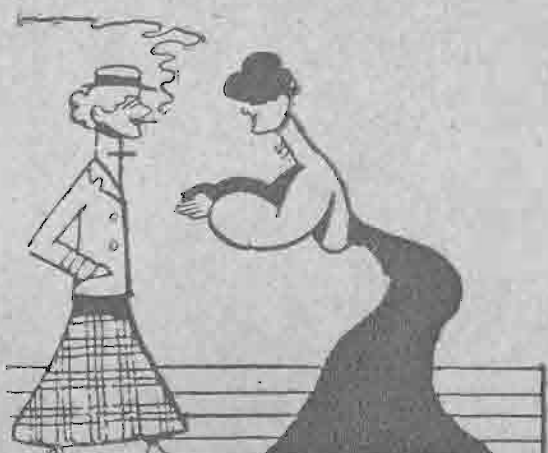
βλᾶκα μωΡΕ,

ὥσάν ἐσὲ καὶ τὸν ΜιΜΗ,

τὰ φανερά καὶ τὰ κρυφά,

μὲ τὸ χεράκι μου τὸ ΣΟΛ,

μικρὰ παιδιὰ χωρὶς μυαλά

καὶ ὅλοι μου λένε: μερσί - μερσί.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΤΟ ΕΥΛΟΝ ΤΗΣ ΓΝΩΣΕΩΣ

Ιστορία της ράβδου εις τὰ ἀρχαῖα σχολεῖα εἶναι πασίγνωστος, ὥστε νὰ μὴ γίνεται ἀνάγκη νὰ τὴν ἀνακεφαλαιώσωμεν. Φαίνεται ὅμως, ὅτι ἡ ἱστορικὴ βέργα τῶν ἀρχαίων διδασκάλων εἶναι συνήθεια πολλῶν ξένων παιδευτηρίων καὶ ἐκρησιμοποιήθη μεταξὺ λαῶν, οἱ ὅποιοι διεξεδίκησαν τὰ πρωτεῖα τῆς λεπτῆς ἀνατροφῆς.

Ἡ ράβδος τοῦ διδασκάλου εἰς αὐτοὺς ἐπαιξε σπουδαῖον ρόλον κατὰ τὴν καθόλου μόρφωσιν τῶν.

Ἀπὸ τὰ παλαιὰ χρόνια.

Ὁ Σουλῆ Προυδὼμ, διὰ τὸ θέμα τοῦτο καὶ πρὸ παντὸς διὰ τὴν βασιλείαν τῆς βέργας εἰς τὰ σχολεῖα τῆς πατρίδος του, ἔχει ἀφιερῶσθαι ὡραιότατα ποιήματα. Ἀκούσατε ὅμως τί ἀνεκοινώθη τελευταίως καὶ εἰς ἐκπαιδευτικὸν αὐτόθι συνέδριον :

Ὁ εἰσηγητὴς ἀρχίζει ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, λαμβάνων ἀφορμὴν ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς στίχους :

Ὅποιος λυπᾶται τὸ ραβδί του, χάνει τὸ παιδί του.

Ἀναφέρει κατόπιν σχετικὰς τῶν Φοινίκων καὶ τῶν Ἑβραίων εἰδήσεις, παρουσιάζει ἀκόμη καὶ ἀνάγλυφα, τὰ ὅποια, μεταξὺ ἄλλων, ἐξεικονίζουν τὸν νομίμως ἐπιβαλλόμενον ραβδισμόν εἰς τὰ ἀρχαῖα σχολεῖα καὶ τὸν οἰκογενειακὸν βίον. Ἐπειτα εἰσέρχεται καὶ εἰς τὴν μόρφωσιν τῶν παίδων καὶ τῶν ἐφήβων τῆς ἀρχαίας Σπάρτης καὶ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἀναφέρει τοὺς γνωστοὺς Σπαρτιάτας παιδονόμους καὶ διηγεῖται διὰ μακρῶν πῶς διὰ σεβαστῶν ράβδων ἔδερν τοὺς ὑπ' αὐτοὺς παῖδας. Δὲν λησμονεῖ οὔτε τοὺς Ἑλληνας φιλοσόφους καὶ τὸν Ἀριστοφάνην, ὡς ἐκθειαστὰς τῆς μεθόδου τῆς ράβδου. Ἀκολούθως κάμνει λόγον περὶ ράβδου καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν Ρώμην, ὅπου αὐτὸς ὁ ποιητὴς Ὁράτιος σπαρακτικῶς περιγράφει τὸ στυλιάρι, ποῦ ἔφαγεν ἀπὸ τὸν παιδαγωγὸν τοῦ Ὀρβίλιον. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἱερὸς Ἀγίουστίνος ἔχει γράψῃ, ὅτι κατὰ τὴν ἐκπαίδευσίν του ἔφαγε τόσο ξύλο, ὥστε πολλάκις νὰ χρησιμοποίησιν ἔμπλαστρα ἐπὶ τῶν ραβδισθέντων μερῶν τοῦ σώματός του.

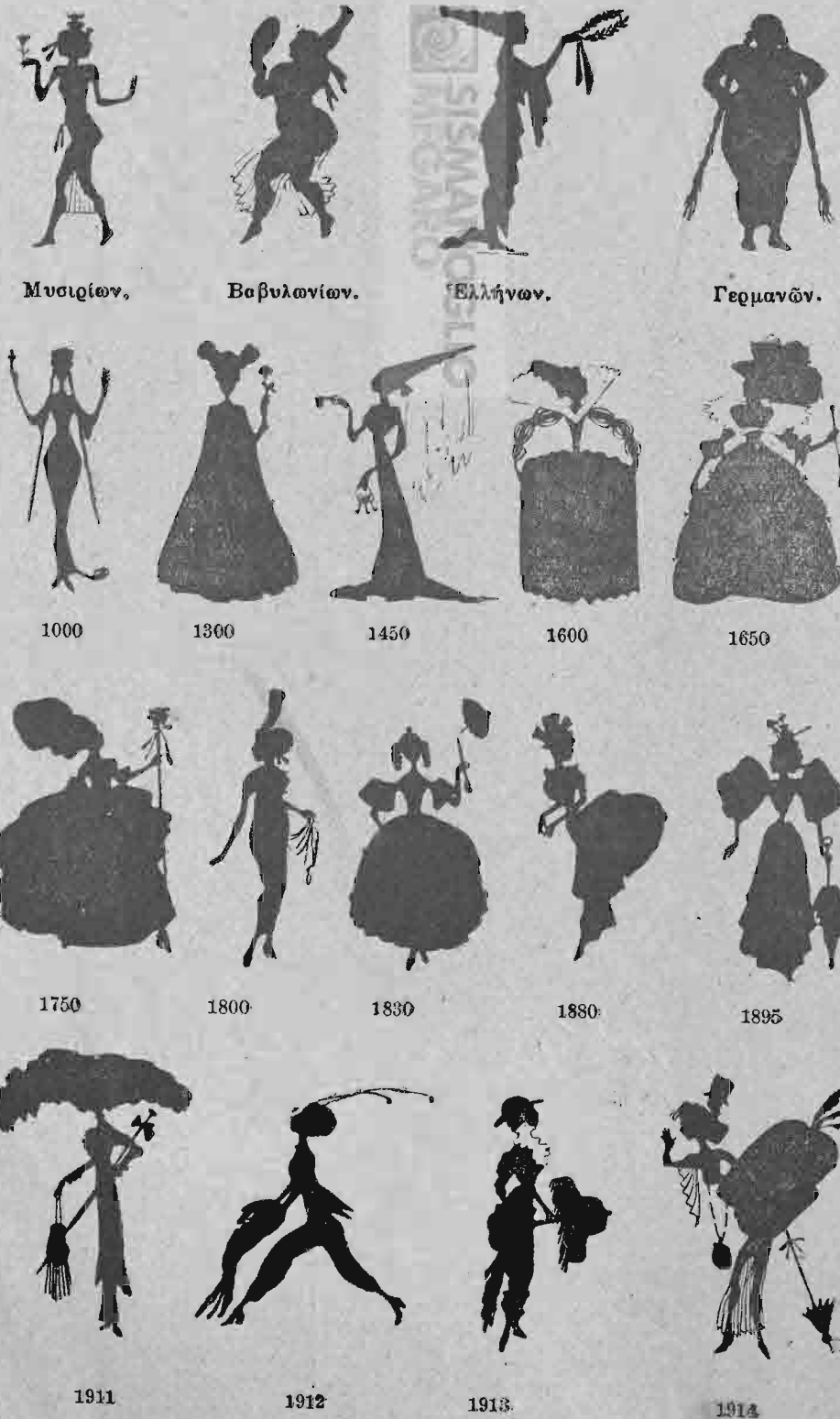
Εἰς τὸν μεσαῖωνα.

Φθάνομεν ἔπειτα εἰς τὸν μεσαῖωνα καὶ μανθάνομεν ἀπὸ τὸν ἐν λόγῳ εἰσηγητὴν, ὅτι εἰς ὥρι-

σμένην ἡμέραν, κατὰ Σάββατον, ἐτιμωροῦντο ὅλα τῆς ἐβδομάδος τὰ ἀτακτῆματα, μὲ γενναιοτάτον στυλιάρι, διὰ μάστιγος. Κατὰ τὸν Ι' αἰῶνα ὁ παπᾶ Ρατιὲ γράφει τὴν πρώτην Παιδαγωγικὴν καί, ὡς πρώτην συμβουλὴν εἰς τοὺς διδασκάλους, δίδει τὴν ἐξῆς ἀπαισίαν σύστασιν : **« Μὴ λυπεῖσθε τὰ πλευρὰ καὶ τὴν ράχιν τῶν διαβολάκων σας ».**

Ἀρχίζει μετ' ὀλίγον ἡ ἀναγέννησις καὶ ἡ πρόοδος τῶν παίδων, χωρὶς ὅμως οὔτε κατὰ κεραίαν νὰ παραλλάξῃ ἡ ἰσχὺς τῆς ράβδου. Τοῦναντίον, ἡ ράβδος τοῦ ΙΕ' αἰῶνος ἦτο κατὰ ἓν τρίτον μακροτέρα τῆς ράβδου τοῦ ΙΓ'. Ἰδού, κατὰ τὸν Μοντένι, καὶ μία περιγραφὴ αἰθούσης σχολῆς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης : « Σκοτάδι καὶ ὑγρασία, ὅση εἰς ἓν σημερινὸ μπουδροῦμι. Ἐπάνω σὲ μιὰ ψάθα τρέχουν, τσιρίζοντες καὶ χαλῶντες τὸν κόσμον, οἱ μαθηταί. Ὁ διδάσκαλος, τρελλὸς ἀπὸ θυμό, τρέχει εἰς τὰ σκοτεινὰ καὶ κατεβάζει τὴν ράβδον ὅπου τύχη καὶ εἰς ὅποιον τύχη. Κάπου - κάπου σπαρακτικὸν κλάψιμον ἀναγγέλλει τὴν ἐνέργειαν τῆς σωφρονιστικῆς βέργας. Ἐντὸς ὀλίγου ὁλόκληρος δέσμη ράβδων ἔχει θριμματισθῇ ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης, καὶ μόλις διὰ τῆς ἐπιβολῆς αὐτῶν ἐπέρχεται κάποια σχετικὴ ἡσυχία ».

Η ΜΟΔΑ ΑΝΑ ΤΑ ΕΘΝΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΑΣ

Συνέχεια εἰς τὸ σπῆτι.

Ἀπὸ ἡμερολόγιον ἐσωτερικοῦ μαθητοῦ Λυκείου, κατὰ τὸ 1460, εἶναι γνωστὰ τὰ ἐξῆς : Μετὰ τὴν τυραννικὴν ἀπὸ τὸ πρῶτ' διαπαιδαγώγησιν, τὸ μεσημέρι, διὰ τοὺς δεκαεξαεῖς, παρετίθετο γεῦμα ἀπὸ μισὴν ἀρίγγαν καὶ ἓνα αὐγό. Διὰ τοὺς πέραν τῶν δεκαεξ ἑτῶν, ἐπετρέπετο ἡ χρῆσις καὶ ὀλίγου βουτύρου, ἀφοῦ, κατ' ἀνάγκην, ἐχρειάζοντο πολλὰ δυνάμεις διὰ τὸ ἐξῆς ἡμερήσιον πρόγραμμα : Εἰς τὰς 4 ὥρας τὸ πρῶτ' ἐξέγερσις ἀπὸ τοῦ ὑπογείου, ποῦ ἐκρησιμοποιεῖτο ὡς κοιτῶν, καὶ μέχρι τῆς 6 ὥρας μελέτη ὑπὸ τὸ φῶς τῶν καπνίζόντων ἀλειμματοκηρίων. Εἰς τὰς 6, ἐκκλησία, μετ' αὐτὴν ὀλίγον ξηρὸ ψωμί καὶ μάθημα ἕως εἰς τὰς 10. Εἰς τὰς 11 γεῦμα. Ἀπὸ τὰς 12 ἕως εἰς τὰς 8 τὸ βράδυ, μάθημα, εἰς τὰς 9, δεῖπνον καὶ ἔπειτα κατάκλισις εἰς τὸ ὑπόγειον.

Κατὰ σύστασιν τοῦ διδασκάλου καὶ ἐγκρίσιν τῶν γονέων, τὸ στυλιάρισμα πολλάκις ἐπανελαμβάνετο καὶ εἰς τὸ σπῆτι, ἐνώπιον προσκεκλημένων φίλων καὶ συγγενῶν. Ὁ ἐκ τῶν ἀριστοκρατῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ γνωστὸς ὡς διάσημος λατινιστὴς Γιλβέρτος Ντὲ Νωζέ, διηγεῖται τὰ ἐξῆς σχετικά : « Ὅταν ἓνα βράδυ ἐπέστρεψα εἰς τὸ μέγαρόν μας ἀπὸ τοῦ σχολείου, ἡ μητέρα μου δὲν ἠρκέσθη εἰς τὰ μαυρίσματα τοῦ σώματός μου, τὰ ὅποια ἔγειναν ἀπὸ τὸ ξύλο τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ, προσκαλέσασα τὸν διδάσκαλόν μου, τὸν παρεκάλεσε καὶ ἐνώπιόν της νὰ μὲ λυσσάξῃ εἰς τὸ στυλιάρι. Ἐκεῖνος διόλου δὲν ἐδίστασε νὰ μὲ κάμῃ ἀνάσθητο ἀπὸ αὐτό. Καὶ ἐν τούτοις, θὰ τὸ πιστεύσετε ; Ἡ ἐπιμονὴ τῆς ράβδου καὶ τοῦ διδασκάλου μὲ ἔκαμον νὰ γίνω καλὸς λατινιστής, καίτοι οὐδεμίαν εἶχον κλίσιν εἰς τὴν γλῶσσαν ταύτην ». Κάτι παρόμοιον γράφει εἰς τὰς « Ἀναμνήσεις » τῆς καὶ ἡ Μαργαρίτα Ντὲ Βαλουὰ διὰ τὴν ἑλληνομάθειάν της : « Ἐμαθα τὴν δύσκολον αὐτὴν γλῶσσαν, διότι ἔφαγα ξύλο ὅσον τρώγει ἓνας ἄνδρας ».

Καὶ εἰς τοὺς**Βασιλόπαιδας.**

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα. Γίνεται ἀρκετὴ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις καὶ σημαντικὴ ἀναδιοργάνωσις τῶν τότε σχολείων, χωρὶς ὅμως νὰ λησμονῇται νὰ ψηφίζεται καὶ νὰ ἐπικυροῦται ἰδιαίτερον κονδύλιον διὰ τὴν ἀγορὰν **« σωφρονιστικῶν ράβδων »** διὰ τὰ σχολεῖα. Τὸ ξύλο τότε δὲν ἀπαγορεύεται οὔτε καὶ εἰς τὰ βασιλόπαιδα. Ἐρρῖκος ὁ Δ' παρεπονεῖτο εἰς τὴν παιδαγωγὸν τοῦ διαδόχου κυρίαν Ντεγκλές, διότι δὲν ἔκαμε περισσότεραν χρῆσιν ράβδου. Λουδοβῖκος ὁ ΙΓ' εἶναι ὁ περισσότερον κατὰ τὴν ἐκπαίδευσίν του ξυλισθεὶς βασιλεὺς. Τῆς ἔφαγε κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς στέψεώς του, μετὰ τὴν ἐπίσημον τελετὴν, διότι δὲν παρουσιάσθη μὲ τὸ ἐμπρέπον βα-

σιλικόν ύφος, τής έφαγε και δεκαοκταετής, κατ’ άπαιτήσιν Άννης τής Αυστριακής, διότι δέν έδέχθη ώς έπρεπε τόν πρεσβευτήν τής Αυστροουγγαρίας. Τής έφαγεν έπίσης πολλές φορές και Λουδοβίκος ο ΙΔ΄, καθώς και ο δούξ του Άνζου. Άλλ’ ούτε χαρίζοντο και εις τας πριγκιπίσσας. Η άριστοκράτις κυρία Μαγιοϋ εις την φίλην της κυρίαν Λουτάν έδώρησε δέσμην «λεπτών και τσουχτερών ράβδων» αποκλειστικώς δια τού στυλιάρισμα τής μονάρχιδης κόρης της.

Η άκμή τής ράβδου.

Κατά τόν ΙΖ΄ αιώνα, μαζί με άλλας τών εκπαιδευτικών μεταρρυθμιστικας διατάξεις, εύρισκομεν και ιδιαιτέρας τοιαύτας δια τήν μεθοδικωτέραν χρησιμοποίησιν τής ράβδου. Οί Ίησουίται μάλιστα εις τας σχολεία των προσελάμβανον ιδιαιτέρους πρὸς τούτο ραβδιστάς, τούς οποίους, δι’ άμοιβήν, έξεπαίδευον δωρεάν. Άλλά και τούτους έρραβδίζον άλύπητα άλλοι εκ των έν τή σχολή. Οί ραβδισμοί, κατά τας τελευταίας διατάξεις, δέν έπρεπε να ύπερβαίνουν τούς 40, με μερικά μεσολαβούντα ολιγόλεπτα διαλείμματα. Αναλόγως τού σχολείου και τής ηλικίας των μαθητών έγίνετο και η χρήση των διαφόρων τού ραβδισμού οργάνων, ηρχίζον δηλαδή ταύτα από λεπτάς, αλλά πάντοτε τσουχτεράς ράβδους, και έφθανον μέχρι μαστιγίων από σύρματα ή σκληρόν δέρμα ή σχοινίον. Ο έφημέριος Όθων εκαινοτόμησε, προσθέσας και μερικους κόμβους εις τὸ εκ σχοινίου μαστίγιόν του. Τὸ δὲ ξύλον με τὰ τοιαύτα φοβερά όργανα ήτο κυριολεκτικώς αθέόφοβον, εις βαθμόν, ώστε να συμ-

βαίνουν σωματικαί στρεβλώσεις και θάνατοι τών ραβδισομένων. Είς τὰ 1576, ο μαθητής Διονύσιος Λεμπέκ τής σχολής τού Port-Royale έπαθε τρομεράν στρέβλωσιν, κατά δὲ τόν Σέν Σιμών ο δούξ τού Μπουφλε άπέθανεν εις διάστημα τεσσάρων ήμερῶν συνεπεία δυνατού στυλιάρισματος. Ο αὐτός μᾶς βεβαιοί, ότι η κυβέρνησις εις τούς γονεῖς τού στρεβλωθέντος μαθητοϋ επλήρωσεν αποζημίωσιν 2 χιλιάδων φράγκων. Κατά τόν Ούγον Όμπριέν, εις τόν μεσαιώνα έλειτούργησαν και ιδιαιτέρας φυλακαί τού κράτους, εις τας οποίας φυλακίζοντο οί άτακτοι και οί άμελεῖς μαθηταί.

Πότε παρήκμασε.

Μετ’ ολίγον αρχίζουν αἱ σκέψεις τού Ρουσό και τού Βολταίρου να εμπνέουν τας έλευθέρων ιδέας. Εύρισκόμεθα εις τας παραμονάς τής μεγάλης Γαλλικής επαναστάσεως, εκρήγνυται αὕτη, ανατρέπει τὰ πάντα, από τής Βασιλλίης μέχρι των τελευταίων τυράννων τού ανθρώπου, χωρίς όμως να μεταβάλῃ διόλου τήν πανίσχυρον βασιλείαν τής ράβδου. Ο μαρκήσιος Νταρκενσὼν εις ήμερολόγιόν του γράφει, ότι έστυλιάρισθη γερά, ένῳ ήτο δευτεροετής τού Πανεπιστημίου. Ο συμμαθητής του δούξ Μπουφλε έπαθε τὰ ίδια, διότι δέν υπήκουσεν εις κάποιαν διαταγήν τής σχολής, να μη πλησιάζουν οί φοιτηταί εις τὸ παρὰ τήν θύραν μέγα ώρολόγιον. Έν πάση περιπτώσει όμως δέν ήργησε να επηρεάσῃ η έλευθερωτική πνοή τής επαναστάσεως και η ράβδος εις τὰ σχολεία καταργείται τελειωτικώς. Ηκούσθησαν μετὰ ταύτα αἱ διά-

φοροι παιδαγωγικαί θεωρίαι και οί άφορισμοί κατά τού ραβδισμού, ο οποίος, άγνωστον διατί, παρέμεινεν, έστω και ασθενῶς, μέχρι τού 1840. Άλλ’ επί τέλους κατέπεσεν, άφού, ο μεν Σατωβριάν, μαθητής τότε, με την ιδίαν ράβδον έδειρε τόν διδάσκαλόν του, άλλος δὲ συμμαθητής του, δαρείς, επλήγωσε με κονδυλομάχαιρον τόν δείραντα αὐτόν. Τήν τιμωρίαν τού σκληροϋ ραβδισμού αντικατέστησεν η φυλακή, αλλά και αὕτη άπηγορεύθη μετ’ ολίγον, διότι έσημειώθησαν αυτοκτονίαι και θάνατοι από τρομάραν τών φυλακισθέντων. Τότε οί παιδαγωγοί περιήλθον εις δύσκολον θέσιν και ήναγκάσθησαν να επαναφέρουν και πάλιν τόν ραβδισμόν μέχρι τού 1845, αλλά με μετρίαν χρήσιν. Καταργείται όμως και πάλιν όριστικώς και δια παντός πλέον.

Τὸ συμπέρασμα.

Φαίνεται, ότι δέν είναι προωρισμένον να εκλείψῃ ολοτελῶς από τὰ σχολεία η ράβδος, άφού, εκτός άλλων μερῶν, εις τήν Άγγλίαν ύφίσταται ακόμη έν πλήρει ενεργεία, εις δὲ τήν παιδαγωγικωτάτην Γερμανίαν χρησιμοποιεῖται αρκετά, πρὸ πάντων εις τήν Πρωσικὴν Πολωνίαν.

Έν πάση περιπτώσει μόνον χάριν τής ιστορίας είναι δυνατόν ν’ αναφέρεται κάθε σκέψις περὶ τής σωφρονιστικῆς ταύτης ράβδου, η οποία έχει αποδειχθῇ πλέον, ότι όχι μόνον δέν μορφώνει όπου δήποτε και όπως δήποτε και αν χρησιμοποιηθῇ, αλλά, τούναντίον, καταστρέφει χαρακτήρας και εκφασλίζει μέχρις άπιστεύτου βαθμοϋ.

ΑΝ. Φ. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΝΕ ΤΟ ΠΡΟΣ ΧΑΡΙΝ ΜΟΥ

‘Ο Κύριος. — 35 ετών.

‘Η Κυρία. — 27 ετών.

Πρώτα. Εύρισκονται και οί δύο στο κρεβάτι. Περιμένουν να τούς σεβρίσουν τὸ πρόγευμα.

I

Κύριος. — Τί έχεις, αγάπη μου; φαίνεται, ότι ύποφέρεις.

Κυρία. — Έχεις δίκαιον, είναι καιρός τώρα που δέν αισθάνομαι τόν εαυτόν μου τόσο καλά.

Κύριος. — Τὰ τελευταία θαλάσσια λουτρά, που έκανες, φαίνεται, ότι δέν σε ώρελήσαν καθόλου.

Κυρία. — Αυτό παρετήρησα και εγώ.

Κύριος. — Ναί, αλλά, αγάπη μου, πρέπει να κυττάξῃς λίγο τόν εαυτόν σου! δέν πρέπει ν’ άφήσῃς τὸ κακὸν να προχωρήσῃ. Και μιά που είσαι σήμερα λίγο ευδιάθετος, θά σε προτείνω κάτι.

Κυρία. — Για πές μου!

Κύριος. — Χθές ήμουνα στο σπίτι τού ιατροϋ Dorron! τόν ξεύρεις βέβαια...

Κυρία. — (μετ’ εκπλήξεως) Ίατρος Dorron! άπατάσαι, δέν τόν ξεύρω!

Κύριος. — Πώς δέν ξεύρεις τόν ιατρόν Dorron; τόν νσαρόν εκείνον ιατρόν, τόν όποιον δια πρώτην φοράν σε συνέστησα εις τόν χορόν τής Madame X... και τόν όποιον συνηγήσαμεν τὸ περασμένο καλοκαίρι εις τὰ λουτρά;

Κυρία. — Α! ναί! τώρα μόλις ένθυμούμαι!

Κύριος. — Τόν παρεκάλεσα λοιπόν να έλθῃ να σε κυττάξῃ λίγο, και...

Κυρία. — Αλλά εγώ δέν θέλω...

Κύριος. — Δέν θέλεις;

Κυρία. — Όχι και πάλιν όχι!

Κύριος. — (μετ’ εκπλήξεως). Ναί, αλλά θά ύπάρχῃ και καμμιά αἰτία. Δέν τόν άρέσεις, η καμμιά κακιὰ γλώσσα σε τόν κατηγορήσῃ, ότι δέν είναι άξιος τής φήμης, τήν όποιαν, κατά τήν γνώμην μου τουλάχιστον, δικαίως απολαύει;

Κυρία. — (περισσότερον θυμωμένη) Άγνοῶ τούτο μόνον γνωρίζω, ότι δέν θέλω ο ιατρός Dorron να πατήσῃ τὸ κατώφλι τής θύρας μου! Και άπορῶ δια τούτο περισσότερο, διότι τόν προσκαλεῖς άνευ τής συγκαταθέσεώς μου.

Κύριος. — Ένόμιζα, ότι δέν ήτο ανάγκη να σε ρωτήσω. Ακόμη τὸ περασμένο καλοκαίρι μου έλεγες: «ο ιατρός Dorron πολὺ νέος θά άποκτήσῃ μεγάλο όνομα».

Κυρία. — Δέν τὸ άρνούμαι! Λυπούμαι πολὺ όμως, διότι δέν θά μπορούσω να τόν δεχθῶ!

Κύριος. — Και εγώ λυπούμαι, διότι τόν προσεκάλεσα να έλθῃ σήμερα τὸ πρωί.

Κυρία. — Σήμερα τὸ πρωί;

Κύριος. — Έντός ολίγου, εις τας οκτώμισι, και σε παρακαλῶ, τουλάχιστον πρὸς χάριν μου, να τόν δεχθῇς.

Κυρία. — Θα τὸ πράξω, αλλά μετὰ μεγάλης δυσκολίας, διότι έλησμόνησα να σε πῶ, ότι...

Κύριος. — Α! ύπάρχει και άλλη αἰτία!

Κυρία. — ...Είναι πολὺ νέος και με τὸ αἰώνιον μειδιάμά του, τὸ όποιον πρέπει να ξερῇς δέν με άρέσῃ καθόλου...

Κύριος. — (γελῶν). Αυτό να σε πῶ δέν τὸ παρετήρησα. Και να διῆς χθές με τί εκφράσεις με μιλούσε για σένα.

Κυρία. — Για μένα;

Κύριος. — Δια τήν ασθένειάν σου... καταλαμβάνεις;

Κυρία. — Αυτό με φαίνεται περιεργόν, διότι ο ιατρός Dorron ποτὲ δέν με εξέτασε.

Κύριος. — Τού είπα όλα τὰ συμπτώματα. Και εκείνος με είπε μερικά πολὺ χαρακτηριστικά ἐπὶ τής φύσεώς σου και τής ασθενείας σου. Α! πρέπει να ξεύρεις, ότι δέν είναι ο πρώτος τυχόν.

Κυρία. — Κατά ποίαν ὥραν θά έλθῃ;

Κύριος. — Σε είπα, κατά τας οκτώμισι.

Κυρία. — Και επιμένεις άπολύτως να τόν δεχθῶ;

Κύριος. — Σε παρακαλῶ! κάνε τὸ τουλάχιστον πρὸς χάριν μου...

Κυρία. — Πολὺ καλά, άφού τόσον επιμένεις. Ας σηκωθῶ λοιπόν να ένδυσθῶ.

Κύριος. — Μη λαμβάνεις τόν κόπον. Με είπεν, ότι είναι ανάγκη να σε διῇ στο κρεβάτι.

Κυρία. — Τί είπες; Αυτό δέν θά τὸ κάνω ποτέ.

Κύριος. — Εσο κομμάτι λογική. Όλοι οί ιατροί...

Κυρία. — Όχι όμως εις αὐτήν τήν ηλικίαν. Ο ιατρός Dorron είναι πολὺ νέος, δια να τόν δεχθῶ στο κρεβάτι...

Κύριος. — Μα συ πλέον δέν ύποφέρεις! Να σε φέρω τόν καλλίτερον ιατρόν δια να σε κυττάξῃ και τόν όποιον ο καλλίτερος κόσμος προσκαλεῖ,

και συ να με λέγῃς, ότι δέν δύνασαι να τόν δεχθῇς στο κρεβάτι. (Η Κυρία σηκώνεται δια να ένδυσθῇ). Δια τελευταίαν φοράν σε παρακαλῶ μείνε ὡς είσαι. Σε τὸ επαναλαμβάνω: κάνε τὸ τουλάχιστον πρὸς χάριν μου.

Κυρία. — (θυμωμένη). Επί τέλους, άφ’ οϋ θέλεις! αλλά δέν θά φύγῃς βέβαια από κοντά μου.

Κύριος. — Α! αὐτὸ ποὺ με ζητεῖς είναι αδύνατον! Θα γείνω γελοῖος! Θα περάσω στα μάτια τού ιατροϋ ὡς ένας ζηλότυπος σύζυγος και τίποτε περισσότερο. Και έπειτα ξεύρεις, ότι οί ιατροί δέν θέλουν να στεκεσαι μπροστά των και να τους παραμονεύῃς κάθε κίνημά των.

Κυρία. — Μα δέν μπορῶ να καταλάβω. Ένῳ τὰς άλλας ήμέρας δέν με άφίνεις να κάνω ένα βήμα έξω από τήν πόρτα μόνη μου, τώρα με άφίνεις μόνην και ολόγυμνη εις τήν διάθεσιν τού ιατροϋ Dorron. (Κτύπημα εις τήν θύραν).

Κύριος. — Κτυποῦν. Θα ήλθε! Δια τελευταίαν φοράν σε παρακαλῶ να τόν δεχθῇς. Κάνε τὸ πρὸς χάριν μου! (Ο Κύριος έξέρχεται).

II

Η Κυρία, εις τὸ κρεβάτι, περιμένει ολίγον άνήσυχος. Μετὰ δέκα λεπτά άνοίγει η θύρα, παρουσιάζεται ο ιατρός.

Κύριος. — Ίδού, γιατρέ, η μικρά ασθενής, δια τήν όποιαν σὰς ώμίλησα χθές. Σὰς άφίνω μόνους δια να τήν κυττάξῃτε καλλίτερα.

(Εὐθύς ὡς εκλείσεν η πόρτα και δέν ακούονται πλέον τὰ βήματα τού Κυρίου...)

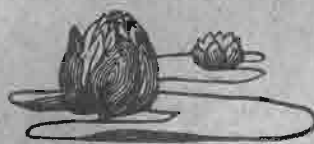
Dorron. — Ω αγάπη μου!

Κυρία. — Πώς εφοβήθην! να ξεύρης όμως, φῶς μου!...

Dorron. — Τὸ πιστεύω, αλλά έλα γλήγορα, να μη χάνωμεν καιρόν... (Και ο σύζυγος εις τὸ σαλόνι αναγινώσκει τήν τελευταίαν «Περὶ ήθικῆς τής συζύγου» ανακοίνωσιν εις τόν Φιλολογικόν Σύλλογον).

(Κατὰ τόν Henri Lavedan)

Κυλ.

ΘΛΙΓΑ ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΜΕΓΑΛΟΦΥΪΑΣ

Ἡ ἀγχίνοια, τὸ τάλαντον, ἡ μεγαλοφυΐα, ἴδου πλεονεκτήματα διανοητικά, τὰ ὅποια ὁ κόσμος θαυμάζει καὶ τὰ ὅποια καθεὶς ἐπιθυμεῖ διακαῶς νὰ κατέχῃ.

Ὅλοι αἱ μητέρες τὰ εὐχονται διὰ τὰ τέκνα των, πολὺ περισσότερον καὶ ἀπὸ τὴν καλλοσύνην ἢ τὴν καλωσύνην, καὶ δι' αὐτὸ τὰς ἀκούομεν συχνότατα νὰ λέγουν μετὰ τῆς μεγαλειτέρας ὑπερηφανείας ἢ κάθε μία διὰ τὸ μικρὸ της :

— Δὲν εἶναι ἀκόμη δύο ἐτῶν, κ' ἐν τούτοις ὅλα τ' ἀντιλαμβάνεται καὶ τὰ ἐννοεῖ· ἔχει τόσην νοημοσύνην !

Εἶναι πολὺ θλιβερόν νὰ τὸ διαπιστώσῃ τις, ὅτι αἱ μητέρες, αἱ ὅποια ὀνειροπολοῦν διὰ τὰ τέκνα των διανοητικὴν ὑπεροχὴν καὶ μεγαλοφυΐαν ἀκόμη, ἀγνοοῦν, αἱ δυστυχεῖς, πόσαι θλίψεις, πόσαι δοκιμασίαι, πόσαι πικρίαι καὶ ἀπογοητεύσεις παρακολουθοῦν σχεδὸν πάντοτε τὴν ζωὴν ἐκείνου, ὅστις κατέχει τ' ἀξιοζήλευτα ταῦτα προσόντα. Ἐνίοτε μάλιστα καταστρέφουν καθ' ὁλοκληρίαν ἐκεῖνον, πού περικοσμοῦν καὶ—παρόμοια πρὸς τὴν φλόγα, ἣτις κατακαίει τὸ ξύλον, τὸ ὅποιον τὴν παρήγαγεν—ὀδηγοῦν τὴν μεγαλοφυΐαν εἰς τὴν παραφροσύνην.

Δι' αὐτὸ καὶ κάποιος σπουδαῖος φιλόσοφος ἔχει γράψῃ τοσοῦτον εὐστόχως : « **Ἡ μεγαλοφυΐα εἶναι ὁ πλέον δυσβάστακτος σταυρός** ».

Αἱ ὑπέροχοι εὐφυΐαι δύνανται νὰ συγκριθοῦν πρὸς τὰ λαμπρὰ καὶ ὑπερήφανα ἐκεῖνα δένδρα τῶν δασῶν, τὰ ὅποια, ὑψοῦμενα ὑπεράνω ὅλων τῶν ἄλλων, εὐρίσκονται ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον αὐτὸν περισσότερον ἐκτεθειμένα εἰς τοὺς κέρανους, ἐνῶ τὰ χαμηλὰ ἢ μόλις διακρινόμενα εἶναι καλῶς προφυλαγμένα ἀπὸ αὐτὴν ταύτην τὴν μετριοπάθειάν των.

Ἀρκεῖ κἀνεὶς νὰ ρίψῃ ἐν βλέμμα γύρω του, διὰ νὰ πεισθῇ ἀμέσως, ὅτι δὲν εἶναι συνήθως νικηταὶ ἐν τῇ βιοπάλῃ ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων τὰ μέτωπα ἔχει θωπεύσει ἢ αἶγλη τῆς δόξης.

Τοῦναντίον μάλιστα.

Πρόσωπα μετρίας νοημοσύνης ἐπιτυγχάνουν πολὺ περισσότερον ἐν τῇ κοινωνίᾳ, παρὰ πρόσωπα, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἔχει διαλαλήσει ἡ φήμη εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης· καὶ τοῦτο, διότι αἱ μεγάλαι διανοίαι εἶναι ἀδύνατον νὰ κατανικήσουν τὴν ἐχθρότητα, τὴν ὁποῖαν δημιουργεῖ περίξ των αὐτὴ αὐτὴ ἡ ὑπεροχὴ των.

Ὅθεν, ἐπειδὴ, καθὼς ὅλοι γνωρίζομεν, ἡ δόξα εἶναι νόμισμα, οὐδεμίαν ἔχον κυκλοφορίαν ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ ἐπειδὴ αἱ ἀνάγκαι τῆς συντηρήσεως εἶναι ἐξ ἴσου ἐπιτακτικαὶ εἰς τοὺς μεγαλοφυεῖς, ὡς καὶ εἰς τοὺς κοινούς ἀνθρώπους, δι' αὐτὸν τὸν λόγον οἱ πρῶτοι ἀπὸ τὸ ὕψιστον σημεῖον τῆς δόξης των καταπίπτουν συνήθως εἰς τὸ βάθος τῆς μεγαλειτέρας δυστυχίας καὶ πληρώνουν οὕτω διὰ μυρίων ταλαιπωριῶν καὶ στερήσεων τὸ πολῦτιμον τῆς ἰδιοφυΐας δῶρον.

Εἰς ταῦτα δύνανται τις νὰ προσθέσῃ, ὅτι οἱ μεγαλοφυεῖς διὰ τῶν ἰδεῶν ἢ τῶν ἀνακαλύψεων των διαθέτουν πάντοτε ἐναντίον των τὸ δημόσιον, τὸ ὅποιον ἀρέσκεται νὰ γελοιοποιῇ ὅ,τι δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ καὶ ἐπαγίσταται πρὸς πᾶσαν ἀλήθειαν ἀντιτιθεμένην

εἰς τὴν φύσιν τῶν γνωστῶν καὶ συνήθων πραγμάτων.

«Τὰ μέγιστα τῶν πνευμάτων — λέγει πού » καὶ ὁ Ἄγγλος συγγραφεὺς Μακώλεϋ — » ὁμοιάζουν τὰς κορυφὰς τῶν ὑψηλῶν ὄρεων· » διότι καθὼς αἱ κορυφαὶ αὗται φωτίζονται » κατὰ πρῶτον ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, » ἐν ᾧ ἐπὶ τῶν πεδιάδων ἐπικρατεῖ ἐτι βαθύ- » τατον σκότος, οὕτω καὶ τὰ πνεύματα ἐκεῖνα » πρῶτα περιαιγάζονται ὑπὸ τῆς αἶγλης τῆς » ἀληθείας, ἐν ᾧ αἱ πυκναὶ σκιαί τῆς πλάνης » καὶ τῆς ἀπάτης καλύπτουν ἐτι τὸν πολὺν » τῶν ἀνθρώπων ὄχλον».

Ἀπὸ τὸν Γαλιλαῖον, ὅστις διεβεβαίον, ὅτι ἡ γῆ κινεῖται, μέχρι τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου, ὅστις ἀνεκάλυπτε τὴν Ἀμερικὴν, ἀπὸ τὸν Ἰωάννην Βίκο, τὸν πρῶτον φιλόσοφον τῆς Ἱστορίας, μέχρι τοῦ Χαρβαί, τοῦ ἀνακαλύψαντος τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος, ὅλοι οἱ κατὰ καιρὸν μεγάλοι ἄνδρες, οἱ ὅποιοι ἐφεύρον τὰς μεγίστας τῶν ἐπιστημονικῶν ἀληθειῶν, κατεδιώχθησαν ἀπὸ τοὺς συγχρόνους των καὶ δὲν ἔδρεψαν ἀπὸ τὴν μεγαλοφυΐαν των, εἰ μὴ θλίψεις καὶ πικρίας !

Ἐν τούτοις ὅλοι αὐταὶ αἱ δοκιμασίαι, αἱ ὁποῖαι προέρχονται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου καὶ αἱ ὁποῖαι εἶναι ὁ μόνος ἀληθὴς τῆς μεγαλοφυΐας καρπός, μολονότι ἀποτελοῦν τὸν κανόνα, δὲν ἀποκλείουν καὶ μερικὰς ἐξαιρέσεις.

Συμβαίνει ἐνίοτε, ὅπως, τῇ εὐνοίᾳ τῆς τύχης ἢ τῇ συνδρομῇ τῶν περιστάσεων, μερικὰ ἀπὸ τὰ πρόσωπα αὐτὰ ἴδουν τὰ προϊόντα τῆς εὐφυΐας αὐτῶν στεφόμενα ὑπὸ ἐπιτυχίας.

Ἀλλὰ καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔχουν νὰ ἀντιπαλαίσουν κατὰ ἐχθρῶν πολὺ χειροτέρων ἴσως ἐκείνων, τοὺς ὁποίους δημιουργεῖ περὶ αὐτοὺς τὸ ἐξέχον πνεῦμά των. Εἶναι δὲ οὗτοι αἱ θλίψεις, αἱ ἀνίαι, αἱ ὁποῖαι ἐνυπάρχουν μοιραίως ἐμπεφυτευμέναι ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῶν ὀργανισμῷ καὶ δὲν προέρχονται ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν ἐντυπώσεων.

Ἡ μεγαλοφυΐα ἔχει ἐν ἑαυτῇ πολυάριθμα στοιχεῖα βασάνων καὶ στενοχωριῶν. Ἡ ἀληθὴς τῆς φύσεως εἶναι ἀνήσυχος, εὐερέθιστος, εὐέγγικτος, ἀνισόρροπος καὶ εἶναι ἀκριβῶς τοιαύτη ἐκ τῆς ὑπεροχῆς της, ἣτις καθιστᾷ τὸν μεγαλοφυᾶ τοσοῦτον διαφορετικὸν ἀπὸ τοὺς κοινούς θνητούς, τῶν ὁποίων ὅλας τὰς πράξεις διέπει τὸ πρακτικὸν πνεῦμα. Ἀρκεῖ κἀνεὶς νὰ διατρέξῃ τὴν βιογραφίαν καὶ τὴν ἀλληλογραφίαν ὅλων τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, διὰ νὰ γνωρίσῃ τὸ πλῆθος τῶν ἀμφιβολιῶν, τῶν ἀδυναμιῶν καὶ τῶν ψυχώσεων ἀκόμη, αἵτινες εὐρίσκονται κεκρυμμένοι ὀπισθεν τοῦ κοσμικοῦ μεγαλείου των.

Ὑπὸ τὸν θαυμάσιον ἐπενδύτην τῶν ἐορτῶν κρύπτεται τὸ πλέον τραχὺ ἀσκητικὸν κιλίκειον· ἀλλ' ὁ θεατὴς — πρόσωπον κοινὸν — ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ διακρίνῃ τὸ τρίχινον ἐνδυμα, ζηλεύει τὸν ἐπενδύτην !

Ἐκ πάντων τῶν ἀνωτέρω συνάγεται, ὅτι ἡ μεγαλοφυΐα εἶναι ἐν προνόμιον ἄξιον μᾶλλον οἴκτου, παρὰ ζηλοτυπίας, ὅτι αἱ πιθανότητες ἐπιτυχίας ἐν τῷ βίῳ εἶναι μεγαλειότεραι δι' ἐν μέτριον τάλαντον, παρὰ διὰ μίαν ἐξαιρετικὴν ἰδιοφυΐαν, καὶ τέλος, ὅτι, καὶ ἂν ἀκόμη διὰ τῆς μεγαλοφυΐας του κατορθώσῃ τις νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ἀνώτατον σημεῖον τῆς ἀνθρωπίνης δόξης, θὰ ὑποστῇ προηγουμένως τόσας δοκιμασίας καὶ ταλαιπωρίας, ὥστε καὶ πάλιν δὲν γνωρίζω ἂν πρέπη νὰ καθίσταται ἄξιός τοῦ . . . φθόνου μας !

ΙΟΥΛΙΑ Ι. ΚΑΡΑΛΗ

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ

ἰα ἀπὸ τὰς κατατρυχοῦσας τὴν ἀνθρωπότητα νευρασθενείας, εἶναι ἡ μανία τοῦ νὰ θλιβώμεθα· εἶναι νόσος ἀνίατος, γενικὴ, κυκλοφοροῦσα ἀνὰ πάντα κοινωνικὸν κύκλον, ἀνὰ πάσας τὰς περιόδους τοῦ βίου, καὶ ἐπιδρῶσα μέγας ἐπὶ τῆς γενικῆς καταστάσεως τῆς υγείας, ἐπὶ τῶν ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν διαθέσεων.

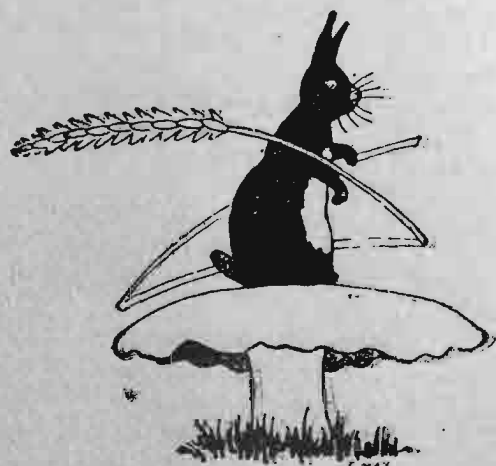
Ἡ μανία τοῦ νὰ θλιβώμεθα διὰ τίποτε, ἢ κακὴ αὕτη ἔξισ, εἶναι τόσον διαδεδομένη, ὅσον ὁ ἀήρ, τὸν ὅποιον ἀναπνεόμεν, τόσον κοινὴ, ὥστε νὰ μὴ ἀντιλαμβάνωμεθα τὰ ἀγαθὰ τῆς ζωῆς, ἀκριβῶς διότι ἡ μανία αὕτη μᾶς ἔχει κυριεύσει.

Καὶ αἱ ἀπαθέστεραι καὶ αἱ φλεγματικώτεραι φύσεις ἐσυνείθισαν νὰ ἐντρυφῶσιν εἰς ὅ,τι τὰς λυπεῖ, τὰς διαθέτει δυσαρέστως, ἐσυνείθισαν τόσον, ὥστε, ἐλλείψει ἄλλης λύπης, παραπονοῦνται διὰ τὸν καιρὸν, διότι κάμνει ψυχὸς ἢ ζέστην, διότι τὸ φαγητὸν δὲν ἐπέτυχε, διότι ἡ θερμάστρα καπνίζει, διότι σύννεφα καλύπτουν τὸν οὐρανόν, διότι τὰ μικρά των ἀγαποῦν νὰ παίζουν ἢ νὰ γελοῦν ἢ νὰ κλαίουν, διότι . . . διὰ μύρια διότι.

Ἐὰν ἐξετάσῃ τις τὴν ζωὴν μετὰ τὸν μεγεθυντικὸν φακὸν ὑπὸ τὴν κακὴν αὐτῆς ὄψιν, θὰ εἶναι βεβαίως εὐχερέστατον νὰ ἀνακαλύψῃ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν αἰτίας πρὸς στενοχωρίαν καὶ θλίψιν.

Ἄλλ' ὅπως ὑπερθεῖν τῶν νεφῶν ἀπλοῦται πάντοτε ἀναλλοίωτος ὁ κυανοὺς οὐρανός, οὕτως, ὑπεράνω τῶν μικρῶν καὶ ἀσημάντων στενοχωριῶν καὶ θλίψεων, ὑπάρχει ὁ οὐρανός τῆς στοργῆς, τῆς ἀγάπης, τῆς χαρᾶς, τῆς εὐχαριστήσεως, τῶν τέρψεων καὶ ἀπολαύσεων, τῆς ἐξ ἀπείρου μικρῶν πραγμάτων ἀποτελουμένης εὐδαιμονίας, τῆς ἐκ τῶν καλῶν πράξεων, ἐκ τῶν καλῶν λόγων, ἐκ τῶν ἐνθουσιωδῶν καὶ γενναίων αἰσθημάτων ἀπορρεούσης ἀληθοῦς ἡδονῆς τῆς ζωῆς. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ ἐντρυφῶμεν εἰς τὰ δυσάρεστα καὶ νὰ δίδωμεν ζωὴν καὶ νεῦρα εἰς τὰ ἐξ αὐτῶν ἀπορρέοντα ὀδυνηρὰ συναισθήματα, ἃς ἐξοικειούμεθα καὶ ἡμεῖς καὶ αἱ μητέρες ἃς ἐξοικειοῦσι τὰ τέκνα των νὰ βλέπωσι καὶ νὰ αἰσθάνωνται ὅχι μόνον ὅ,τι εἶναι σκοτεινὸν καὶ ἀπαίσιον, ἀλλ' ἰδίᾳ ὅ,τι ἡδύνει τὴν ψυχὴν, ὅ,τι τέρπει τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν, ὅ,τι ἀναπτύσσει τὴν αἴσθησιν τῆς καλῆς ἀντιλήψεως. Αἱ ἀντιθέσεις ἀποτελοῦν τὴν ἁρμονίαν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ καὶ οἱ υγιεῖς τὸν νοῦν καὶ τὴν ψυχὴν ἀνθρώποι εἶναι πάντοτε εὐτυχεῖς καὶ δημιουργοῦσιν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τὴν εὐτυχίαν των.

ΑΓΑΘ. Κ. ΜΠΕΛΛΑ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ... ΤΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ

εθαίως είναι γνωστόν, ότι ή Φρενολογία είναι μία θεωρία, ή οποία αποδίδει εις κάθε λειτουργίαν της ψυχής ή του σώματος έν ειδικόν όργανον και μίαν είδι-

κην θέσιν έν τω έγκεφάλω. Έμπνευσθείσα από τόν Λα-δασέρ και τόν Καμπέρ, ή θεωρία αυτή έτακτοποιήθη εις σύστημα από τόν Γκάλ και από τούς μαθητάς του.

Ο Γκάλ, όστις ήτο ιατρός έκ Βιέννης και απέθανε τω 1828, είχε παρατηρήσει, ότι φυσικά τινα προτερήματα ή έλαττώματα συνωδεύοντο από ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, και ότι οί άνθρωποι, οί έχοντες καλήν μνήμην π.χ., έχουν τούς όφθαλμούς έξέχοντας.

Έσκέφθη τότε νά καθορίση τās σχέσεις ταύτας και ήρχισε νά σπουδάξη τās κεφαλάς, τούς έγκεφάλους και τὰ κρανία, έξετάζων τούς μεγάλους ανθρώπους, τούς ποιητάς και τούς μουσικούς, είσερχόμενος εις τās φυλακάς και τὰ φρενοκομεία, και κατώρθωσε νά σχηματίση όλόκληρον γεωγραφίαν του κρανίου.

Η ιδέα του ήτο, ότι, άφου ό έγκεφαλος άπετέλει την έδραν όλων τών ψυχικών λειτουργιών, εκάστη ανάπτυξις ένός μέρους της έγκεφαλικής ού-

σίας θά επέφερεν άνάλογον ανάπτυξιν της λειτουργίας, δια την όποιαν τó μέρος αυτό του έγκεφάλου ήτο προωρισμένον.

Η κρανιολογία κατέστη τοιουτοτρόπως έν είδος ψυχολογίας και τοπογραφίας του έγκεφάλου. Καθορίζων τās κοιλότητας και τās έξοχάς τās έξωτερικάς του κρανίου, ό Γκάλ έξεχώρισεν 27 όργανα, ανταποκρινόμενα εις 27 έξωτερικάς έξοχάς. Η μία ήτο άφιερωμένη εις τόν έρωτα

αίφνης, ή άλλη εις την μνήμην, ή άλλη εις τó μουσικόν αίσθημα, ή άλλη εις την φιλοσοφίαν και ούτω καθ' έξής.

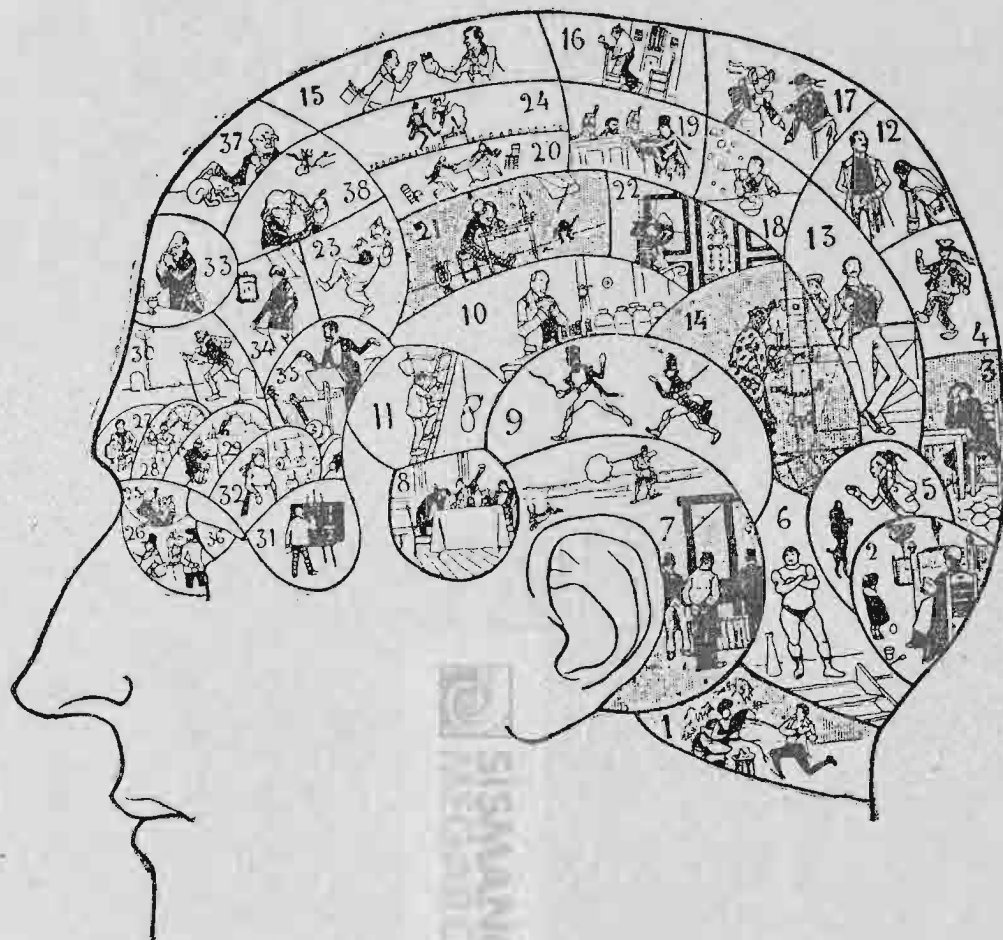
Έν γένει τὰ ένστικτα και αι ζωικαι ούτως είπειν λειτουργίαι εύρίσκοντο εις τó όπισθεν μέρος του κρανίου, τὰ αίσθηματα άπησχόλουν την κορυφήν και αι διανοητικαι λειτουργίαι τó μέτωπον.

Εις μαθητής του Γκάλ, ό Σπουρχέιν, προσέθηκεν ένδεκα ακόμη λειτουργίας και τās άνεβίβασεν εις 38.

Ο Γκάλ έδίδαξε τó σύστημα του εις την Αυστρίαν και έπειτα εις Παρισίους, όπου έδημοσίευσε και μέγα βιβλίον υπό τόν τίτλον «Ανατομία και Φυσιολογία του νευρικού συστήματος και ιδίως του έγκεφάλου». Αν και αι ιδέαι του Γκάλ έσχον μεγάλην επιτυχίαν, ή νεωτέρα έπιστήμη τās άπέρριψε και μολονότι παραδέχονται όλοι σήμερα την ιδέαν του Αυστριακού έπιστήμονος, κατά την όποιαν εκάστη ψυχική λειτουργία άντιπροσωπεύεται από ιδιαίτεραν έγκεφαλικήν έλικα, δέν άναγνωρίζουν όμως την έγκεφαλικήν γεωγραφίαν του Γκάλ.

Έσχάτως όμως ήρχισαν και πάλιν άναφαινόμενοι όπαδοί της θεωρίας του Γκάλ, ύποστηρίζοντες τó όρθόν των θεωριών του, τās όποιάς, ίνα καταστήσωμεν έτι μάλλον προσιτάς, παραθέτομεν τόν περιεργότατον όντως... χάρτην του έγκεφάλου, τόν καταρτισθέντα υπό του Γκάλ και του Σπουρχέιν.

Φυσιολόγης.

1, Έρως—2, Υϊκή αγάπη—3, Συγκέντρωσις τών ιδεών—4, Φιλοπατρία—5, Κοινωνικότης—6, Θάρρος φιλοπολέμου—7, Σκληρότης, Έγκληματικότης—8, Λαιμαργία, Τάσις εις μέθην—9, Λεπτότης, Πονηρία—10, Έγωϊσμός, Πλεονεξία—11, Τακτοποιήσις—12, Υπερηφάνεια—13, Ματαιοδοξία—14, Προφυλακτικότης—15, Καλωσύνη—16, Πίστις, Ευσέβεια—17, Έπιμονή, Σταθερότης—18, Έλπις—19, Δικαιοσύνη—Φιλαλήθεια—20, Μυστικισμός—21, Ιδεαλισμός, Ποίησις—22, Καλαισθησία—23, Εύθυμία—24, Μιμητικότης, Άγάπη πρὸς τó θέατρον—25, Τάσις πρὸς λεπτομερή έξέτασιν τών πραγμάτων—26, Πλαστικότης—27, Όξύτης της όράσεως—28, Μηχανική φύσις—29, Συγκράτησις τών χρωμάτων—30, Άγάπη τών ταξιδίων—31, Μαθηματική διάνοια—32, Τάξις—33, Έπαγωγική φύσις—34, Άνάμνησις του χρόνου—35, Μουσική διάνοια—36, Έπιδεκτικότης πρὸς τās ξένας γλώσσας—37, Συγκριτικότης—38, Φιλοσοφία.

ΤΡΕΛΛΟΙ ΠΟΘΟΙ

Σε γλυκοτάξιδο μικρό καράβι
'κει, πού ταξίδευα μιὰ φορά,
στὰ μάτια Σου είδα για ν' άνάβη
ή αγάπη όλόθερμη κι' ή χαρά !...

Κι' εκει μπροστά μας, μικρό κοντάκι
άλαφροφάνταχτο, άδειανό,
είδα ό άγέρας για νά τó παίξη
χιλία παιχνίδια, με τó στανιό !...

Τι παιχνιδάκια χαριτωμένα,
μαλαματένια, κόρη χρυσή !
δέν ήταν νά 'μουνα γώ τó κοντάκι
και ό άγέρας νά 'σουνα Σύ ; !...

Κ. ΜΠΕΛΛΑΣ

Χ'ΑΙΡΕ...

Γλανκά όνειράτα πλανήθηκαν στη Φύσι
και μαγέψαν τὰ νερά τὰ νυσταγμένα.
'Η κορφές παρθενικά έχουν κοκκινήσει
άπ' του ήλιου τὰ φιλιὰ τὰ φλογισμένα !...

Σ' όνειρόπλεχτη κι' απόκοσμη πορφύρα
σά βασίλισσα ή Δύσι άργοσβύνει !...
και της στέλνουν για έντάφιά της μύρα
τάρωμά τους τὰ τριαντάφυλλα κ' οί κρίνοι.

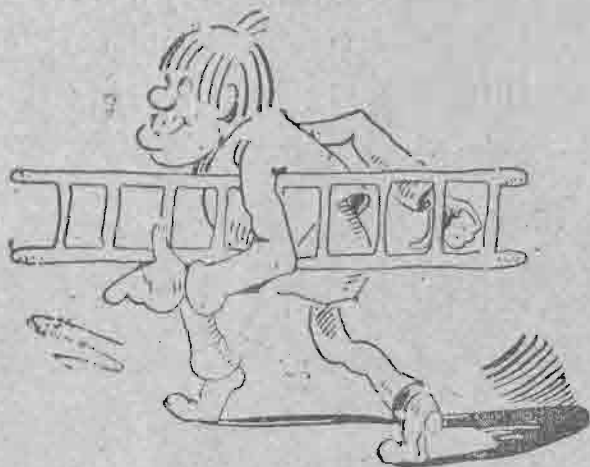
Σε μιὰ απόμακρη εκκλησούλα ρημαγμένη,
του σπερνού ψυχομαχά τάχνό καντήλι.
Στὸ καράβι, πού άδυσώπητα μακραίνει
τρεμοσιέται άπ' τὰ τρογογάλι ένα μαντήλι...

Α. Σ. ΜΙΣΙΡΛΟΓΛΟΥΣ

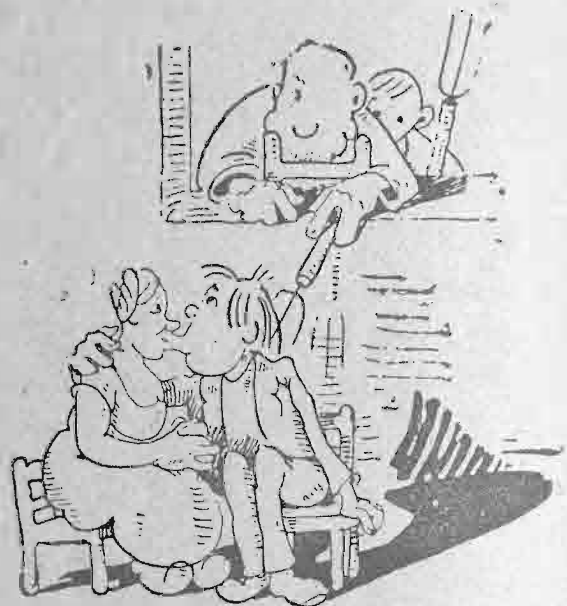
ΕΡΩΣ... ΕΡΩΣ...

1) 'Ο Γιαννάκης τοῦ Μανώλη τραγουδεῖ τὴ νύχτα ὅλη γιὰ τὴ Φρόσω τοῦ Μαρίνη, μὰ αὐτὴ παρᾶ δὲ δίνει.

4) Κι' ὁ Γιαννάκης κάνει σκέψι πῶς τὴ νύχτα πρὶν νὰ φέξῃ

7) Μὲ τὸ δοῦλό του Παρθένῃ, στὸ παράθυρο προβαίνει.

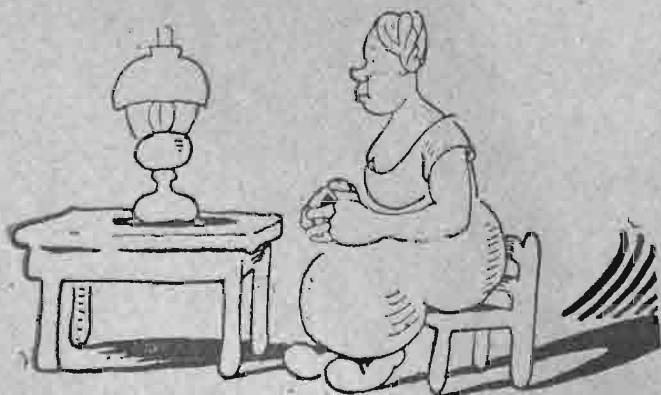
2) Μὰ ἐκεῖνος δὲ βαρύνεται κι' ὅλη νύχτα τυραννιέται, ποῦ σιὸ τέλος πειὰ ἢ Φρόσω δὲν τοῦ κάνει τὸν καμπόσο.

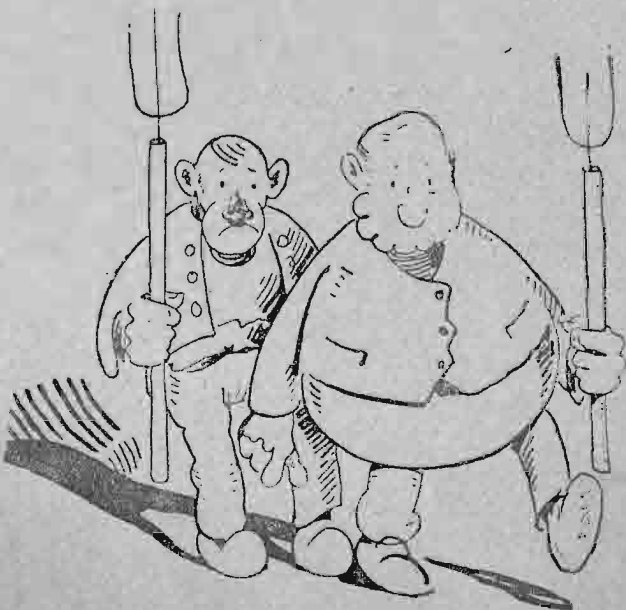
5) μέσ' ἀπὸ τὸ παράθυρο στὴν ἀγκάλη της νὰ γείρῃ.

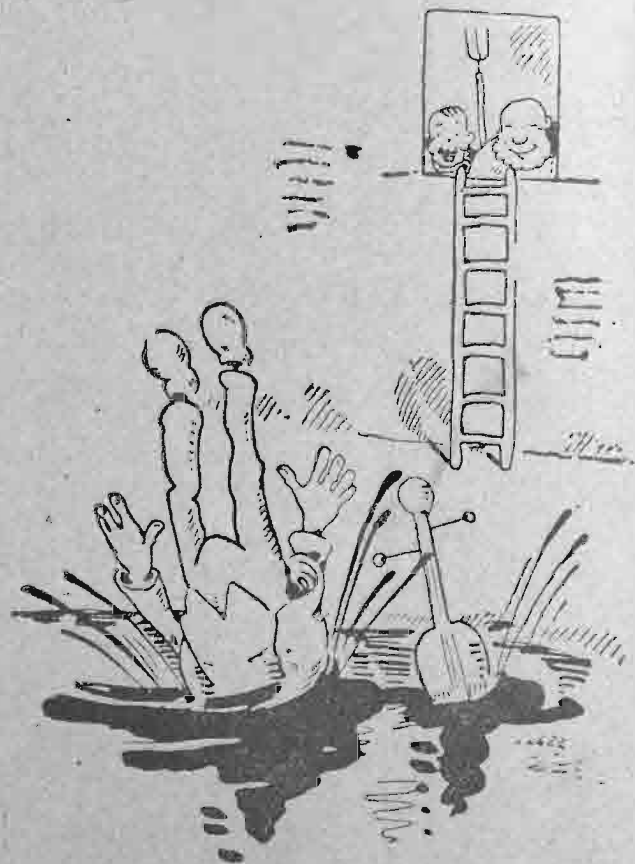
8) Καὶ τὰ δίκρανα 'τοιμάζει, τὸ Γιαννάκη σου ἀρπάζει.

3) Καὶ ὅσο πάσι κι' ὅσο πάσι καὶ αὐτὴ τὸν ἀγαπάει, καὶ δὲν κλεῖ τὴν νύχτα μὰτε μόνο νὰ τὸν δῇ κοιμηάτι.

6) Μὰ τῆς Φρόσως ὁ πατέρας γιὰ τὰ τέτοια εἶναι τέρας καὶ τοῦ φαίνοντ' ἀηδίες τέτοιον εἶδους διωδίες.

9) 'Απ' τὸ σβέροκο τὸν τραβάει καὶ στὴ στέργα τὸν πετάει, γιὰ νὰ κάνῃ νέτο-σκέτο μὲ βατράχους κουαρτέτο.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

δημοσιεύουσιν ἔργα οἱ :

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ ΕΥΡΥΔ.
ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ Γ.
ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Α.
ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ Σ.
ΑΦ. Μ.
ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ Ν.
ΓΚΕΪΒΕΛΗΣ Γ.
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ Κ.

ΘΥΜΟΣ.
ΚΑΡΑΛΗ ΙΟΥΛΙΑ.
ΚΑΛΑΜΙΔΑΣ Α.
ΚΑΣΤΑΝΑΚΗΣ Ν.
ΜΕΛΑΝΔΙΝΟΥ ΖΩΗ.
ΜΙΣΙΡΛΟΓΛΟΥ Α.
ΜΟΥΣΕΙΑΔΗΣ Μ.
ΜΠΕΛΛΑ ΑΓΑΘ.

ΜΠΕΛΛΑΣ Κ.
Μ. Κ. Θ.
ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ Α.
ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ Η.
ΣΑΡΑΔΟΣ Ν.
ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ Κ.
ΤΣΑΟΥΣΟΓΛΟΥΣ ΙΣ.
ΧΑΛΚΗΝΟΣ.

Ἡ μόνη ὁμογενὴς κυρία Ὀδοντοῖατρος
ΜΑΡΙΑ Κ. ΓΑΒΡΙΗΛ

Μεγάλη ὁδός, 204,

Ἀζαριὰν χάν, 2,

(ἐναντι τοῦ Λυκείου τοῦ Γαλατᾶ Σεραγίου).

Ὀδοντοῖατρον μετελειότατα ἔργαλεῖα, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῶν Εὐρωπαϊκῶν. Μέθοδος θεραπείας νεωτάτη, ἐφαρμοζομένη ὑπὸ τῆς κυρίας ὀδοντοῖατροῦ, ἥτις, παρακολουθήσασα τὰς τελευταίας προόδους τῆς Ἐπιστήμης εἰς τὴν διάσημον Ecole Dentaire καὶ εἰς τὸ ἀνώτερον Laboratoire, θεραπεύει τελείως καὶ ὅλως ἀνωδύνως, ὅλας τὰς παθήσεις τοῦ στόματος καὶ τῶν ὀδόντων.

Κατασκευάζει παντὸς εἶδους τεχνητοὺς ὀδόντας, τεχνητὰς στεφανὰς (couronnes), γεφυράς (bridge — Work) χρυσοσφραγίσαις, βιδωτοὺς ὀδόντας (pivots) κλπ.

Ἡ ἐξαγωγή τῶν ὀδόντων γίνεται κυριολεκτικῶς ἀνωδύνως, ἡ δὲ θεραπεία εἶναι πάντοτε ριζική. — **Τιμὰὶ προσεταί.**

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΑ, ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΑ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΥΦΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

Ο ΙΑΤΡΟΣ

Α. ΜΙΣΙΡΛΟΓΛΟΥΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ

ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ

ΔΕΧΕΤΑΙ : Δευτέραν, Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν, 2—5 μ. μ., εἰς τὸ Φαρμακεῖον Νικολύθη, Γαλατᾶ, Γενή-Γιόλ, ἀριθμ. 11, (παρὰ τὸ Co-operative), καὶ 5—7 μ. μ. ἐν τῇ κατοικίᾳ του (Rue Rodolphe, No 23, Appart. No 1).

ΖΗΤΗΣΑΤΕ

ΤΗΝ ΚΑΛΜΙΝΗΝ,

μοναδικὸν φάρμακον
κατὰ τῶν πυρετῶν καὶ νευραλγιῶν.

Οἱ πόνοι κατενικήθησαν.

Ἡ Καλμίνη εἶναι τὸ μοναδικὸν φάρμακον διὰ τὰ καταπαύει τοὺς πόνους ἀνεξαρτήτως τῶν αἰτίων τῶν : Ἡμικρανίας, Νευραλγίας, Κεφαλαλγίας, Ὀδονταλγίας, Ρευματισμούς, Πυρετούς. Ὅλα αὐτὰ δὲν ἰσχύουσιν ἀπέναντι 2 κασὲ Καλμίνης.

Εὑρίσκεται εἰς ὅλα τὰ φαρμακεία. Γενικὴ ἀποθήκη διὰ τὰς χονδρικὰς πωλήσεις : Σταμπούλ, Ἀλγιανὰν χάν, 12.

Ἀντιπρόσωπος

Κ. Α. ΣΥΛΒΕΣΤΡΟΣ.

ΣΠΥΡΟΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ

Γαλατᾶ,

Ὁμὲρ Ἀμπὶτ Χάν.

Χαρτοπωλεῖον,
Τυπογραφικὰ,
Βιβλιοδετικὰ.
Σφραγίδες ἐλαστικαί.
Κάρτ - Ποστάλ.

ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ

Ν. Δ. ΜΕΛΑ

Ἀρρεναγωγεῖον — Παρθεναγωγεῖον.

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 82 ὄραϊον καὶ εὐρύχωρον οἷον τῆς ὁδοῦ Χορὰ, μίσην ἐγκατεσταθῆσαν καὶ λειτουργοῦσιν ὑπὸ τοῦ ἔτους τούτου τὰ εὐφύμως γνωστὰ ἀνὰ τὸ δημόσιον Ἐκπαιδευτήρια Μέλα.

Ἡ ἀποτελεσματικὴ διδασκαλία τῶν ξένων γλωσσῶν ὑπὸ εἰδικῶν καθηγητῶν, καὶ μάλιστα ἡ τῆς γαλλικῆς, δρόντως ἐκτιμηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ὁμογενοῦς δημοσίου, ὅπερ, δυστυχῶς, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐνεπιστεύετο τὴν μόρφωσιν τῶν τέκνων του εἰς τὰς προπαγανδικὰς καὶ ξένας σχολὰς, προῦκα λειπὸν ἐφέτος τὴν ἐγγραφὴν πλείστων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν.

Ἰδιαιτέρα λειτουργοῦσι τμήματα διὰ τοὺς ἐκ τῶν ξένων σχολῶν προσερχομένους, οἵτινες δὲν κατέχουσιν τὰ στοιχεῖα τῶν διδασκομένων γλωσσῶν.

Ἐπιβλέψις ἀγρυπνὸς καὶ διαρκής. Μορφωτικὸς χαρακτήρως τελεία.

Διδαντὰ λίαν προσεταί. Ἐναρξίς ἐγγραφῶν δευτέρου πενταμήνου : ἀπὸ τῆς 1 μέχρι τέλους Ἰανουαρίου.

ΤΟ ΜΟΝΟΝ ΟΜΟΓΕΝΕΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΣΦΡΑΓΙΔΩΝ
ΕΞ ΕΛΑΣΤΙΚΟΥ

Κ. Κ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΕΛΕΙΩΣ ΚΑΤΗΡΤΙΣΜΕΝΟΝ

606 — ΓΙΟΥΣΕΚ ΚΑΛΔΙΡΙΜ — 606

ΚΟΜΨΟΤΗΣ ΣΤΕΡΕΟΤΗΣ

ΟΙΚΟΣ ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΩΝ

ΧΑΡ. ΛΙΒΑΔΑ

Ἐν Γαλατᾶ, Γκιουμουσλοῦ Χάν.

Ἐπιδιορθωτὴς τῆς μηχανῆς Ὀλιβερ.

Εὐκαιροίαι γραφομηχανῶν.

Ἐπιδιορθώσεις

καὶ ὅλα τὰ σχετικὰ ἐξαρτήματα.

Τὰς τυπογραφικὰς

ἐργασίας σας

εἰς τὸ

“ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ,, ΤΥΠΟ-ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΥ,

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ ΚΑΙ Σ

Ἐν Γαλατᾶ

Περσεμπέ-Παζάρ, ὁδῶ Τσεσμέ, 3.

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ, ΕΥΘΗΝΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Θ. ΚΑΒΑΛΙΕΡΟΣ ΜΑΡΚΟΥΙΖΟΣ

* ΓΡΑΦΕΙΑ *

ΓΑΛΑΤΑ, ΠΕΡΣΕΜΠΕ-ΠΑΖΑΡ, ΣΑΑΤΣΗ ΧΑΝ, ΑΡΙΘΜ. 16

Ἀριθμ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ : 981, Réga.

ΤΙΜΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

Ἐσωτερικοῦ ἔτησίᾳ γρ. 30 | Ἐξωτερικοῦ ἔτησίᾳ φρ. 10

> ἑξάμην. > 20 > ἑξάμην. > 6

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΟΛΥΤΕΛΗΣ

Ἐσωτερικοῦ ἔτησίᾳ γρ. 54 | Ἐξωτερικοῦ φρ. 18

ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ 20 ΠΑΡΑΔΕΣ

ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣ Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ

Αἱ ΕΓΓΡΑΦΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΝΟΝΤΑΙ

ΣΤΑΙΝ

ΕΝ ΓΑΛΑΤΑ, ΜΠΕΓΙΟΓΛΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΕΙ

ΤΑ ΕΥΡΥΧΩΡΟΤΕΡΑ,
ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ
ΚΑΙ
ΤΑ ΠΛΟΥΣΙΩΤΕΡΑ
ΓΕΝΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΕΝ
ΑΝΑΤΟΛΗ.

ΠΩΛΟΥΝΤΑ
ΕΥΘΗΝΟΤΕΡΟΝ
ΚΑΙ
ΑΠΟΛΑΥΟΝΤΑ
ΠΛΗΡΟΥΣ
ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ

ΠΛΟΥΣΙΑ ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΩΝ
ΕΝΔΥΜΑΤΑ δι' ἄνδρας, κυρίας καὶ παιδία. ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΞΟΧΟΣ.
ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ γνήσια ἀμερικανικὰ τῶν ὀνομαστῶν ἐργοστασίων
WALK-OVER & STONE.
ΜΠΟΝΕΤΕΡΙ ἐκλεκτὰ τῶν καλλιτέρων εὐρωπαϊκῶν ἐργοστασίων.

ΥΠΟΚΑΜΙΣΑ, ΚΑΠΕΛΛΑ, ΜΥΡΩΔΙΚΑ, ΜΑΡΟΚΙΝΕΡΙ, ΑΡΓΥΡΑ ΕΙΔΗ, ΕΙΔΗ ΤΑΞΙΔΙΟΥ
καὶ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ, ΓΑΝΤΙΑ, ΜΑΝΔΗΛΙΑ, ΚΑΛΤΣΟΔΕΤΕΣ, ΤΙΡΑΝΤΕΣ,
ΣΑΡΠΕΣ, ΚΟΜΒΙΑ, ΟΜΒΡΕΛΛΕΣ, ΜΠΑΣΤΟΥΝΙΑ κτλ. κτλ. κτλ.

Ἐκτέλεις τῶν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν παραγγελιῶν ἐπιμεμελημένη ἔναντι προπληρωμῆς
ἢ ἅμα τῇ παραλαβῇ (remboursement).

➡ Ἀποστολὴ καταλόγων εἰκονογραφημένων δωρεὰν τῷ αἰτοῦντι. ➡